

31 Mart Azərbaycanlıların Soyqırımı Günüdür

Günün sözü

Prezident İlham Əliyev:

Bu gün biz Azərbaycan – Ermənistan sərhədi istiqamətində çox əlverişli mövqelərə sahib olmuşuq və bu mövqelərdə özümüzü gücləndiririk, bu mövqelərdə qalacağıq. Əlbəttə ki, Laçın rayonunun təhlükəsizliyi ilə bağlı başqa addımlar da atılır, tədbirlər görülür və bu tədbirlər imkan verir ki, oraya qayıdacaq soydaşlarımız rahat, təhlükəsizlik şəraitində yaşasınlar.

Milli tariximizin ən böyük azərbaycanlısı

Səhifə → 5

Səhifə → 6

İrəvanın əsassız ittihamı qəbuledilməzdir

№ 65 (30181) 31 mart 2023-cü il, cümə

Xalq qəzeti

Xalqın qəzeti!

Gündəlik ictimai-siyasi nəşr

1919-cu ildən çıxır

Təsisçi: Azərbaycan Respublikası Prezidentinin İşlər İdarəsi və qəzetin redaksiya heyəti

vəb-sayt: www.xalqqazeti.az

Prezident İlham Əliyev Əmlak Məsələləri Dövlət Xidmətinin yeni inzibati binasının açılışında iştirak edib

İqtisadiyyat Nazirliyi yanında Əmlak Məsələləri Dövlət Xidmətinin paytaxt Bakıda yeni inzibati binası istifadəyə verilib.

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev yeni binanın açılışında iştirak edib.

Qeyd edək ki, son illərdə paytaxtda modern üslubda tikilən hündürmərtəbəli binalar sırasına daha biri əlavə olub. Ulu öndər Heydər Əliyevin adını daşıyan prospektdə ucaldılan yeni bina da müasir memarlığı ilə diqqəti cəlb edir.

İqtisadiyyat naziri Mikayıl Cəbbarov bina barədə dövlətimizin başçısına məlumat verdi.

Bildirildi ki, bina modern və post-modern üslubda layihələndirilib və müəkkəb konstruktiv quruluşa malikdir. Hündürlüyü 125 metr olan bina 33 mərtəbədən ibarətdir. Yükdəşiyən konstruksiyaları 9 ballıq zəlzələyə davamlı olan binanın hər mərtəbəsi digər mərtəbəyə nisbətə 2,65 dərəcə döndür və nəticədə fəsad müstəvisi 90 dərəcəlik burulma effekti yaradır.

Binanın daha bir diqqətçəkən cəhəti isə yuxarıdan baxanda kürsü mərtəbəsinin Azərbaycanın xəritəsi formasında inşa edilməsi və şərq tərəfdən “Xəzər dənizi” dekorativ hovuzu ilə əhatə olunmasıdır. İşçi mərtəbələri 254 otaqdan ibarət olan binada 537 əməkdaşın fəaliyyəti üçün hər cür şərait yaradılıb. Binada müxtəlif tədbirlərin keçirilməsi üçün hər cür şəraitə malik

və müasir multimedia vasitələri ilə təchiz olunmuş konfrans və iclas zalları, həmçinin müxtəlif təyinatlı iclas otaqları, yeməxanalar var. Binadaxili mikroiklimin təmin olunması, səmərəli enerji sərfiyyatının tənzimlənməsi, işıqlandırma, yangınsöndürmə və təhlükəsizlik sistemlərinin idarə edilməsi, fəvqəladə hallar zamanı mühəndis-texniki sis-

temlərin tənzimlənməsi üçün İdarəetmə Mərkəzi qurulub. Göründüyü kimi, yeni binada tikintidə müasir çağırışların paytaxtımızın infrastrukturuna inteqrasiyası ilə yanaşı, işçi heyətin daha səmərəli çalışması üçün hər cür şərait yaradılıb.

(ardı 2-ci səhifədə)

Z.R.Mikayılovun Azərbaycan Dövlət Su Ehtiyatları Agentliyinin sədri təyin edilməsi haqqında Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Sərəncamı

Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 109-cu maddəsinin 5-ci bəndini rəhbər tutaraq **qərara alıram**:

Zaur Rauf oğlu Mikayılov Azərbaycan Dövlət Su Ehtiyatları Agentliyinin sədri təyin edilsin.

İlham ƏLİYEV,
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı şəhəri, 30 mart 2023-cü il

Azərbaycanlıların kütləvi şəkildə deportasiya, təqib və soyqırma məruz qoyulması faktları əsasında cinayət işi başlanıb

“Qərbi Azərbaycan İcması” İctimai Birliyi, Qaçqınların və Məcburi Köçkünlərin İşləri Üzrə Dövlət Komitəsi və Əsir və itkin düşmüş, girov götürülmüş vətəndaşlarla əlaqədar Dövlət Komissiyasının müraciəti əsasında Azərbaycan Respublikası Baş Prokurorluğunun İstintaq idarəsində araşdırma aparılıb.

Azərbaycan Respublikası Dövlət Arxivində saxlanılan sənədlərə əsasən, XX əsrin əvvəlindən başlayaraq erməni əsilli şəxslərin rəhbərliyi ilə yaradılmış silahlı birləşmələr tərəfindən Qərbi Azərbaycan torpaqlarında yaşayan azərbaycan əsilli şəxslərə qarşı sülh və insanlıq əleyhinə, şəxsiyyət əleyhinə cinayətlərin törədilməsinə yönəlmis aktiv hərəkətlərin icrasına başlanılıb. Belə ki, erməni silahlı dəstələri

tərəfindən 1918-ci ilin mart ayında Ləvən quberniyasının Ləvən qəzasında 32, Eçmiədzin qəzasında 84, Novobayazid qəzasında 7 və Sürməli qəzasında 75 – ümumilikdə 198 kənd dağıdılıb, həmin qəzalarda təqribən 135 min nəfər azərbaycanlı soyqırma və məcburi deportasiyaya məruz qoyulub.

Baş Prokurorluğun Mətbuat xidməti

Soyqırımı yaşantısı, ibrət salnaməsi və dövlətçilik ruhumuzun təntənəsi

Səhifə → 8

Səhifə → 10

Azərbaycan çox güzəştə getdi – yetər!

Əvvəl sifariş edilmiş avtomobillərin gətirilməsinə icazə veriləcəkmi?

Səhifə → 7

Səhifə → 9

Soyqırımı Memorial Muzeyi: Erməni vəhşiliyinin müdhiş mənzərələri

Kral III Çarlzın Berlinə səfəri

Səhifə → 11

Roma Statutu Hayastanda siyasi uçurumu dərinləşdirir

Səhifə → 10

Səhifə → 10

Ruben Vardanyan “blokada” işbazlarının “paxır”ını açdı

Aİ-nin mülki missiyasının hərbi tonu

Səhifə → 11

Səhifə → 11

Moskva görüşü “3+3” formatını “ölü nöqtə”dən tərpədənəcəkmi?

Hacı Qara doğrudanmı xəsis imiş?

Səhifə → 13

Prezident İlham Əliyev Əmlak Məsələləri Dövlət Xidmətinin yeni inzibati binasının açılışında iştirak edib

(əvvəli 1-ci səhifədə)

Qeyd edək ki, Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə həyata keçirilən məqsədyönlü islahatlar çərçivəsində əmlak məsələləri sahəsində də bir sıra irəliləyişlərə nail olunub. Belə ki, dövlət əmlakının idarə edilməsi, özəlləşdirilməsi, daşınmaz əmlakın qeydiyyatı və kadastrı, torpaq idarəçiliyi və digər sahələrdə mühüm işlər görülüb. Vətəndaşlara və sahibkarlara göstərilən dövlət xidmətlərində şəffaflığın artırılmasına, elektron xidmətlərin genişləndirilməsinə, vətəndaş məmnunluğunun yüksəldilməsinə xüsusi diqqət yetirilir. Bunun nəticəsidir ki, 2022-ci ildə vətəndaşlardan, sahibkarlardan, bələdiyyələrdən, dövlət qurumlarından Xidmətə 1 milyona yaxın elektron müraciət daxil olub.

Xüsusi vurğulayaq ki, "Azərbaycan Respublikasının işğaldan azad edilmiş ərazilərinə Böyük Qayıdışa dair I Dövlət Proqramı"nda əks etdirilən tədbirlər, o cümlədən, həmin ərazilərdə yerquruluşu, torpaqların elektron kadastr uçotu, torpaq tədqiqatları, torpaqların idarə edilməsi və işğal nəticəsində dəymiş ziyanın müəyyənəşdirilməsi ilə bağlı işlər davam etdirilir. Məsələn, işğaldan azad edilmiş ərazilərdə ötən il 390 min hektar sahədə yerquruluşu, 283 min

hektarda çöl torpaq tədqiqatı, 309 min hektarda geobotaniki tədqiqat işləri görülüb. Həmçinin azad edilən ərazilərdə indiyədək 14,1 min daşınmaz əmlakın ilkin inventarlaşdırılması işləri tamamlanıb. Bu sahədə uğurlardan biri də işğaldan azad edilmiş ərazilərdəki daşınmaz əmlak və infrastruktur obyektləri barədə toplanmış məlumatların etibarlı surətdə

qorunmasının və səmərəli istifadəsinin təmin edilməsi məqsədilə Qarabağ Rəqəmsal Geo-İnformasiya Sisteminin yaradılmasıdır. Bu gündərk rəqəmsallaşdırılması mümkün olan 164 minə yaxın tikili və qurğudan təqribən 145 mini təsbit olunub və həmin sistmə daxil edilib.

AZƏRTAC

Sahibə Qafarova Türkiyənin birinci xanımı Əminə Ərdoğanla görüşüb

Milli Məclisin Sədri Sahibə Qafarova Amerika Birləşmiş Ştatlarına səfəri çərçivəsində Türkiyə Respublikasının birinci xanımı Əminə Ərdoğanla görüşüb. Sahibə xanım söhbət zamanı müasir dövrdə ətraf mühitin mühafizəsinin ən böyük global çağırışlardan biri olduğunu deyib. O, Əminə xanımın 2017-ci ildə irəli sürdüyü "Sıfır tullantı" təşəbbüsünün 2022-ci ilin dekabrında BMT Baş Assambleyasının qətnaməsi şəklində global səviyyədə dəstəkləndiyini vurğulayaraq, bunun dünya ekologiyasının qorunması və gələcək nəsillərə daha yaxşı şəkildə ötürülməsi baxımından mühüm əhəmiyyət kəsb etdiyini bildirib və Azərbaycanın da həmin qətnamə layihəsinə dəstək verdiyini diqqətə çatdırıb.

S.Qafarova Səmərqənd şəhərində keçirilən Türk Dövlətləri Təşkilatının IX Zirvə görüşü çərçivəsində Əminə Ərdoğanla görüşdə Azərbaycanın Birinci vitse-prezidenti Mehriban xanım Əliyevanın "Ümumi evimiz olan dünya üçün sıfır tullantı üzrə global öhdəliyə dair Bəyannamə"ni imzaladığını vurğulayıb.

Milli Məclisin Sədri Türkiyədə baş vermiş və çox sayda insanın həyatına son qoymuş dəhşətli zəlzələnin nəticələrinin aradan qaldırılmasında da xalqımızın və dövlətimizin öz səylərini nümayiş etdirmək üçün Türkiyəyə səfəri, Azərbaycan Prezidentinin təşəbbüsü ilə martın 16-da Ankarada Türk Dövlətləri Təşkilatının Dövlət Başçıları'nın "Fəlakət – Fövqəladə halların idarə edilməsi və

humanitar yardım" mövzusunda Fövqəladə Zirvə görüşünün keçirildiyi vurğulanıb.

Əminə Ərdoğan ölkələrimiz arasında dostluq və qardaşlıq münasibətlərinin uğurla inkişaf etdiyini vurğulayıb. O, ölkəsində baş vermiş zəlzələ ilə əlaqədar Azərbaycan dövlətinin və xalqının dəstəyini yüksək qiymətləndirib, göstərilən yardımlara görə təşəkkürünü bildirib.

O, "Sıfır tullantı" təşəbbüsü ilə bağlı Birləşmiş Millətlər Təşkilatında keçirilən tədbirdə Azərbaycanın yüksək səviyyədə təmsil olduğunu təqdiralayıq hesab edib və bu təşəbbüsün ətraf mühitin qorunmasında, global ekoloji problemlərin həllində əhəmiyyətindən danışıb.

Türkiyə və Azərbaycan rəsmilərinin ikitərəfli və beynəlxalq səviyyədə görüşlərinin əlaqələrimizin daha da güclənməsi baxımından önəmli olduğunu deyən Əminə xanım Azərbaycan dövlətinə və xalqına sülh, əmin-amanlıq və rifah arzulayıb.

Əliqismət BƏDƏLOV, "Xalq qəzeti"

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin "Azərbaycan Respublikasının Şəhərsalma və Tikinti Məcəlləsinin təsdiq edilməsi, qüvvəyə minməsi və bununla bağlı hüquqi tənzimləmə haqqında" Azərbaycan Respublikasının 2012-ci il 29 iyun tarixli 392-IVQ nömrəli Qanununun tətbiqi barədə" 2012-ci il 4 sentyabr tarixli 695 nömrəli və "Tikinti işlərinin dayandırılması Qaydası"nın təsdiq edilməsi haqqında" 2015-ci il 22 may tarixli 533 nömrəli fərmanlarında dəyişiklik edilməsi barədə

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Fərmanı

Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 109-cu maddəsinin 32-ci bəndini rəhbər tutaraq, "Azərbaycanın mədəniyyət paytaxtı - Şuşa şəhəri haqqında" Azərbaycan Respublikasının 2021-ci il 31 may tarixli 338-VIQ nömrəli Qanununun icrası ilə əlaqədar **qərara alıram**:

1. "Azərbaycan Respublikasının Şəhərsalma və Tikinti Məcəlləsinin təsdiq edilməsi, qüvvəyə minməsi və bununla bağlı hüquqi tənzimləmə haqqında" Azərbaycan Respublikasının 2012-ci il 29 iyun tarixli 392-IVQ nömrəli Qanununun tətbiqi barədə" Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2012-ci il 4 sentyabr tarixli 695 nömrəli Fərmanında (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2012, № 9, maddə 847; 2014, № 10, maddə 1196; 2015, № 3, maddə 270, № 5, maddə 531, № 9, maddə 1006; 2016, № 6, maddə 1059, № 11, maddə 1824; 2017, № 1, maddə 40, № 5, maddə 825, № 11, maddə 2012; 2018, № 3, maddə 417, № 5, maddə 910, № 8, maddə 1676, № 11, maddə 2289, № 12 (I kitab), maddə 2616; 2019, № 3, maddə 434, № 5, maddə 826, № 10, maddə 1581; 2020, № 5, maddə 559, № 6, maddə 684, № 7, maddə 891, № 11, maddə 1341; 2021, № 8, maddə 915, № 12, maddə 1402; 2022, № 3, maddə 219, № 7, maddə 752) aşağıdakı dəyişikliklər edilsin:

1.1. 4.6-cı, 4.8-ci (hər iki halda) bəndlərə və 4.7-1.2-ci yarımbəndə "Agentliyin" sözlündən sonra "Şuşa şəhərinin ərazisində Şuşa Şəhəri Dövlət Qoruğu İdarəsinin" sözləri əlavə edilsin;

1.2. 4.7-2-ci bənddə "93.1-ci və 95.3-1-ci maddələrinin birinci cümlələrində" sözləri "95.3-1-ci maddəsinin birinci cümləsində" sözləri ilə əvəz olunsun və həmin bəndə "Agentliyi," sö-

zündən sonra "Şuşa şəhərinin ərazisində Şuşa Şəhəri Dövlət Qoruğu İdarəsi," sözləri əlavə edilsin;

1.3. aşağıdakı məzmununda 4.13-1-ci bənd əlavə edilsin:

"4.13-1. həmin Məcəllənin 93.1-ci maddəsinin birinci cümləsində "qurum" dedikdə Azərbaycan Respublikasının Dövlət Reklam Agentliyi, "İçərişəhər" Dövlət Tarix-Memarlıq və "Qala" Dövlət Tarix-Etnoqrafiya qoruqları ərazisində "İçərişəhər" Dövlət Tarix-Memarlıq Qoruğu İdarəsi, Bakı şəhərində yerləşən Dənizkənarı Milli Parkın ərazisinə münasibətdə isə Dənizkənarı Bulvar İdarəsi nəzərdə tutulur;"

2. Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2015-ci il 22 may tarixli 533 nömrəli Fərmanı (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2015, № 5, maddə 539; 2017, № 4, maddə 547; 2018, № 7 (I kitab), maddə 1462, № 11, maddə 2240; 2019, № 5, maddə 825; 2021, № 1, maddə 36) ilə təsdiq edilmiş "Tikinti işlərinin dayandırılması Qaydası"nda aşağıdakı dəyişikliklər edilsin:

2.1. 4.1-ci bənddə "Tikinti" sözü "Şuşa şəhərinin ərazisi istisna olmaqla, tikinti" sözləri ilə əvəz edilsin;

2.2. aşağıdakı məzmununda 4.4-cü bənd əlavə edilsin:

"4.4. Şuşa şəhərinin ərazisində tikinti işləri aparılarkən mədəni irs obyektləri aşkar edildikdə, aparılan iş dərhal dayandırılmalı və bu barədə Şuşa Şəhəri Dövlət Qoruğu İdarəsinə məlumat verilir. Bu halda tikinti işlərinin davam etdirilməsi barədə qərar Şuşa Şəhəri Dövlət Qoruğu İdarəsi tərəfindən qəbul edilir."

İlham ƏLİYEV,
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı şəhəri, 30 mart 2023-cü il

Baş prokuror yanında Elmi-Məsləhət Şurasının növbəti iclası keçirilib

Azərbaycan Respublikasının Baş prokuroru Kamran Əliyevin sədrliyi ilə müxtəlif dövlət orqanları nümayəndələrinin, eləcə də aparıcı ali təhsil müəssisələri, ixtisaslaşmış akademiya və elm ocaqlarının təmsil edən görkəmli hüquqşünasların iştirakı etdiyi Baş prokuror yanında Elmi-Məsləhət Şurasının növbəti iclası keçirilib.

Baş Prokurorluqdan redaksiyamıza bildirilib ki, Elmi-Məsləhət Şurasının iclasını açan Baş prokuror Kamran Əliyev keçən dövr ərzində ölkə başçısı İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə inamlı irəliləyən ölkəmizin ictimai-siyasi həyatında baş vermiş əhəmiyyətli hadisələr, beynəlxalq müstəvidə görülən mühüm işlər, müstəqil dövlətimizin qurucusu və memarı ümummilli lider Heydər Əliyevin 100 illik yubileyinin qeyd olunması ilə əlaqədar prokurorluq orqanlarında həyata keçirilən silsilə tədbirləri barədə məlumat verib.

Vurğulanıb ki, hüquqşünaslar tərəfindən ümum-milliləşdirən Heydər Əliyevin hüquq sistemimizdə miras qoyduğu zəngin irsinin elmi-praktiki tədqiqinə əhəmiyyətli diqqət yetirilməlidir.

Bildirilib ki, müəffər Ali Baş Komandan İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə mübariz xalqımızın 44 günlük Vətən müharibəsində qazandığı Qələbədən sonra soydaşlarımızın tarixi Qərbi Azərbaycan bölgəmizə qayıdışı, eləcə də iki əsr boyu erməni milliyətçiləri tərəfindən azərbaycanlılara qarşı törədilmiş insanlıq, şəxsiyyət əleyhinə və digər cinayətlərə siyasi və hüquqi qiymətin verilməsi olduqca aktual məsələdir.

Daha sonra Baş Prokurorluğun Dövlət təhlükəsizliyi, fəvqəladə hallar və sərhəd xidməti orqanlarının istintaq, təhqiqat və əməliyyat-axtarış fəaliyyətində qanunların icrasına nəzarət idarəsinin reisi Məhərr Abbasov "Qərbi Azərbaycan soydaşlarımızı qarşı etnik təmizləmə – tarix və hüquq müstəvisində", Azərbaycan Respublikası Dövlət Təhlükəsizliyi Xidmətinin Heydər Əliyev adına Akademiyasının

reisi vəzifəsini müvəqqəti icra edən Elşad Nəsirov "Azərbaycan Respublikası Milli Məclisi deputatının toxunulmazlığı hüququnun mahiyyəti", Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Dövlət İdarəçilik Akademiyasının Hüquq kafedrasının professoru, hüquq üzrə elmlər doktoru Namiq Əliyev "ATƏT-in Minsk qrupu və onun sülhməramlı missiyası haqqında mif" mövzularında çıxış ediblər.

Çıxışlardan sonra Baş Prokurorluğun əməkdaşları tərəfindən "Uzun müddət bağlı qalmış qesdən adam öldürmə və ölümlə nəticələnən digər cinayətlər üzrə istintaq təcrübəsi", "Vergiləri, işsizlikdən sığorta, icbari tibbi sığorta və ya məcburi dövlət sosial sığorta haqlarının ödəməkdən yayınma cinayətinin istintaqı xüsusiyyətlərinə dair", "Üzərində zorakılıq əlamətləri olmayan naməlum insan meyitləri ilə bağlı araşdırma taktikası", "Cinayət yolu ilə əldə olunmuş əmlakın ləqəlləşdirilməsi, bilə-bilə belə əmlakı əldə etmə, sahiblik və ya istifadə etmə, yaxud sərəncam vermə cinayətləri üzrə ibtidai istintaqın aparılması metodları" adlı metodiki vəsaitlərin, rus dilində hazırlanmış "Azərbaycan Respublikasında prokurorun hüquqi statusu" adlı kitabın, eləcə də "Prokurorluqda tətbiq edilən program və informasiya sistemlərinin təlimatları və istifadə qaydaları" adlı toplusunun təqdimatları keçirilib.

Iclasın yekununda müxtəlif hüquqi məsələləri özündə ehtiva edən mövzular üzrə Şura üzvləri tərəfindən geniş fikir mübadiləsi aparılıb.

"Xalq qəzeti"

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin “Azərbaycan Respublikası İnzibati Xətalər Məcəlləsinin təsdiq edilməsi haqqında” Azərbaycan Respublikasının 2015-ci il 29 dekabr tarixli 96-VQ nömrəli Qanununun tətbiqi barədə” 2016-cı il 15 fevral tarixli 795 nömrəli, “İnzibati xətalər haqqında işlərə baxmağa səlahiyyəti olan vəzifəli şəxslərin Siyahısı”nın təsdiq edilməsi barədə” 2017-ci il 23 fevral tarixli 1256 nömrəli və “Rayon (şəhər) məhkəmələrinin baxdığı inzibati xətalər haqqında işlər üzrə protokol tərtib etmək səlahiyyəti olan vəzifəli şəxslərin Siyahısı”nın təsdiq edilməsi barədə” 2017-ci il 3 may tarixli 1361 nömrəli fərmanlarında dəyişiklik edilməsi haqqında

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Fərmanı

Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 109-cu maddəsinin 32-ci bəndini rəhbər tutaraq, “Azərbaycanın mədəniyyət paytaxtı - Şuşa şəhəri haqqında” Azərbaycan Respublikasının 2021-ci il 31 may tarixli 338-VIQ nömrəli Qanununun icrası ilə əlaqədar **qərara alıram**:

1. “Azərbaycan Respublikası İnzibati Xətalər Məcəlləsinin təsdiq edilməsi haqqında” Azərbaycan Respublikasının 2015-ci il 29 dekabr tarixli 96-VQ nömrəli Qanununun tətbiqi barədə” Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2016-cı il 15 fevral tarixli 795 nömrəli Fərmanında (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2016, № 2 (II kitab), maddə 259, № 3, maddə 460, № 4, maddə 670, № 6, maddələr 1025, 1063, № 7, maddə 1272, № 9, maddə 1468, № 10, maddələr 1614, 1638; 2017, № 2, maddələr 176, 202, № 3, maddə 351, № 4, maddələr 530, 537, № 6, maddə 1101, № 7, maddələr 1314, 1346, № 8, maddə 1521, № 9, maddə 1637, № 10, maddələr 1788, 1798, № 11, maddələr 2003, 2027, № 12 (I kitab), maddələr 2290, 2320; 2018, № 1, maddə 36, № 2, maddələr 198, 201, № 3, maddələr 418, 428, 443, 445, № 5, maddələr 914, 918, 926, 955, № 6, maddələr 1225, 1234, № 7 (I kitab), maddələr 1465, 1477, 1494, 1504, № 8, maddələr 1678, 1697, № 9, maddə 1840, № 11, maddələr 2244, 2256, 2273, 2289, № 12 (I kitab), maddələr 2541, 2566, 2573, 2610; 2019, № 1, maddələr 52, 68, № 3, maddə 426, № 4, maddələr 602, 630, № 5, maddələr 825, 846, 852, № 6, maddələr 1035, 1046, № 8, maddələr 1395, 1401, № 11, maddə 1700; 2020, № 3, maddələr 238, 240, 241, № 5, maddələr 540, 564, № 6, maddələr 691, 709, № 7, maddələr 863, 880, 884, № 8, maddələr 1027, 1032, № 9, maddə 1155, № 11, maddə 1359, № 12 (I kitab), maddə 1484; 2021, № 1, maddə 36, № 4, maddə 317, № 5, maddə 444, № 6 (I kitab), maddələr 565, 575, № 7, maddələr 724, 728, 741, № 10, maddə 1101, № 12, maddələr 1407, 1423; 2022, № 1, maddə 28, № 2, maddə 111, № 4, maddələr 313, 323, № 5, maddə 473, № 8, maddələr 837, 861, 897, № 12, maddə 1462; Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2023-cü il 12 yanvar tarixli 1964 nömrəli, 14 yanvar tarixli 1978 nömrəli, 31 yanvar tarixli 2009 nömrəli, 1 fevral tarixli 2012 və 2018 nömrəli, 4 fevral tarixli 2023 nömrəli, 3 mart tarixli 2055 nömrəli, 10 mart tarixli 2065 nömrəli fərmanları) aşağıdakı dəyişikliklər edilsin:

- 1.1. 4.23-cü bəndə “Agentliyi,” sözündən sonra “Şuşa şəhərinin ərazisində yerləşən mədəni sərvətlərə münasibətdə Şuşa Şəhəri Dövlət Qoruğu İdarəsi,” sözləri əlavə edilsin;
- 1.2. 4.34-cü bəndə “Agentliyi,” sözündən sonra “Şuşa şəhərinin ərazisində Şuşa Şəhəri Dövlət Qoruğu İdarəsi,” sözləri əlavə edilsin;
- 1.3. 4.51-ci bəndə “Bakı Nəqliyyat Agentliyi” sözlərindən sonra “, Şuşa Şəhəri Dövlət Qoruğu İdarəsi” sözləri əlavə edilsin;
- 1.4. 5.13-cü bəndə “Agentliyi,” sö-

zündən sonra “Şuşa şəhərinin ərazisində yerləşən mədəni sərvətlərə münasibətdə törədildikdə Şuşa Şəhəri Dövlət Qoruğu İdarəsi,” sözləri əlavə edilsin;

1.5. 5.14-cü bəndə “Agentliyi,” sözündən sonra “Şuşa şəhərinin ərazisində törədildikdə Şuşa Şəhəri Dövlət Qoruğu İdarəsi,” sözləri əlavə edilsin;

1.6. 5.32-ci bəndə “maddələrində” sözündən sonra “(bu Fərmanın 5.32-3-cü bəndi nəzərə alınmaqla)” sözləri əlavə edilsin;

1.7. aşağıdakı məzmununda 5.32-3-cü bənd əlavə edilsin:

“5.32-3. həmin Məcəllənin 352.0.2-ci, 352.0.8 – 352.0.10-cu, 354.0.2-ci, 354.0.3-cü, 354.0.8 – 354.0.10-cu maddələrində nəzərdə tutulmuş inzibati xətalər haqqında işlərə Şuşa şəhərinin ərazisində həmin işlər üzrə inzibati icraata başlamış Azərbaycan Respublikasının Daxili İşlər Nazirliyi və ya Şuşa Şəhəri Dövlət Qoruğu İdarəsi baxır;;”

1.8. 5.34-1-ci bəndə “352.0.2-ci” sözlərindən sonra “(bu Fərmanın 5.32-3-cü bəndi nəzərə alınmaqla)” sözləri əlavə edilsin;

1.9. 5.34-2-ci bəndə “354.0.8-ci” sözlərindən sonra “(bu Fərmanın 5.32-3-cü bəndi nəzərə alınmaqla)” sözləri əlavə edilsin.

2. Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2017-ci il 23 fevral tarixli 1256 nömrəli Fərmanı (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2017, № 2, maddə 200, № 6, maddə 1105, № 9, maddə 1638, № 11, maddə 1984; 2018, № 2, maddə 199, № 3, maddələr 415, 419, 429, № 5, maddələr 915, 927, № 7 (I kitab), maddə 1481, № 8, maddə 1698, № 11, maddələr 2242, 2289, № 12 (I kitab), maddələr 2566, 2597; 2019, № 1, maddə 82, № 2, maddə 213, № 3, maddə 426, № 4, maddələr 620, 630, 649, № 5, maddələr 819, 862; 2020, № 3, maddələr 238, 240, № 4, maddə 404, № 7, maddələr 864, 885, № 8, maddə 1041, № 9, maddə 1153; 2021, № 6 (I kitab), maddə 566, № 7, maddələr 724, 728, № 12, maddələr 1407, 1423; 2022, № 4, maddələr 313, 323, № 8, maddə 896, № 10, maddə 1146, № 11, maddələr 1267, 1269, № 12, maddə 1414; Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2022-ci il 30 dekabr tarixli 1952 və 1954 nömrəli, 2023-cü il 31 yanvar tarixli 2009 nömrəli, 1 fevral tarixli 2018 nömrəli fərmanları) ilə təsdiq edilmiş “İnzibati xətalər haqqında işlərə baxmağa səlahiyyəti olan vəzifəli şəxslərin Siyahısı”nda aşağıdakı dəyişikliklər edilsin:

2.1. 4.1-ci bəndə “Agentliyinin,” sözündən sonra “Şuşa şəhərinin ərazisində Şuşa Şəhəri Dövlət Qoruğu İdarəsinin,” sözləri əlavə edilsin;

2.2. aşağıdakı məzmununda 21-ci hissə əlavə edilsin:

“21. Şuşa Şəhəri Dövlət Qoruğu İdarəsi adından: 1.0. Məcəllənin 231.2-ci maddəsində (Şuşa şəhəri ərazisində yerləşən mədəni sərvətlərə münasibətdə törədildikdə), 231.3-cü və 231.4-cü maddələrində (Şuşa şəhərinin ərazisində törədildikdə),

habelə iş üzrə icraat İdarənin vəzifəli şəxsləri tərəfindən başlanıldıqda Məcəllənin 352.0.2-ci, 352.0.8 – 352.0.10-cu, 354.0.2-ci, 354.0.3-cü, 354.0.8 – 354.0.10-cu maddələrində (Şuşa şəhərinin ərazisində) nəzərdə tutulmuş inzibati xətalər haqqında işlərə – İdarənin icraçı direktoru və onun müavinləri.”

3. Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2017-ci il 3 may tarixli 1361 nömrəli Fərmanı (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2017, № 5, maddə 765, № 9, maddə 1650, № 10, maddə 1789, № 12 (I kitab), maddələr 2314, 2321; 2018, № 1, maddə 54, № 2, maddələr 200, 219, № 3, maddələr 416, 430, 448, № 5, maddələr 916, 919, № 6, maddə 1243, № 9, maddələr 1828, 1840, № 11, maddələr 2274, 2289, № 12 (I kitab), maddələr 2540, 2587, 2601; 2019, № 1, maddə 82, № 2, maddə 216, № 3, maddə 431, № 4, maddə 620, № 5, maddələr 819, 824, 835, 866, № 7, maddə 1221, № 8, maddə 1388, № 10, maddələr 1581, 1587, № 11, maddələr 1700, 1710; 2020, № 3, maddə 252, № 5, maddələr 538, 564, № 6, maddələr 710, 714, № 7, maddələr 865, 880, № 8, maddə 1032, № 11, maddə 1345, № 12 (I kitab), maddə 1484; 2021, № 1, maddə 33, № 6 (I kitab), maddə 566, № 8, maddə 921, № 12, maddələr 1407, 1423; 2022, № 4, maddələr 305, 306, 323, 329, № 7, maddə 728, № 10, maddə 1146, № 11, maddələr 1251, 1267, 1269; Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2023-cü il 14 yanvar tarixli 1978 nömrəli, 31 yanvar tarixli 2009 nömrəli, 3 mart tarixli 2051 nömrəli fərmanları) ilə təsdiq edilmiş “Rayon (şəhər) məhkəmələrinin baxdığı inzibati xətalər haqqında işlər üzrə protokol tərtib etmək səlahiyyəti olan vəzifəli şəxslərin Siyahısı”nda aşağıdakı dəyişikliklər edilsin:

3.1. 31-2-ci hissəyə “Agentliyinin,” sözündən sonra “Şuşa şəhərinin ərazisində Şuşa Şəhəri Dövlət Qoruğu İdarəsinin,” sözləri əlavə edilsin;

3.2. 31-2.3-cü bəndin sonunda nöqtə işarəsi nöqtəli vergül işarəsi ilə əvəz olunsun və aşağıdakı məzmununda 31-2.4-cü bənd əlavə edilsin:

“31-2.4. bu inzibati xətalər Şuşa şəhərinin ərazisində törədildikdə Şuşa Şəhəri Dövlət Qoruğu İdarəsi adından – İdarənin icraçı direktoru və onun müavinləri.”;

3.3. 60-1.3.1-ci yarımbəndə “İçərişəhər” sözündən əvvəl “Şuşa şəhərinin,” sözləri əlavə edilsin;

3.4. 60-1.3.3-cü yarımbəndin sonunda nöqtə işarəsi nöqtəli vergül işarəsi ilə əvəz olunsun və aşağıdakı məzmununda 60-1.3.4-cü yarımbənd əlavə edilsin:

“60-1.3.4. Şuşa şəhərinin ərazisində törədilən inzibati xətalərə münasibətdə inzibati xətanı aşkar etmiş Şuşa Şəhəri Dövlət Qoruğu İdarəsi adından – bu Siyahının 31-2.4-cü bəndində nəzərdə tutulan vəzifəli şəxslər.”.

İlham ƏLİYEV,
Azərbaycan Respublikasının
Prezidenti

Bakı şəhəri, 30 mart 2023-cü il

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin “Mədəniyyət haqqında” Azərbaycan Respublikası Qanununun tətbiqi ilə bağlı əlavə tədbirlər və “Mədəniyyət haqqında” Azərbaycan Respublikası Qanununun tətbiq edilməsi barədə” Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 1998-ci il 16 aprel tarixli 698 nömrəli Fərmanının ləğvi haqqında” 2014-cü il 14 may tarixli 162 nömrəli və “Azərbaycan Respublikası Mədəniyyət Nazirliyinin fəaliyyətinin təmin edilməsi haqqında” 2018-ci il 6 iyun tarixli 119 nömrəli fərmanlarında dəyişiklik edilməsi barədə

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Fərmanı

Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 109-cu maddəsinin 32-ci bəndini rəhbər tutaraq, “Azərbaycanın mədəniyyət paytaxtı - Şuşa şəhəri haqqında” Azərbaycan Respublikasının 2021-ci il 31 may tarixli 338-VIQ nömrəli Qanununun icrası ilə əlaqədar **qərara alıram**:

1. “Mədəniyyət haqqında” Azərbaycan Respublikası Qanununun tətbiqi ilə bağlı əlavə tədbirlər və “Mədəniyyət haqqında” Azərbaycan Respublikası Qanununun tətbiq edilməsi barədə” Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 1998-ci il 16 aprel tarixli 698 nömrəli Fərmanının ləğvi haqqında” Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2014-cü il 14 may tarixli 162 nömrəli Fərmanında (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2014, № 5, maddə 475; 2016, № 8, maddə 1384; 2018, № 4, maddə 655, № 6, maddə 1213; 2019, № 5, maddə 821; Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2023-cü il 3 mart tarixli 2048 nömrəli Fərmanı) aşağıdakı dəyişikliklər edilsin:

1.1. 1.1-ci bənddən “(ikinci halda)” sözləri çıxarılсын;

1.2. 1.5-ci, 1.7-ci, 1.8-ci, 1.10-cu və 1.11-ci bəndlərə “Agentliyi,” sözündən sonra “Şuşa şəhərinin ərazisində Şuşa Şəhəri Dövlət Qoruğu İdarəsi,” sözləri əlavə edilsin;

1.3. 1.6-ci bəndə “Agentliyi” sözündən sonra “, Şuşa şəhərinin ərazisində Şuşa Şəhəri Dövlət Qoruğu İdarəsi” sözləri

əlavə edilsin;

1.4. 1.12-ci bənd aşağıdakı redaksiya-da verilsin:

“1.12. həmin Qanunun 22.5-ci maddəsində “orqan (qurum)” dedikdə Azərbaycan Respublikasının Mədəniyyət Nazirliyi, tabeliyindəki dövlət qoruqlarının ərazilərində Azərbaycan Respublikasının Dövlət Turizm Agentliyi, Şuşa şəhərinin ərazisində Şuşa Şəhəri Dövlət Qoruğu İdarəsi, “İçərişəhər” Dövlət Tarix-Memarlıq və “Qala” Dövlət Tarix-Etnoqrafiya qoruqlarının ərazisində “İçərişəhər” Dövlət Tarix-Memarlıq Qoruğu İdarəsi, digər dövlətlərin hüquqi və fiziki şəxsləri Azərbaycan Respublikasının hüudlarından kənarda folklor nümunələrindən kommersiya məqsədilə istifadə etdikdə isə Azərbaycan Respublikasının Əqli Mülkiyyət Agentliyi nəzərdə tutulur;;”

1.5. 1.12-1-ci bənd ləğv edilsin.

2. “Azərbaycan Respublikası Mədəniyyət Nazirliyinin fəaliyyətinin təmin edilməsi haqqında” Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2018-ci il 6 iyun tarixli 119 nömrəli Fərmanında (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2018, № 6, maddə 1209, № 10, maddə 2002; 2019, № 5, maddələr 822, 825, № 10, maddə 1588, № 12, maddə 1929; 2020, № 7, maddə 892; 2022, № 9, maddə 1030, № 11, maddə 1256; Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2023-cü il 3 mart tarixli 2051 nömrəli Fərmanı) aşağı-

dakı dəyişikliklər edilsin:

2.1. həmin Fərmanla təsdiq edilmiş “Azərbaycan Respublikasının Mədəniyyət Nazirliyi haqqında Əsasnamə” üzrə:

2.1.1. 2.0.4-cü, 3.1.6-cı, 3.1.14-cü və 3.1.48-ci yarımbəndlərə, 3.2-ci və 4.2-ci bəndlərə “Azərbaycan Respublikası” sözlərindən əvvəl “Şuşa şəhərinin ərazisi,” sözləri əlavə edilsin;

2.1.2. 3.2.16-cı yarımbənddən “(Azərbaycan Respublikası Dövlət Turizm Agentliyinin tabeliyindəki dövlət qoruqlarının, “İçərişəhər” Dövlət Tarix-Memarlıq və “Qala” Dövlət Tarix-Etnoqrafiya qoruqları istisna olmaqla)” sözləri çıxarılсын;

2.2. həmin Fərmanla təsdiq edilmiş “Azərbaycan Respublikasının Mədəniyyət Nazirliyi yanında Mədəni İrsin Qorunması, İnkişafı və Bərpası üzrə Dövlət Xidməti haqqında Əsasnamə” üzrə:

2.2.1. 1.1-ci bəndə “Azərbaycan Respublikası” sözlərindən əvvəl “Şuşa şəhərinin ərazisi,” sözləri əlavə edilsin;

2.2.2. 3.0.37-ci yarımbənddən “(Azərbaycan Respublikası Dövlət Turizm Agentliyinin tabeliyindəki dövlət qoruqlarının, “İçərişəhər” Dövlət Tarix-Memarlıq və “Qala” Dövlət Tarix-Etnoqrafiya qoruqları istisna olmaqla)” sözləri çıxarılсын.

İlham ƏLİYEV,
Azərbaycan Respublikasının
Prezidenti

Bakı şəhəri, 30 mart 2023-cü il

Su ehtiyatları, su təsərrüfatı və meliorasiya sahələrində idarəetmənin təkmilləşdirilməsi haqqında

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Fərmanı

Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 109-cu maddəsinin 32-ci bəndini rəhbər tutaraq, su ehtiyatları, su təsərrüfatı və meliorasiya sahələrində idarəetməni təkmilləşdirmək, su ehtiyatlarından səmərəli istifadə etmək, torpaqların meliorasiyası və irriqasiyası işlərinin təşkilini yaxşılaşdırmaq məqsədilə **qərara alıram**:

1. Azərbaycan Respublikası Fövqəladə Hallar Nazirliyinin Su Ehtiyatları Dövlət Agentliyinin əsasında Azərbaycan Dövlət Su Ehtiyatları Agentliyi (bundan sonra – Agentlik) yaradılsın.

2. “Azərsu” Açıq Səhmdar Cəmiyyəti və Azərbaycan Meliorasiya və Su Təsərrüfatı Açıq Səhmdar Cəmiyyəti əmlakları ilə birlikdə Agentliyin tabeliyinə verilsin.

3. Müəyyən edilsin ki, Agentlik Azərbaycan Respublikasında suyun mənbədən götürülməsi, emalı, nəqli və təchizatı sahəsində fəaliyyətin təşkilini təmin edən, dövlət mülkiyyətində olan meliorasiya və irriqasiya sistemlərinin, içməli su təchizatı, yağış və tullantı sularının emalı və axıdılması sistemlərinin istismarını, eləcə də bu sahədə xidmətlər göstərilməsini təşkil edən, balansında olan su təsərrüfatı obyektlərinin texniki vəziyyətinə müntəzəm nəzarəti həyata keçirən, Azərbaycan Respublikasında yerüstü, yeraltı su ehtiyatlarının, su və su təsərrüfatı obyektlərinin, hidrotexniki qurğuların, su təchizatı sistemlərinin monitorinqini aparan, bu sahələrdə vahid dövlət siyasətini və tənzimləməsini həyata keçirən mərkəzi icra hakimiyyəti orqanıdır.

4. Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabineti:

“Şuşa Şəhəri Dövlət Qoruğu İdarəsinin yaradılması haqqında” Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2021-ci il 22 iyun tarixli 1375 nömrəli Fərmanında dəyişiklik edilməsi barədə

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Fərmanı

Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 109-cu maddəsinin 32-ci bəndini rəhbər tutaraq **qərara alıram**:

“Şuşa Şəhəri Dövlət Qoruğu İdarəsinin yaradılması haqqında” Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2021-ci il 22 iyun tarixli 1375 nömrəli Fərmanında (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2021, № 6 (I kitab), maddə 590, № 12, maddə 1405; 2022, № 10, maddə 1135) aşağıdakı dəyişikliklər edilsin:

- 6.5-ci bənddən “məhəllədaxili” sözü çıxarılсын.
- Həmin Fərmanla təsdiq edilmiş

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin “Mədəniyyət haqqında” Azərbaycan Respublikası Qanununun tətbiqi ilə bağlı əlavə tədbirlər və “Mədəniyyət haqqında” Azərbaycan Respublikası Qanununun tətbiq edilməsi barədə” Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 1998-ci il 16 aprel tarixli 698 nömrəli Fərmanının ləğvi haqqında” 2014-cü il 14 may tarixli 162 nömrəli və “Azərbaycan Respublikası Mədəniyyət Nazirliyinin fəaliyyətinin təmin edilməsi haqqında” 2018-ci il 6 iyun tarixli 119 nömrəli fərmanlarında dəyişiklik edilməsi barədə

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Fərmanı

Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 109-cu maddəsinin 32-ci bəndini rəhbər tutaraq, “Azərbaycanın mədəniyyət paytaxtı - Şuşa şəhəri haqqında” Azərbaycan Respublikasının 2021-ci il 31 may tarixli 338-VIQ nömrəli Qanununun icrası ilə əlaqədar **qərara alıram**:

1. “Mədəniyyət haqqında” Azərbaycan Respublikası Qanununun tətbiqi ilə bağlı əlavə tədbirlər və “Mədəniyyət haqqında” Azərbaycan Respublikası Qanununun tətbiq edilməsi barədə” Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 1998-ci il 16 aprel tarixli 698 nömrəli Fərmanının ləğvi haqqında” Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2014-cü il 14 may tarixli 162 nömrəli Fərmanında (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2014, № 5, maddə 475; 2016, № 8, maddə 1384; 2018, № 4, maddə 655, № 6, maddə 1213; 2019, № 5, maddə 821; Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2023-cü il 3 mart tarixli 2048 nömrəli Fərmanı) aşağıdakı dəyişikliklər edilsin:

1.1. 1.1-ci bənddən “(ikinci halda)” sözləri çıxarılсын;

1.2. 1.5-ci, 1.7-ci, 1.8-ci, 1.10-cu və 1.11-ci bəndlərə “Agentliyi,” sözündən sonra “Şuşa şəhərinin ərazisində Şuşa Şəhəri Dövlət Qoruğu İdarəsi,” sözləri əlavə edilsin;

1.3. 1.6-cı bəndə “Agentliyi” sözündən sonra “, Şuşa şəhərinin ərazisində Şuşa Şəhəri Dövlət Qoruğu İdarəsi” sözləri əlavə edilsin;

1.4. 1.12-ci bənd aşağıdakı redaksiya-da verilsin:

“1.12. həmin Qanunun 22.5-ci maddəsində “orqan (qurum)” dedikdə Azərbaycan Respublikasının Mədəniyyət Nazirliyi, tabeliyindəki dövlət qoruqlarının ərazilərində Azərbaycan Respublikasının Dövlət Turizm Agentliyi, Şuşa şəhərinin ərazisində Şuşa Şəhəri Dövlət Qoruğu İdarəsi, “İçərişəhər” Dövlət Tarix-Memarlıq və “Qala” Dövlət Tarix-Etnoqrafiya qoruqlarının ərazisində “İçərişəhər” Dövlət Tarix-Memarlıq Qoruğu İdarəsi, digər dövlətlərin hüquqi və fiziki şəxsləri Azərbaycan Respublikasının hüudlarından kənarda folklor nümunələrindən kommer-

4.1. beş ay müddətində:

4.1.1. Agentliyin əsasnaməsinin və strukturunun layihələrini, habelə işçilərinin say həddi barədə təkliflərini bəynəlxalq məsləhətçi şirkəti cəlb etməklə hazırlayıb Azərbaycan Respublikasının Prezidentinə təqdim etsin;

4.1.2. Agentliyin yaradılması ilə əlaqədar normativ hüquqi aktların təkmilləşdirilməsi ilə bağlı təkliflərini Azərbaycan Respublikasının Prezidentinə təqdim etsin;

4.2. bir ay müddətində:

4.2.1. Azərbaycan Respublikası Fövqəladə Hallar Nazirliyinin Su Ehtiyatları Dövlət Agentliyinin balansında olan dövlət əmlakının Agentliyin balansına verilməsini təmin etsin;

4.2.2. bu Fərmanın 4.1.1-ci yarımbəndində nəzərdə tutulan işlərin maliyyələşdirilməsinin təmin edilməsi, habelə Agentliyin maddi-texniki təminatı məsələlərinin həlli üçün tədbirlər görüb Azərbaycan Respublikasının Prezidentinə məlumat versin;

4.3. bu Fərmandan irəli gələn digər məsələləri həll etsin.

5. Agentliyin əsasnaməsi və strukturu təsdiq ediləndək, bu Fərmanın 2-ci hissəsində nəzərdə tutulan qurumlar öz fəaliyyətlərini davam etdirsinlər.

İlham ƏLİYEV,
Azərbaycan Respublikasının
Prezidenti

Bakı şəhəri, 30 mart 2023-cü il

“Şuşa Şəhəri Dövlət Qoruğu İdarəsinin Nizamnaməsi” üzrə:

- 3.1.3-cü yarımbənddən “məhəllədaxili” sözü çıxarılсын;
- 3.1.13-cü yarımbənddən “arxeoloji” sözü çıxarılсын;
- 3.1.14-cü yarımbənddə “qorunma” sözü “mühafizə” sözü ilə əvəz edilsin.

İlham ƏLİYEV,
Azərbaycan Respublikasının
Prezidenti

Bakı şəhəri, 30 mart 2023-cü il

Azərbaycan Respublikasının Mədəniyyət Nazirliyinin fəaliyyətinin təmin edilməsi haqqında” Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2018-ci il 6 iyun tarixli 119 nömrəli Fərmanında (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2018, № 6, maddə 1209, № 10, maddə 2002; 2019, № 5, maddələr 822, 825, № 10, maddə 1588, № 12, maddə 1929; 2020, № 7, maddə 892; 2

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin “İcarəyə verilmiş dövlət əmlakından səmərəli istifadə olunması tədbirləri haqqında” 1997-ci il 6 sentyabr tarixli 629 nömrəli, “Dövlət əmlakının özəlləşdirilməsi haqqında” Azərbaycan Respublikası Qanununun icrası ilə bağlı əlavə tədbirlər barədə” 2000-ci il 23 dekabr tarixli 432 nömrəli, “Daşınar əmlakın rəsmi reyestrləri, onların tərtib edilməsi və aparılması Qaydaları”nın təsdiq edilməsi barədə” 2007-ci il 11 aprel tarixli 564 nömrəli, “Daşınmaz dövlət əmlakı obyektlərinin müsabiqə əsasında icarəyə verilməsi Qaydaları”nın təsdiq edilməsi barədə” 2010-cu il 22 iyun tarixli 284 nömrəli fərmanlarında dəyişiklik edilməsi haqqında

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Fərmanı

Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 109-cu maddəsinin 32-ci bəndini rəhbər tutaraq, “Azərbaycanın mədəniyyət paytaxtı - Şuşa şəhəri haqqında” Azərbaycan Respublikasının 2021-ci il 31 may tarixli 338-VIQ nömrəli Qanununun icrası ilə əlaqədar **qərara alıram**:

1. “İcarəyə verilmiş dövlət əmlakından səmərəli istifadə olunması tədbirləri haqqında” Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 1997-ci il 6 sentyabr tarixli 629 nömrəli Fərmanının (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 1997, № 3, maddə 236; 1999, № 8, maddə 493; 2001, № 10, maddə 640; 2002, № 12, maddə 726; 2006, № 7, maddə 590; 2010, № 7, maddə 610; 2014, № 11, maddə 1417; 2015, № 9, maddə 1000; 2018, № 6, maddə 1199; 2019, № 5, maddə 826; 2021, № 1, maddə 35; 2022, № 12, maddə 1431) 1-ci hissəsinin birinci abzasında aşağıdakı dəyişikliklər edilsin:

1.1. birinci cümləyə “qeyri-yaşayış sahələri” sözlərindən sonra “, Şuşa şəhərinin ərazisində yerləşən dövlət mülkiyyətində olan tarix və mədəniyyət abidələri və ya onların hissələri” sözləri əlavə edilsin;

1.2. ikinci cümləyə “arxeoloji abidələr” sözlərindən sonra “, habelə Şuşa şəhərinin ərazisində yerləşən tarix və mədəniyyət abidələri və ya onların hissələri” sözləri əlavə edilsin;

1.3. aşağıdakı məzmununda üçüncü cümle əlavə edilsin:

“Dünya əhəmiyyətli tarix və mədəniyyət abidələri istisna olmaqla, Şuşa şəhərinin ərazisində yerləşən dövlət mülkiyyətində olan digər tarix və mədəniyyət abidələri və ya onların hissələri Şuşa şəhərinin Baş planına uyğun olaraq Şuşa

Şəhəri Dövlət Qoruğu İdarəsi tərəfindən icarəyə (istifadəyə) verilir.”.

2. Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2000-ci il 23 dekabr tarixli 432 nömrəli Fərmanı (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2000, № 12, maddə 844; 2001, № 7, maddə 470, № 10, maddə 640; 2002, № 12, maddə 725; 2003, № 9, maddə 475, № 10, maddələr 569, 585; 2004, № 9, maddə 678; 2005, № 5, maddə 400; 2006, № 7, maddə 590; 2007, № 5, maddə 452, № 6, maddə 599, № 11, maddə 1097; 2008, № 7, maddə 613; 2009, № 3, maddə 163, № 12, maddə 990; 2010, № 6, maddə 498, № 7, maddə 610; 2013, № 10, maddə 1146; 2014, № 5, maddə 477; 2015, № 9, maddə 999; 2016, № 8, maddə 1384; 2019, № 3, maddə 413, № 5, maddə 826, № 6, maddə 1036; 2021, № 1, maddə 41; 2022, № 5, maddə 455, № 12, maddə 1443; Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2023-cü il 21 yanvar tarixli 1987 nömrəli Fərmanı) ilə təsdiq edilmiş “İcarəyə verilmiş dövlət əmlakının özəlləşdirilməsi haqqında Əsasnamə”nin 4-cü hissəsinin birinci cümləsinə “Agentliyin” sözündən sonra “, Şuşa şəhərinin ərazisində olduqda, Şuşa Şəhəri Dövlət Qoruğu İdarəsinin” sözləri əlavə edilsin.

3. Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2007-ci il 11 aprel tarixli 564 nömrəli Fərmanı (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2007, № 4, maddə 326; 2008, № 6, maddə 495, № 11, maddələr 969, 980; 2013, № 6, maddə 656; 2014, № 10, maddə 1176; 2016, № 2 (II kitab), maddə 243, № 3, maddə 457, № 8, maddə 1376; 2017, № 8, maddə 1521; 2018, № 2, maddə 208, № 9,

maddə 1840; 2020, № 9, maddə 1140; 2021, № 1, maddə 38; 2022, № 5, maddə 469, № 8, maddə 845; Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2023-cü il 1 fevral tarixli 2019 nömrəli Fərmanı) ilə təsdiq edilmiş Əlavə 2 – “Daşınar əmlakın rəsmi reyestrlərində qeydiyyatla alınan əmlak növlərinin və onların qeydiyyatını aparın inzibati orqanların Siyahısı”nın 16-cı hissəsinin “Daşınar əmlakın rəsmi reyestrlərini aparın inzibati orqanların adları” sütununa birinci halda “İçərişəhər” sözündən əvvəl “Şuşa Şəhəri Dövlət Qoruğu İdarəsi (Şuşa şəhərinin ərazisinə münasibətdə),” sözləri əlavə edilsin.

4. Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2010-cu il 22 iyun tarixli 284 nömrəli Fərmanı (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2010, № 6, maddə 499; 2014, № 11, maddə 1423; 2015, № 9, maddə 1007; 2016, № 2 (II kitab), maddə 235; 2019, № 5, maddə 826; 2021, № 1, maddə 38; Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2023-cü il 21 yanvar tarixli 1982 nömrəli Fərmanı) ilə təsdiq edilmiş “Daşınmaz dövlət əmlakı obyektlərinin müsabiqə əsasında icarəyə verilməsi Qaydaları”nın 1.1-ci bəndinə “qeyri-yaşayış sahələri” sözlərindən sonra “, habelə Şuşa şəhərinin ərazisində yerləşən dövlət mülkiyyətində olan tarix və mədəniyyət abidələri və ya onların hissələri” sözləri əlavə edilsin.

İlham ƏLİYEV,
Azərbaycan Respublikasının
Prezidenti

Bakı şəhəri, 30 mart 2023-cü il

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin “Bakı Beynəlxalq Multikulturalizm Mərkəzinin yaradılması haqqında” 2014-cü il 15 may tarixli 167 nömrəli, “Reklam haqqında” Azərbaycan Respublikasının 2015-ci il 15 may tarixli 1281-IVQ nömrəli Qanununun tətbiqi və “Reklam haqqında” Azərbaycan Respublikası Qanununun tətbiq edilməsi barədə” Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 1997-ci il 24 noyabr tarixli 644 nömrəli Fərmanının ləğvi haqqında” 2015-ci il 14 iyul tarixli 554 nömrəli, “Azərbaycan Respublikasının Dövlət Reklam Agentliyinin fəaliyyətinin təşkili haqqında” 2017-ci il 31 iyul tarixli 1566 nömrəli, “Açıq məkanda reklam fəaliyyəti ilə bağlı bir sıra məsələlərin tənzimlənməsi haqqında” 2017-ci il 19 dekabr tarixli 1743 nömrəli, “Psixoloji yardım haqqında” Azərbaycan Respublikasının 2018-ci il 7 dekabr tarixli 1385-VQ nömrəli Qanununun tətbiqi barədə” 2019-cu il 21 yanvar tarixli 482 nömrəli, “Xüsusi rabitə ilə bağlı bəzi məsələlər haqqında” 2019-cu il 11 aprel tarixli 622 nömrəli və “Hüquqların dövlət qeydiyyatı haqqında daşınmaz əmlakın dövlət reyestrindən elektron çıxarış”ın məzmunu”nun təsdiq edilməsi və “Hüquqların dövlət qeydiyyatı haqqında daşınmaz əmlakın dövlət reyestrindən Çıxarış”ın və “Torpaq sahəsinin planı və ölçüsü”nün təsvirlərinin təsdiq edilməsi barədə” Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2015-ci il 17 iyun tarixli 553 nömrəli Fərmanında dəyişiklik edilməsi haqqında” 2020-ci il 18 avqust tarixli 1142 nömrəli fərmanlarında dəyişiklik edilməsi barədə

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Fərmanı

Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 109-cu maddəsinin 32-ci bəndini rəhbər tutaraq, “Azərbaycanın mədəniyyət paytaxtı - Şuşa şəhəri haqqında” Azərbaycan Respublikasının 2021-ci il 31 may tarixli 338-VIQ nömrəli Qanununun icrası ilə əlaqədar **qərara alıram**:

1. Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2014-cü il 15 may tarixli 167 nömrəli Fərmanı (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2014, № 5, maddə 480) ilə təsdiq edilmiş “Bakı Beynəlxalq Multikulturalizm Mərkəzinin Nizamnaməsi”nin 2.2.6-cı yarımbəndinə “Qanununa” sözündən sonra “, Şuşa şəhərinin ərazisində həmçinin “Azərbaycanın mədəniyyət paytaxtı - Şuşa şəhəri haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanununa” sözləri əlavə edilsin.

2. “Reklam haqqında” Azərbaycan Respublikasının 2015-ci il 15 may tarixli 1281-IVQ nömrəli Qanununun tətbiqi və “Reklam haqqında” Azərbaycan Respublikası Qanununun tətbiq edilməsi barədə” Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 1997-ci il 24 noyabr tarixli 644 nömrəli Fərmanının ləğvi haqqında” Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2015-ci il 14 iyul tarixli 554 nömrəli Fərmanının (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2015, № 7, maddə 822; 2016, № 8, maddə 1384, № 11, maddə 1821, № 12, maddə 2062; 2017, № 3, maddə 354, № 7, maddə 1378, № 12 (I kitab), maddə 2295; 2018, № 11, maddə 2289; 2019, № 3, maddə 439, № 4, maddə 611; 2020, № 7, maddə 891; 2021, № 12, maddə 1428) 2.4-cü bəndinə “Agentliyi,” sözündən sonra “Şuşa şəhərinin ərazisinə münasibətdə Şuşa Şəhəri Dövlət Qoruğu İdarəsi,” sözləri əlavə edilsin.

3. Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2017-ci il 31 iyul tarixli 1566 nömrəli Fərmanı (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2017, № 7, maddə 1376, № 12 (I kitab), maddə 2309; 2018, № 11, maddə 2289; 2019, № 10, maddə 1588; 2021, № 12, maddə 1404) ilə təsdiq edilmiş “Azərbaycan Respublikasının Dövlət Reklam Agentliyinin Nizamnaməsi”nin 1.1-ci bəndinə “İcə-

rişəhər” sözündən əvvəl “Şuşa şəhərinin,” sözləri əlavə edilsin.

4. “Açıq məkanda reklam fəaliyyəti ilə bağlı bir sıra məsələlərin tənzimlənməsi haqqında” Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2017-ci il 19 dekabr tarixli 1743 nömrəli Fərmanında (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2017, № 12 (I kitab), maddə 2311; 2018, № 11, maddə 2289; 2019, № 10, maddə 1588; 2021, № 12, maddə 1404) aşağıdakı dəyişikliklər edilsin:

4.1. həmin Fərmanla təsdiq edilmiş “Açıq məkanda reklam yerləşdirilməsinə icazə verilməsi və bu sahədə nəzarətin həyata keçirilməsi Qaydası” üzrə:

4.1.1. 1.2-ci bəndə “Agentliyi,” sözündən sonra “Şuşa şəhərinin ərazisində Şuşa Şəhəri Dövlət Qoruğu İdarəsi,” sözləri əlavə edilsin;

4.1.2. 1.6-cı bəndə “qanunvericilik aktlarının” sözlərindən sonra “, Şuşa şəhərinin ərazisində həmçinin “Azərbaycanın mədəniyyət paytaxtı - Şuşa şəhəri haqqında” Azərbaycan Respublikası Qanununun” sözləri əlavə edilsin;

4.2. həmin Fərmanla təsdiq edilmiş “Açıq məkanda reklam yayımına görə ödənilən haqqın məbləği” üzrə:

4.2.1. 1.3-cü bəndə “(bundan sonra – Agentliyi,” sözlərindən sonra “Şuşa şəhərinin ərazisində Şuşa Şəhəri Dövlət Qoruğu İdarəsi,” sözləri əlavə edilsin;

4.2.2. 4.4-cü bəndə “Agentliyin,” sözündən sonra “Şuşa Şəhəri Dövlət Qoruğu İdarəsinin,” sözləri əlavə edilsin;

4.3. həmin Fərmanla təsdiq edilmiş “Azərbaycan Respublikasının Şəhərsalma və Tikinti Məcəlləsində tikintisinə icazə tələb olunmayan reklam qurğularının quraşdırılması və sökülməsi Qaydası” üzrə:

4.3.1. 1.3-cü bəndə “Agentliyi,” sözündən sonra “Şuşa şəhərinin ərazisində Şuşa Şəhəri Dövlət Qoruğu İdarəsi,” sözləri əlavə edilsin;

4.3.2. 2.1-ci bənddə “həmçinin digər qanunvericilik aktlarına” sözləri “digər qanunvericilik aktlarına, Şuşa şəhərinin ərazisində həmçinin “Azərbaycanın mədəniyyət paytaxtı - Şuşa şəhəri haqqında”

Azərbaycan Respublikasının Qanununa” sözləri ilə əvəz edilsin.

5. “Psixoloji yardım haqqında” Azərbaycan Respublikasının 2018-ci il 7 dekabr tarixli 1385-VQ nömrəli Qanununun tətbiqi barədə” Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2019-cu il 21 yanvar tarixli 482 nömrəli Fərmanının (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2019, № 1, maddə 72; 2020, № 3, maddə 242; 2021, № 6 (I kitab), maddə 573; Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2023-cü il 3 mart tarixli 2052 nömrəli Fərmanı) 3.12-ci bəndinə “Agentliyi,” sözündən sonra “Şuşa Şəhəri Dövlət Qoruğu İdarəsi,” sözləri əlavə edilsin.

6. Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2019-cu il 11 aprel tarixli 622 nömrəli Fərmanı (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2019, № 4, maddə 622; 2020, № 1, maddə 12, № 4, maddə 424, № 6, maddə 708; 2021, № 2, maddə 119, № 5, maddə 452, № 6 (I kitab), maddə 574; 2022, № 2, maddə 116, № 4, maddə 305, № 8, maddə 848, № 12, maddə 1436) ilə təsdiq edilmiş Əlavə 1 – “Hökumət rabitəsi ilə təmin olunan vəzifəli şəxslərin Siyahısı”nın 29.31-ci bəndinin sonunda nöqtə işarəsi nöqtəli vergül işarəsi ilə əvəz olunsun və aşağıdakı məzmununda 29.32-ci bənd əlavə edilsin:

“29.32. Şuşa Şəhəri Dövlət Qoruğu İdarəsinin icraçı direktoru.”.

7. Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2020-ci il 18 avqust tarixli 1142 nömrəli Fərmanı (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2020, № 8, maddə 1045) ilə təsdiq edilmiş “Hüquqların dövlət qeydiyyatı haqqında daşınmaz əmlakın dövlət reyestrindən elektron çıxarış”ın məzmununu”na aşağıdakı məzmununda 2.1.8-1-ci yarımbənd əlavə edilsin:

“2.1.8-1. daşınmaz əmlakın dünya, ölkə və yerli əhəmiyyətli tarix və mədəniyyət abidəsi olub-olmaması barədə qeyd;”.

İlham ƏLİYEV,
Azərbaycan Respublikasının
Prezidenti

Bakı şəhəri, 30 mart 2023-cü il

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin “Yol hərəkəti haqqında” Azərbaycan Respublikası Qanununun tətbiq edilməsi barədə” 1998-ci il 22 noyabr tarixli 24 nömrəli, “Avtomobil yolları haqqında” Azərbaycan Respublikası Qanununun tətbiq edilməsi barədə” 2000-ci il 10 mart tarixli 299 nömrəli və “Avtomobil nəqliyyatı haqqında” Azərbaycan Respublikası Qanununun tətbiq edilməsi barədə” 2008-ci il 4 iyul tarixli 792 nömrəli fərmanlarında dəyişiklik edilməsi haqqında

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Fərmanı

Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 109-cu maddəsinin 32-ci bəndini rəhbər tutaraq, “Azərbaycanın mədəniyyət paytaxtı - Şuşa şəhəri haqqında” Azərbaycan Respublikasının 2021-ci il 31 may tarixli 338-VIQ nömrəli Qanununun icrası ilə əlaqədar **qərara alıram**:

1. “Yol hərəkəti haqqında” Azərbaycan Respublikası Qanununun tətbiq edilməsi barədə” Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 1998-ci il 22 noyabr tarixli 24 nömrəli Fərmanında (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 1998, № 11, maddə 666; 2001, № 7, maddə 459; 2003, № 10, maddələr 546, 571; 2004, № 8, maddə 617, № 12, maddə 1005; 2006, № 9, maddə 743; 2008, № 8, maddə 719; 2009, № 4, maddə 226, № 8, maddə 630; 2010, № 7, maddə 606; 2011, № 6, maddə 510; 2012, № 5, maddə 423, № 11, maddə 1079; 2014, № 9, maddə 1043; 2015, № 2, maddələr 110, 140, № 6, maddə 707, № 10, maddə 1116; 2016, № 3, maddə 456, № 4, maddələr 662, 666, № 6, maddə 1062, № 11, maddə 1839; 2017, № 5, maddə 758, № 8, maddə 1521; 2018, № 2, maddələr 169, 197, № 4, maddə 677, № 6, maddə 1241, № 7 (I kitab), maddələr 1466, 1493; 2019, № 7, maddə 96, № 3, maddə 420, № 7, maddə 1228, № 8, maddələr 1402, 1406; 2020, № 5, maddə 561, № 7, maddə 885; 2021, № 4, maddə 316; 2022, № 8, maddə 860; Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2023-cü il 1 fevral tarixli 2018 nömrəli və 3 mart tarixli 2057 nömrəli fərmanları) aşağıdakı dəyişikliklər edilsin:

1.1. 2.3-cü bənddə “və Bakı Nəqliyyat Agentliyi” sözləri “, Bakı Nəqliyyat Agentliyi və Şuşa Şəhəri Dövlət Qoruğu İdarəsi” sözləri ilə əvəz edilsin;

1.2. 2.4-cü bənddə “və Bakı Nəqliyyat Agentliyinin” sözləri “, Bakı Nəqliyyat Agentliyinin və Şuşa Şəhəri Dövlət Qoruğu İdarəsinin” sözləri ilə əvəz edilsin;

1.3. 2.12-1-ci bəndə “Agentliyi,” sözündən sonra “Şuşa şəhərinin ərazisində Şuşa Şəhəri Dövlət Qoruğu İdarəsi,” sözləri əlavə edilsin;

1.4. 2.25-ci bənddən “isə” sözü çıxarılsın və həmin bəndə “Agentliyi” sözündən sonra “, Şuşa şəhərinin ərazisində Şuşa Şəhəri Dövlət Qoruğu İdarəsi” sözləri əlavə edilsin.

2. “Avtomobil yolları haqqında” Azərbaycan Respublikası Qanununun tətbiq edilməsi barədə” Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2000-ci il 10 mart

tarixli 299 nömrəli Fərmanına (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2000, № 3, maddə 166; 2004, № 12, maddə 1005; 2009, № 10, maddə 784; 2014, № 1, maddə 21, № 10, maddə 1184; 2016, № 6, maddə 1068; 2017, № 12 (I kitab), maddə 2287; 2018, № 8, maddə 1707; 2019, № 11, maddə 1717; 2021, № 5, maddə 449) aşağıdakı məzmununda 2.13-1-ci bənd əlavə edilsin:

“2.13-1. həmin Qanunun 1-ci maddəsinin iyirminci abzasında (balansına verilmiş avtomobil yollarına münasibətdə), 5-ci maddəsinin altıncı hissəsində, 10-1-ci maddəsinin ikinci hissəsində (balansına verilmiş avtomobil yollarına münasibətdə), 13-cü maddəsinin altıncı hissəsinin birinci cümləsində və on birinci hissəsində (balansına verilmiş avtomobil yollarına münasibətdə), 21-ci maddəsinin üçüncü hissəsində, 22-ci maddəsinin ikinci və dördüncü hissələrində, 40-cı maddəsinin ikinci hissəsində “qurum” dedikdə Şuşa şəhərinin ərazisində Şuşa Şəhəri Dövlət Qoruğu İdarəsi nəzərdə tutulur.”.

3. “Avtomobil nəqliyyatı haqqında” Azərbaycan Respublikası Qanununun tətbiq edilməsi barədə” Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2008-ci il 4 iyul tarixli 792 nömrəli Fərmanında (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2008, № 7, maddə 610; 2009, № 10, maddə 779; 2016, № 4, maddə 661, № 6, maddə 1064, № 11, maddə 1840; 2017, № 6, maddə 1083; 2018, № 12 (I kitab), maddə 2600; 2019, № 5, maddə 838, № 8, maddə 1408; 2020, № 5, maddə 544; 2021, № 1, maddə 17, № 6 (I kitab), maddə 593; Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2023-cü il 3 mart tarixli 2047 nömrəli Fərmanı) aşağıdakı dəyişikliklər edilsin:

3.1. 2.2-1-ci bəndə “Nazirliyi,” sözündən sonra “Şuşa şəhərinin ərazisində Şuşa Şəhəri Dövlət Qoruğu İdarəsi,” sözləri əlavə edilsin;

3.2. 2.2-2-ci bəndə “Nazirliyi,” sözündən sonra “Şuşa şəhərinin ərazisində münəzəddə Şuşa Şəhəri Dövlət Qoruğu İdarəsi,” sözləri əlavə edilsin.

İlham ƏLİYEV,
Azərbaycan Respublikasının
Prezidenti

Bakı şəhəri, 30 mart 2023-cü il

Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabineti

Azərbaycan Həmkarlar İttifaqları Konfederasiyası

Azərbaycan Respublikası Sahibkarlar

(İşəgötürənlər) Təşkilatlarının Milli Konfederasiyası

Q Ə R A R

№ 87

Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabineti, Azərbaycan Həmkarlar İttifaqları Konfederasiyası və Azərbaycan Respublikası Sahibkarlar (İşəgötürənlər) Təşkilatlarının Milli Konfederasiyası arasında 2023-2025-ci illər üçün Baş Kollektiv Sazişin bağlanması haqqında

Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabineti, Azərbaycan Həmkarlar İttifaqları Konfederasiyası və Azərbaycan Respublikası Sahibkarlar (İşəgötürənlər) Təşkilatlarının Milli Konfederasiyası **qərara alırlar**:

Azərbaycan Respublikası Əmək Məcəlləsinin 36-cı maddəsinə uyğun olaraq Azərbaycan Respublikasının

Bakı şəhəri, 17 mart 2023-cü il

Nazirlər Kabineti, Azərbaycan Həmkarlar İttifaqları Konfederasiyası və Azərbaycan Respublikası Sahibkarlar (İşəgötürənlər) Təşkilatlarının Milli Konfederasiyası arasında 2023-2025-ci illər üçün Baş Kollektiv Saziş bağlanılsın (əlavə olunur).

Əli ƏSƏDOV, Azərbaycan Respublikasının Baş naziri
Səttar MÖHBALİYEV,
Azərbaycan Respublikası Sahibkarlar Konfederasiyasının sədri
Məmməd MUSAYEV,
Azərbaycan Respublikası Sahibkarlar (İşəgötürənlər) Təşkilatlarının Milli Konfederasiyasının prezidenti

Qeyd: Qərara edilmiş əlavələrin tam mətni ilə www.nk.gov.az və www.xalqqazeti.az saytlarında tanış ola bilərsiniz.

Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin Qərarı

№ 94

İstismar olunan minik avtomobillərin Azərbaycan Respublikasının gömrük ərazisinə gətirilməsinin məhdudlaşdırılması haqqında

“Azərbaycan Respublikası Gömrük Məcəlləsinin təsdiq edilməsi haqqında” Azərbaycan Respublikası Qanununun tətbiqi barədə” Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2011-ci il 15 sentyabr tarixli 499 nömrəli Fərmanının 28.5-ci bəndinə əsasən, insanların və sağlamlıqların və ətraf mühitin qorunması, avtonəqliyyat vasitələrindən atmosfer havasına atılan zərərli maddələrin miqdarının azaldılması və ekoloji vəziyyətin yaxşılaşdırılması məqsədilə

Bakı şəhəri, 29 mart 2023-cü il

Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabineti **qərara alır**:

1. Zavod buraxılış tarixinə görə yaşı 10 ildən çox olan minik avtomobillərinin (raritet minik avtomobilləri və gömrük ərazisinə müvəqqəti gətirilən minik avtomobilləri istisna olmaqla) Azərbaycan Respublikası ərazisinə gətirilməsi məhdudlaşdırılsın.

2. Bu Qərar dərc edildiyi gündən 30 (otuz) gün sonra qüvvəyə minir.

Əli ƏSƏDOV,
Azərbaycan Respublikasının
Baş naziri

Milli tariximizin ən böyük azərbaycanlısı

Suraxanı Rayon İcra Hakimiyyəti ilə “Xalq qəzeti”nin birgə konfransında ulu öndər Heydər Əliyev məhz belə xatırlandı

Zamanında “Müstəqil Azərbaycan dövlətinin əsas ideyası azərbaycançılıqdır!” şüarını irəli sürmüş ulu öndər Heydər Əliyevin ana dilimiz, milli-mənəvi dəyərlərimiz və mədəniyyətimizin inkişafı ilə bağlı fikirləri dövlətçilik konsepsiyasının əsas tərkib hissələri olub. Bu dəyərlər hüquqi baxımdan rəsmiləşib və ictimai şüurda özünə möhkəm yer tutub.

edilib, medianın texniki bazası yenilənib, qəzetlərin borcları silinib və s. Bütün bunlara görə 2002-ci ildə Heydər Əliyev “Ruh” Azərbaycan Jurnalistləri Müdafiə Komitəsinin təsis etdiyi “Jur-

“Heydər Əliyevin 100 illiyi (1923-2023)” yubiley medalı təsis ediləcək

Martın 30-da Milli Məclisin Hüquq siyasəti və dövlət quruculuğu komitəsinin iclası keçirildi. Parlament sədrinin birinci müavini, Hüquq siyasəti və dövlət quruculuğu komitəsinin sədri Əli Hüseynli gündəliyə keçməzdən öncə martın 28-də Milli Məclisinin deputatı, parlamentin Mədəniyyət komitəsinin sədr müavini Fəzil Mustafaya qarşı terror aktının törədilməsi ilə bağlı fikirlərini bölüşdü. Ə.Hüseynli faktla bağlı Cinayət Məcəlləsinin müvafiq maddələri ilə cinayət işi başlanıldığını və əməliyyat-istintaq tədbirləri həyata keçirildiyini diqqətə çatdırdı. O, Hüquq siyasəti və dövlət quruculuğu komitəsi adından bu terror hadisəsini hiddətlə qınadıqlarını bildirdi və bu xain cinayəti hüquqi, demokratik və dünyəvi idarəetmə modelinin unikal vəhdətini yaratmış Azərbaycan dövlətçiliyinə qarşı qəsd kimi dəyərləndirdi.

Sonra gündəliyi təqdim edən komitə sədri birinci məsələnin “Heydər Əliyevin 100 illiyi (1923-2023)” Azərbaycan Respublikasının yubiley medalının təsis edilməsi ilə əlaqədar “Azərbaycan Respublikasının orden və medallarının təsis edilməsi haqqında” Qanunda dəyişiklik edilməsi barədə qanun layihəsi (birinci oxunuş) olduğunu bildirdi. Ə.Hüseynli “Heydər Əliyevin 100 illiyi (1923-2023)” yubiley medalının təsis edilməsi Azərbaycan xalqının ümummilli lideri, müstəqil Azərbaycan dövlətinin memarı və qurucusu Heydər Əliyevin əziz xatirəsinə dəyərli bir töhfə kimi yüksək qiymətləndirdi. O, yeni təsis olunan medalın təsviri və onunla təltif olunacaq şəxslərin dairəsi haqqında məlumat verdi.

Sonra deputatlar gündəliyə çıxarılan məsələ ilə əlaqədar çıxış etdilər. Komitə üzvləri ulu öndər Heydər Əliyevin Azərbaycan xalqı və dövləti qarşısında müstəsna tarixi xidmətlərindən danışdılar. Deputatlar Heydər Əliyevin ölkə rəhbərliyinə qaydığını Azərbaycanın dövlət müstəqilliyinin qorunub saxlanması və möhkəmləndirilməsinə xidmət edən başlıca amil kimi dəyərləndirdilər.

Komitə üzvləri “Heydər Əliyevin 100 illiyi (1923-2023)” yubiley medalının təsis edilməsi təqdirlə qarşıladılar və yüksək qiymətləndirdilər. Deputat Fəzil Mustafaya xain terror hücumunu qətiyyətlə pisləyən deputatlar onun təzliklə sağlamlığını və sıralarına qatılmasını dilədlər.

Komitə üzvləri “Heydər Əliyevin 100 illiyi (1923-2023)” Azərbaycan Respublikasının yubiley medalının təsis edilməsi ilə əlaqədar “Azərbaycan Respublikasının orden və medallarının təsis edilməsi haqqında” Qanunda dəyişiklik edilməsi barədə qanun layihəsinin birinci oxunuşda baxılmaq üçün Milli Məclisin plenar iclasına tövsiyə etdilər.

Gündəliyin digər məsələləri ilə bağlı məlumatı da sədrin birinci müavini Əli Hüseynli təqdim etdi. Qanun layihələrinin müzakirəsində deputatlar Qüdrət Həsənzadə, Fəzail Ağamalı, Elşən Musayev dəyişikliklərlə bağlı fikirlərini bildirdikdən sonra qanun layihələri birinci oxunuşda baxılmaq üçün Milli Məclisin plenar iclasına tövsiyə olundu.

Ə.BƏDƏLOV,
“Xalq qəzeti”

Goranboyda anım tədbirləri

Goranboy rayonunda “2023-cü il – Heydər Əliyev ili” ilə bağlı silsilə tədbirlər davam edir.

Bu günlərdə rayon icra hakimiyyətinin tədbirlər planına uyğun olaraq şəhərin Heydər Əliyev adına Parkında ümummilli liderin mənalı ömür yoluna və çoxşəxli dövlət idarəçilik fəaliyyətinə həsr olunmuş rəsm əsərlərindən və əl işlərindən ibarət sərgi nümayiş etdirilmişdir.

Şəhərin Kitabxana və İnformasiya Mərkəzinin önündə təşkil olunan kitab sərgisi də böyük maraqla qarşılanmışdır.

“Heydər Əliyev və Azərbaycan kompleks” mövzusunda Olimpiya İdman Təhsilinin akt zalında keçirilən elmi-praktik konfrans da maraqlı çıxışlarla yanaşı, fləsmob, ümummilli liderin rayonumuzu tarixi səfərlərini özündə əks etdirən rəsm sərgisi və videoçarxın nümayiş olunması ilə yadda qaldı.

Konfransda çıxış edən icra hakimiyyətinin başçısı Məhərrəm Quliyev dedi ki, Azərbaycan xalqının ümummilli

lideri, müasir və müstəqil Azərbaycan dövlətinin qurucusu, fenomen şəxsiyyət Heydər Əliyevin demokratik və sivil dövlət quruculuğu, azərbaycançılıq ideologiyası, milli və mənəvi dəyərlərimizin qorunması, bütün sahələrdə, o cümlədən təhsil sahəsində inkişafın təmin edilməsi istiqamətlərində gördüyü işlər əsrlər boyu yaşayacaq, daha da inkişaf edəcək.

Rayonda ümummilli liderin 100 illiyi ilə bağlı yeni salınmış parkda ağacəkmə aksiyasına isə yüzlərlə rayon sakini, məktəblilər, qazilər, şəhid ailələri, rayon ictimaiyyətinin nümayəndələri qoşuldu.

Aksiya iştirakçıları Heydər Əliyevin rayon mərkəzində ucaldılmış abidəsini də ziyarət etdilər.

Hamlet QASIMOV,
“Xalq qəzeti”nin
bölgə müxbiri

Suraxanı Rayon İcra Hakimiyyəti ilə “Xalq qəzeti”nin “Heydər Əliyev ili”nə həsr edilmiş birgə tədbiri ümummilli liderin azərbaycançılıq məfkurəsi kontekstində misilsiz xidmətlərinin qədr-bilənlə xatırlanması və ölməz ruhuna hədsiz minnətdarlıq duyğu-düşüncələrinin səmimi ifadəsi ilə yadda qalan oldu.

Rayon icra hakimiyyətinin başçısı Əziz Əzizovun, “Xalq qəzeti”nin baş redaktoru Əflatun Amaşovun və digər natiqlərin ürək sözlərini dinlədikcə, xüsusi olaraq bu məclis üçün hazırlanıb təqdim edilən videoçarxın kadrlarına baxdıqca gözələrimiz özümdə dünya şöhrətli siyasət və dövlət xadiminin işıqlı obrazı canlanır və sanki, dahi rəhbərin milli birlik, dirçəliş, yüksəliş naminə atdığı addımları qulaqlarımızda əks-səda verir.

Əziz Əzizov mövzuya yalnız milli-etnik zəmindən deyil, həm də ictimai-siyasi baxımdan yanaşmağın zəruriliyini əsaslandıraraq bildirdi ki, hələ sovet dövründə Moskvada ittifaq dövlətinə ali rəhbərlikdə təmsil olunan Heydər Əliyev daim xalqının müstəqillik idealları ilə yaşayıb, bu yöndə mühüm işlər görüb və milli şüuru məharətlə dövlətçilik enerjisinə transformasiya edə bilib. Başçı SSRİ Nazirlər Soveti Sədrinin birinci müavini olan zaman Baykal-Amur Magistralının tikintisinə rəhbərlik etmiş Heydər Əliyevin səyi ilə nəhəng dəmir yolu stansiyalarının mozaik Azərbaycan neqqəşlığı nümunələri ilə bəzədilməsinin canlı şahidi olduğunu söylədi. O əlavə etdi ki, bütün varlığı ilə azərbaycançılıq məfkurəsinə xidmət göstərmiş unudulmaz dahi şəxsiyyətin xalq naminə cəsarətlə həyata keçirdiyi çoxsaylı belə tədbirlər əsl tarixi nümunədir və hər zirkı möhtəşəm uğurlarımızın möhkəm bünövrəsini təşkil edir.

Konfransda qeyd olundu ki, ötən əsrin doxsanıncı illərinin kəskin ictimai-siyasi təbəddülatları fonunda xalqın təkidli tələbi ilə ikinci dəfə hakimiyyətə gəlmiş böyük azərbaycanlının misilsiz fəaliyyəti sayəsində ölkədə

hərç-mərclik bitib, gələcəyin hüner, tərəqqi layihələrinə uğurlu start verilib, millətin xoşbəxt həyatının təminatı reallaşıb. Bu da bir ilahi lütfüdür ki, hazırda məhz ümummilli liderin davamçısı İlham Əliyev özünün yüksək rəşadətli enerji ilə ölkəmizə layiqincə rəhbərlik edir və dünya arenasında əsas söz sahiblərindən biridir. Bütün uğurlarımızın kökündə isə, əlbəttə, güclü azərbaycançılıq məfkurəsi dayanır.

“Xalq qəzeti”nin baş redaktoru Əflatun Amaşov bizim bu gün öz taleyimizin sahibi, xoşbəxt bir millətin nümayəndələri, regionun ən güclü dövlətinin vətəndaşları olduğumuza görə ümummilli liderin ruhuna borclu olduğumuzu bildirdi. O, ulu öndərin respublikamıza rəhbərlik etdiyi hər iki dövrdə Azərbaycanı müasir sənaye, elm və mədəniyyət ölkəsinə çevirməyə nail olduğunu, səmərəli beynəlxalq əməkdaşlıq müstəvisi yaratdığını diqqətə çatdırdı.

Sonra ulu öndərlə bağlı xatirələrini dilə gətirən qəzet rəhbəri qeyd etdi ki, azərbaycançılıq məfkurəsi zəminində milli mətbuatın inkişafına daim qayğı göstərmiş Heydər Əliyev medianın gücünü çox gözəl anlayan və jurnalistlərlə işin önəmini birmənalı qəbul edən siyasətçi idi. Onun səyləri ilə ölkədə senzuranın ləğvi reallaşıb, söz, fikir və məlumat azadlığı ilə bağlı hüquqi sənədlər, KİV haqqında qanun qəbul

nalistlərin dostu” mükafatına layiq görüldü. Özü də ulu öndər dünya siyasətçiləri arasında belə bir mükafatı almış ilk dövlət başçısı olub.

Ə.Amaşov söylədikləri ilə bağlı xatirələrinin də yer aldığı “Heydər Əliyevin media dərsləri” adlı yeni kitabını tədbir iştirakçlarına təqdim etdi. Müstəqilliyimizin əbədi, dönməz və sarsılmaz olduğunu bəyan etmiş ulu öndərin təməlini qoyduğu gözəl ənənələrin bu gün də uğurla davam və inkişaf etdirildiyini vurğuladı.

Məclisin davamında “Xalq qəzeti”nin əməkdaşları İlqar Həsənov və Əli Nəcəfxanlı, Azərbaycanın Milli Qəhrəmanı Cavanşir Rəhimovun anası Lalə Rəhimova, şəhid atası Əlixan Əliyev, Ağsaqqallar Şurası rayon təşkilatının sədri, “Şöhrət” ordenli veteran Arif Babayev, Azərbaycan Prezidenti yanında Dövlət İdarəçilik Akademiyasının müəllimi Ədalət Mahmudov, Suraxanı rayonunun prokuroru Rəşid Mahmudov, Azərbaycan Dövlət Mədəniyyət və İncəsənət Universitetinin dosenti, Əməkdar artist Ağalar Bayramov və başqaları çıxış edərək ümummilli liderlə bağlı xatirələrini söylədilər, onun qoyduğu yolun xalqımızı daha işıqlı sabahlara aparacağına möhkəm inanclarını ifadə etdilər.

Ə.ƏLİYEV, “Xalq qəzeti”

Zaqatalalılar ulu öndəri ehtiramla yad edirlər

Ümummilli lider Heydər Əliyev müasir azərbaycançılıq ideologiyasının banisidir. Azərbaycançılıq ideologiyası məhz ulu öndərin dövründə həqiqi siyasi-ideoloji məzmun alaraq müəkkəml bir təlimə çevrildi və müstəqil dövlət ideologiyası səviyyəsinə qaldırıldı.

Konfrans iştirakçıları əvvəlcə ümummilli liderin abidəsi önünə gül dəstələri düzüb, xatirəsini ehtiramla yad ediblər.

Sonra tədbir iştirakçıları konfransın keçirildiyi Heydər Əliyev Mərkəzinin foyesində ulu öndərin həyat və fəaliyyətindən bəhs edən sərgiyə baxıblar.

Rayon rəhbərliyinin, şəhid ailələrinin üzvlərinin, ziyalıların, ağsaqqal

və gənclərin iştirak etdikləri konfrans Azərbaycanın Dövlət Himninin səsləndirilməsi ilə başlayıb, ulu öndərin və ölkəmizin ərazi bütövlüyü uğrunda mübarizədə canlarından keçən şəhidlərin xatirəsi bir dəqiqəlik sükutla yad edilib.

Konfransda “Heydər Əliyev və Azərbaycan məfkurəsi” mövzusunda məruzə ilə çıxış edən rayon icra ha-

kimiyyətinin başçısı Mübariz Əhmədov ulu öndərin xalqımız və dövlətçiliyimiz qarşısındakı əvəzsiz tarixi xidmətlərindən ətraflı bəhs edib. Bildirilib ki, dahi şəxsiyyət Heydər Əliyev Azərbaycana rəhbərliyi dövründə müstəqil dövlətimizi qurmaq və onun gələcək inkişafının sağlam təməlini qoymaqla yanaşı, eyni zamanda ölkə vətəndaşlarını səfərbər edən, xalqımızı beynəlxalq aləmdə vahid amal, əqidə, məqsəd ətrafında birləşdirən milli təlim – azərbaycançılıq ideologiyasını yaratdı.

Konfransda rayon Ağsaqqallar Şurasının sədr müavini Tahir Məmmədov, şəhid atası Bəşir Məmmədov, sahibkar qadın Qəmər Hüseynova və rayon Ağbirçəklər Şurasının sədri Sona Qızıyeva çıxış edərək, bütün həyatını və fəaliyyətini öz xalqının xoşbəxtliyinə həsr etmiş ümummilli liderin Azərbaycanın inkişafı və tərəqqisi naminə misilsiz xidmətlərindən bəhs edib, onun əziz xatirəsinin xalqımızın qəlbində daim yaşayacağını, heç vaxt yaddaşlardan silinməyəcəyini vurğulayıblar.

İlqar HƏSƏNOV,
“Xalq qəzeti”nin
bölgə müxbiri

Laçın rayonunda geniş sahələr nəzarətə götürülüb

Yeni Laçın yolunun istifadəyə verilməsi ilə əlaqədar Laçın rayonunun Cağazur və Zabux kəndləri arasında yerləşən bir neçə hakim yüksəklik, əsas və yardımçı yollar, eləcə də sərhədboyu geniş sahələr nəzarətə götürülüb.

Bu barədə Müdafiə Nazirliyinin mətbuat xidmətindən "Xalq qəzeti"nə məlumat verilib.

Laçın ərazisi artıq keçilməz səddir

Azərbaycan 2020-ci ildə iyirmi faiz ərazisinin işğalda qalması ilə barışmadığını bütün dünyaya nümayiş etdirdi. Ölkəmiz 44 gün ərzində şanlı Vətən müharibəsi apararaq, 30 ilə yaxın erməni faşistlərinin yağmaladığı, daşı daş üstündə qoymadığı tarixi yurd yerlərini azad etdi. 2020-ci il noyabrın 10-da imzalanan üçtərəfli Bəyanatla bütün hərbi əməliyyatlar tam dayandırıldı. Bundan sonra Azərbaycan üçün məsələnin siyasi yolla tənzimlənməsi mərhələsi başladı.

Ötən 28 aydan artıq müddət ərzində Moskvada, Soçidə, Brüsseldə və Praqada siyasi nizamlanma məqsədilə yüksək səviyyəli görüşlər keçirilib. Rəsmi Bakı hazırda ölkənin bütün ərazisində suverenliyinin tam bərqərar edilməsi üçün müxtəlif istiqamətlərdə addımlarını davam etdirir. Bu, həm siyasi-diplomatik vasitələrlə, həm də vaxtaşırı müəyyən lokal hərbi əmə-

ixtisaslaşan komando birlikləri formalaşdırır.

1934-1945-ci illərdə ABŞ-ın maliyyə naziri, həmçinin Prezident Franklin Ruzveltin siyasi və iqtisadi müşaviri olmuş, siyasi realizm məktəbinin banisi Henri Morgentau vaxtilə yazırdı: "Diplomatiyanın səərəncamında üç vasitə var: inandırma, kompromis və qüvvə

nin, əsas və yardımçı yolların, eləcə də sərhədboyu geniş sahələrin nəzarətə götürülməsi ilə bağlı açıqladığı məlumat Azərbaycanın sülh prosesinə sadıqlılığının, eyni zamanda, yeni hərbi əməliyyatlara hazır olmasının daha bir əyani göstəricisidir.

Azərbaycanın bu addımı Ermənistan da böyük narahatlıqla qarşılanıb. Baş nazir Nikol Paşinyan hökumətin martın 30-da keçirilən iclasında baş vermiş hadisəyə hay xislətinə uyğun şəkildə münasibət bildirib. O deyib ki, Azərbaycan nəinki Laçın dəhlizinin qeyri-qanuni "blokadasını" (?) davam etdirir, həm də Qarabağdakı Rusiya sülhməramlı qoşunlarının məsuliyyət zonasına növbəti dəfə müdaxilə edib: "Azərbaycan tərəfi 20/54 hündürlüyündən birbaşa Xankəndi, Köhnə Qaladərəsi, Böyük Qaladərəsi (təbii ki, Paşinyan bu kəndlərin adlarını onlara yapışdırıqları hay yarlığı ilə tələffüz edir) və bir sıra digər kəndləri birləşdirən torpaq yola nəzarət edir".

Onun bu açıqlamasına Azərbaycanın cavabı özünü çox gözəltmədi. Xarici İşlər Nazirliyinin mətbuat katibi Ayxan Hacızadə Ermənistan baş nazirinin səsləndirdiyi fikirlərlə bağlı medianın sualına cavabında deyib:

"Ermənistan üçtərəfli Bəyanata uyğun olaraq, qüvvələrini tamamilə Azərbaycan ərazisindən çıxarmalıdır. Ermənistan Azərbaycana qarşı ərazi iddialarından əl çəkməlidir. Beynəlxalq təşkilatları Azərbaycan dövlət etmək və ölkəmizin daxili işlərinə qarışmaq əvəzinə öz üzərinə götürdüyü öhdəlikləri yerinə yetirməlidir".

A.Hacızadə vurğulayıb ki, yeni Laçın yolunun istifadəyə verilməsi ilə əlaqədar Laçın rayonunun Cağazur və Zabux kəndləri arasında yerləşən bir neçə hakim yüksəkliyin, əsas və yardımçı yolların, eləcə də sərhədboyu geniş sahələrin nəzarətə götürülməsi barədə məlumatların Ermənistan tərəfindən gərginliklə qarşılanması və baş nazirin bunu şərh etməsi anlaşılan deyil:

"Ermənistan baş nazirinin, həmçinin Azərbaycan ərazilərində Ermənistan silahlı qüvvələrinin mövcudluğunu danması onun birbaşa təbəlliyində olan Ermənistanın digər rəsmi şəxslərinin və Müdafiə Nazirliyinin silahlı qüvvələrin hələ də çıxarılmadığı barədə bəyanatları ilə uzlaşmadığı yaxşı məlumdur. Ermənistan tərəfinin bütün faktlara baxmayaraq, 30 il müddətində qüvvələrini Azərbaycanı işğal etmədiyini də iddia etdiyini yaxşı xatırlayırıq. Ermənistanın bütün bu iddialarının heç bir əsasının olmadığı dəfərlə sübut edilib və BMT Təhlükəsizlik Şurasının qətnamələri də Ermənistan qüvvələrinin qeyd-şərtsiz və dərhal çıxarılmasını tələb edib".

Beləliklə, Azərbaycan qarşısına qoyduğu hədəfə doğru inamla irəliləyir. Hədəf ölkə ərazisində suverenliyimizin tam bərpasıdır. Bu işdə vasitələrdən biri isə Laçın yolunun son nöqtəsində, Ermənistan-Azərbaycan sərhədində sərhəd-nəzarət məntəqəsinin qurulmasıdır. Hər ötən gün Azərbaycan suverenliyini tam bərpasına doğru bir addım da yaxınlaşdırır. Üçrəngli ay-ulduzlu bayrağımızın ölkəmizin bütün ərazisində dalğalanacağı gün uzaqda deyil!

Səxavət HƏMİD,
"Xalq qəzeti"

liyyatların yerinə yetirilməsi yolu ilə aparılır. Siyasi-diplomatik addımlara Ermənistanla danışıqların aparılması ilə yanaşı, son 30 ildə rəsmi İrəvanın Azərbaycan 30 illik işğal faktı bitdikdən sonra özünün erməni sakinləri ilə təmas qurmağa hazır olduğunu bildirib. Milli Məclisin deputatı Ramin Məmmədov Qarabağda yaşayan erməni sakinlərlə təmaslar üzrə məsul şəxs təyin edilib. Martın 1-də Xocalıda ilk təmaslar baş tutub. Təəssüf ki, bundan sonra erməni icmasının nümayəndələrinin arzuolunmaz açıqlamalarının şahidi olduq. Lakin bu təmasları davam etdirməkdə qərarlı olan Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Administrasiyası martın 1-də Xocalı şəhərində keçirilmiş görüşün və martın 13-də təqdim edilmiş dövlətin davamı olaraq Qarabağın erməni iktimariyyətinin nümayəndələrini reinteqrasiya, həmçinin Qarabağda infrastruktur layihələrinin icrası məsələlərinin müzakirəsi məqsədilə aprel ayının birinci haftəsində Bakıda görüşün keçirilməsini martın 27-də bir daha təklif edib. Bir gün sonra – martın 28-də Qarabağ bölgəsindəki işğalçı rejimin "xin"inin bu təklifə cavabında qeyd olunur ki, Azərbaycan rəsmiləri ilə hər hansı görüş Qarabağ ərazisində və Rusiya sülhməramlılarının vasitəçiliyi ilə mümkünür. Həmçinin, Azərbaycan Ermənistanla sərhədlərin delimitasiya və demarkasiya olunması, yekunda sülh müqaviləsinin imzalanması üçün söylər göstərir.

Danışıqların aparılması, Ermənistan və Qarabağın erməni əhalisinə barışıq əlinin uzadılması ilə yanaşı, Azərbaycan ordu quruculuğunu da yüksək səviyyəyə qaldırır, işğaldan azad olunmuş ərazilərdə yeni hərbi hissələr yaradır, kiçik qruplarla konkret tapşırıqların çevik icra edilməsi üzrə

ilə hədələmə. Diplomatiya ustalığı hər konkret anda səərəncamında olan üç vasitədən biri üzərində düzgün seçim etmək məharətindən ibarətdir. Digər funksiyaları da uğurla həyata keçirən diplomatiya şərtlər, ilk növbədə, kompromis tələb edən vaxt inandırmağa üstünlük verdikdə, öz milli maraqlarının müdafiəsi və sülhün qorunmasının da uğursuzluğa düşər ola bilər. Şərtlər dövlətin hərbi qüdrətini göstərməyi tələb edən vaxt kompromisə üstünlük verən, yaxud siyasi vəziyyəti inandırma və kompromisi tələb edərək hərbi qüdrətini önə çəkən diplomatiya da uğursuzluğa düşər olur".

Görünən budur ki, Azərbaycan rəhbərliyi də əsl diplomatik məharət göstərərək, artıq danışıqların mənasız olduğu hamı tərəfindən aydın dərk edildikdə 2020-ci ildə hərbi variantla əl atdı. İndi isə rəsmi Bakı Qarabağın erməni əhalisinin kompromis və inandırma yolu ilə reinteqrasiyasına nail olmağa çalışır. Ancaq bu şərtlər dəyişdikdə – hərbi əməliyyatların tətbiqi tələb olunduqda Bakının bu addımı atacağı da hər kəsə gün kimi aydın olmalıdır. Çünki Ermənistan ordusunun qalıqları hələ də Azərbaycan ərazilərindən tam çıxarılmayıb. Azərbaycan Prezidentinin köməkçisi, Prezident Administrasiyasının Xarici siyasət məsələləri şöbəsinin müdiri Hikmət Hacıyev bu yaxınlarda verdiyi müsahibədə bildirib ki, bizdə olan məlumatlara əsasən, Qarabağ bölgəsində, təxminən, 10 minlik şəxsi heyət qalmaqdadır. Qanunsuz erməni silahlı dəstələri yeni postlar və mühəndis-istehkam qurğuları yaradır, ərazilərimizi 2021-ci ildə Ermənistanla istehsal edilmiş minalarla çirkləndirir, Azərbaycan Ordusunun mövqelərini atəşə tuturlar. Onlar faktiki olaraq yeni "təmas xətti" qurmağa çalışırlar.

Müdafiə Nazirliyinin martın 30-da rayonunun bir neçə hakim yüksəkliyi-

İqtisadi Şuranın növbəti iclası

Martın 30-da Azərbaycan Respublikası İqtisadi Şurasının iclası keçirilib.

Nazirlər Kabinetinin mətbuat xidmətindən redaksiyamıza bildirilib ki, Şuranın sədri, Baş nazir Əli Əsədovun rəhbərliyi ilə keçirilən iclasın gündəliyində "Azərbaycan Respublikasının 2022–2026-cı illərdə sosial-iqtisadi inkişaf Strategiyası"nın Tədbirlər Planının icrasından irəli gələn yerli istehsalın rəqəbat qabiliyyətinin yüksəldilməsi məqsədilə xammal və aralıq malların idxal gömrük rüsumlarının optimallaşdırılması", qeyri-neft iqtisadiyyatının dayanıqlı inkişafı üçün strateji

investisiya layihələrinin istiqamətləri, təşviq mexanizmləri və digər cari məsələlər ətrafı müzakirə olunub.

İclasda gündəlikdəki məsələlər üzrə iqtisadiyyat naziri Mikayıl Cəbbarovun məruzəsi və Şura üzvlərinin rəy və təklifləri dinlənilib.

Sonda müzakirə olunan məsələlər barədə müvafiq qərarlar qəbul olunub və aidiyyəti qurumlara tapşırıqlar verilib.

"Xalq qəzeti"

Azərbaycanın Xarici İşlər nazirinin Fələstin görüşləri

Martın 30-da Azərbaycan Respublikasının Xarici İşlər naziri Ceyhun Bayramov İsrail Dövlətinə rəsmi səfəri çərçivəsində Prezident İsxak Hersoq tərəfindən qəbul edilib.

Görüşdə Azərbaycan ilə İsrail arasında ikitərəfli və çoxtərəfli əməkdaşlıq gündəliyinin aktual məsələləri, o cümlədən, regional və beynəlxalq vəziyyət müzakirə olunub.

Nazir Ceyhun Bayramov iki ölkə arasında diplomatik münasibətlərin qurulmasından ötən 30 il ərzində müxtəlif istiqamətlərdə, o cümlədən, siyasi, iqtisadi, təhlükəsizlik, mədəniyyət, təhsil, yüksək texnologiyalar, kibertəhlükəsizlik və digər sahələrdə inkişaf edən ikitərəfli əməkdaşlıq gündəliyindən məmnunluqla bəhs edərək, münasibətlərin inkişafında Azərbaycan və İsrail liderləri arasında ki sıx təmasların mühüm rol oynadığını qeyd edib.

2021-ci ildə Azərbaycan Respublikasının İsrail Dövlətində ticarət və turizm nümayəndəliklərinin, 2023-cü ildə isə Azərbaycan Respublikasının İsrail Dövlətində səfirliyinin açılmasının iki ölkə arasında münasibətlərin inkişafının göstəricisi olduğu diqqətə çatdırılıb.

Azərbaycan və İsrail arasında keçirilən müntəzəm siyasi məsləhətləşmələri və yüksək səviyyəli səfərlərin iki ölkə arasında əlaqələrin daha da inkişaf etdirilməsi üçün əhəmiyyətli rol oynadığını vurğulanıb.

Nazir Ceyhun Bayramov, həmçinin qarşı tərəfi postmünaqişə dövründə regional məvducd vəziyyət, Azərbaycanın işğaldan azad olunmuş ərazilərdə apardığı gənşimçiyasılı bərpa və quruculuq barədə ətraflı məlumatlandırıb. Bununla yanaşı, Ermənistanın törətdiyi hərbi-siyasi təxribatlar, öhdəliklərdən boyun qaçırmaqla danışıqların imitasiyası, mina təhdidini davam etdirməsi, öhdəliklərinə uyğun olaraq silahlı qüvvələrini Azərbaycandan çıxarmadığı barədə məlumatlar təqdim olunub. Ermənistanın son həftələrdə təcavüzkar ritorikası və fəaliyyəti davam etdirdiyi diqqətə çatdırılıb. Azərbaycanın bölgədə sülh və təhlükəsizliyin bərqərar edilməsi, habelə erməni sakinlərin reinteqrasiyası istiqamətində qərarlı olduğu bildirilib.

Prezident İsxak Hersoq İsrailin öz strateji tərəfdaşı qismində Azərbaycanla münasibətlərin inkişafına önəm verdiyini diqqətə çatdırıb. İki ölkənin xalqları arasında münasibət olan dostluq və həmrəylik ənənələrinin bu gün ölkələrimiz arasında inkişaf edən münasibətlərin mühüm tərkib hissəsi olduğu bildirilib. Azərbaycanda yaşayan yehudi icmasının ikitərəfli münasibətlərə verdiyi müsbət töhfə məmnunluqla qeyd edilib. Azərbaycanın İsraildə səfirliyinin açılmasının münasibətlərin daha da inkişafında əhəmiyyətli rol oynayacağına dair əminlik ifadə olunub.

Görüşdə, həmçinin qarşılıqlı maraq doğuran regional məsələlər ətrafında fikir mübadiləsi aparılıb.

Martın 30-da Azərbaycan Respublikasının Xarici İşlər naziri Ceyhun Bayramov Fələstinə rəsmi səfəri çərçivəsində Fələstin Dövlətinin Baş naziri Məhəmməd Ştayyeh ilə görüşüb.

Söhbətdə ikitərəfli əməkdaşlıq gündəliyi, çoxtərəfli platformalarda qarşılıqlı

fəaliyyət məsələləri, eləcə də regional vəziyyət müzakirə olunub. Nazir Ceyhun Bayramov Azərbaycan və Fələstin arasında müxtəlif sahələrdə əməkdaşlığın genişləndirilməsi perspektivlərindən danışıb. O, Fələstinin Ramallah şəhərində Azərbaycan Respublikasının Təmsilçilik Ofisinin açılmasının mövcud münasibətlərin inkişafı üçün yeni imkanlar yarada- cığına əminliyini ifadə edib.

Ceyhun Bayramov Azərbaycanın Fələstin məsələsinə münasibətdə daim həmrəylik nümayiş etdirdiyini diqqətə çatdıraraq, ölkəmizin BMT-nin müvafiq qətnəmə və qərarlarına uyğun olaraq, Fələstin məsələsinin iki dövlət prinsipi əsasında həllini dəstəklədiyini və bu mövqenin beynəlxalq təşkilatlar çərçivəsində birnənalı şəkildə ifadə olunduğunu vurğulanıb.

Fələstin Dövlətinin Baş naziri Məhəmməd Ştayyeh ölkəmizin Azərbaycan ilə əməkdaşlığı daha da genişləndirməkə maraqlı olduğunu bildirib. O, ölkəmizin Fələstinə göstərdiyi humanitar yardım, Fələstin məsələsinə ayırdığı diqqətə və beynəlxalq təşkilatlar çərçivəsində verdiyi dəstəyə görə Azərbaycan hökumətinə təşəkkürünü bildirib. Baş nazir İsrail – Fələstin münaqişəsi çərçivəsində yaşanan çətinliklər barədə ətraflı məlumat verib.

Söhbət zamanı, həmçinin qarşılıqlı maraq doğuran digər məsələlər ətrafında fikir mübadiləsi aparılıb.

Həmin gün nazir Ceyhun Bayramov Fələstin Dövlətinin xarici işlər və xaricə yaşayan fələstinlilər üzrə naziri Riyad Əl-Maliki ilə də görüşüb.

Söhbətdə Azərbaycan ilə Fələstin arasında mövcud ikitərəfli və çoxtərəfli əməkdaşlıq gündəliyində duran aktual məsələlər, o cümlədən regional vəziyyət müzakirə olunub.

Nazir Ceyhun Bayramov dostluğa, həmrəyliyə və qarşılıqlı hörmətə əsaslanan münasibətlərimizin inkişafında Azərbaycan və Fələstin arasında yüksək səviyyəli qarşılıqlı səfərlərin, o cümlədən siyasi dialoqun mövcudluğunun əhəmiyyətli rol oynadığını söyləyib.

Söhbət zamanı Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Sərəncamı ilə Azərbaycan Respublikasının Fələstin Dövlətinin Ramallah şəhərində Təmsilçilik Ofisinin təsis olunması ilə bağlı Sərəncamının iki ölkə arasında münasibətlərin daha da genişlənməsində mühüm rol oynayacağına dair inam ifadə olunub.

Nazir Riyad Əl-Maliki Azərbaycan və Fələstin arasında ikitərəfli və çoxtərəfli əməkdaşlıq gündəliyinin perspektivlərindən bəhs edərək, münasibətlərin daha da inkişaf etdirilməsi istiqamətində səfərlərin genişləndirilməsinin vacibliyini vurğulanıb. Bu xüsusda, iki dövlət arasında keçirilmiş siyasi məsləhətləşmələrin mövcud siyasi dialoqa böyük töhfə verdiyi qeyd olunub.

Görüşdə, həmçinin qarşılıqlı maraq doğuran digər məsələlər ətrafında fikir mübadiləsi aparılıb.

Q. QASIMOV, "Xalq qəzeti"

İranın əsassız ittihamı qəbuledilməzdir

Azərbaycan Respublikasının Müdafiə Nazirliyi İran İslam Respublikası Ordusu Quru Qoşunlarının komandanı Kiomərs Heydərinin ölkəmiz əleyhinə səsləndirdiyi çirkin iftira və böhtanlarla bağlı məlumat yayıb.

Nazirlikdən "Xalq qəzeti"nə daxil olan məlumatında bildirilib ki, K.Heydəri cəfəng fikirlərdə Azərbaycanca, guya, "sionist" qüvvələrin olması və 44 günlük Vətən müharibəsində Azərbaycanın Suriyadan gətirilən İŞİD terrorçularından istifadə ediyini və onların hələ də ölkə ərazisində olduğunu iddia edib. O, eyni zamanda, Ermənistan ilə sərhəddə dəyişikliklərə İran tərəfindən icazə verilməyəcəyini deyib.

Məlumatın davamında bu iftira və hədyanla bağlı deyilir:

– Azərbaycan Respublikası ərazisində hər hansı xarici qüvvələrin olması haqqında İran tərəfinin ittiha-

mı əsassızdır və tamamilə qəbuledilməzdir. Ümumiyyətlə, Azərbaycan Respublikasının ərazisində kənar elementlər mövcud deyildir. K.Heydəriyə xatırlatmaq istərdik ki, Ermənistan 30 il ərzində Azərbaycan ərazilərini işğal altında saxlamışdır. Bu hərbi təcavüz nəticəsində Azərbaycan – İran dövlət sərhədinin 132 kilometrlik hissəsi də işğal edilmişdi. Lakin İran tərəfi bir dəfə də olsun Ermənistanla münasibətdə ittihamedici açıqlama verməmişdir. Əksinə, bu dövr ərzində İran – Ermənistan qardaşlığı daha da güclənmişdir. Bu gün də heç kimə sirr deyil ki, Ermənistanın dünyada iki əsas

müttəfiqi varsa onlardan biri Fransa, ikinci isə İrandır.

Azərbaycan Respublikası bütün ölkələrin ərazi bütövlüyünü dəstəkləyir və dövlətlərin daxili işlərinə qarışmır.

44 günlük Vətən müharibəsində Azərbaycanın guya İŞİD terrorçularından istifadə etməsinə dair ittihamla cavab olaraq bildiririk ki, şanlı Azərbaycan Ordusu təbşasına torpaqlarımızı işğaldan azad edərək Zəfer salnaməsi yazmışdır. Bu iddia cəfəng ittiham və iftiradan başqa bir şey deyildir. Bu ittihamın məhz terrorizmi dəstəkləyən və adı dünyanın müxtəlif ölkələrində terror əməllərinin törədilməsində keçən dövlətin yüksək çinli hərbcisi tərəfindən irəli sürülməsi istehza və gülüş doğurur". – deyər Azərbaycan Müdafiə Nazirliyinin məlumatında bildirilib.

"Xalq qəzeti"

Azərbaycan–İsrail: Əməkdaşlıqda yeni mərhələ

Azərbaycanın müstəqilliyini tanıyan ilk dövlətlərdən biri İsrail olub. Belə ki, 1991-ci il dekabrın 25-də İsrail ölkəmizin müstəqilliyini tanıyıb, tərəflər arasında diplomatik əlaqə isə 1992-ci il aprelin 6-da qurulub. 1993-cü ilin avqustundan isə bu dövlətin Azərbaycanda səfirliyi fəaliyyətə başlayıb. İki ölkə arasında münasibətlərin inkişafına İsrail və Azərbaycan dövlət başçıları arasında görüşləri təkan verib. İsrailin Baş naziri Benyamin Netanyahunun 1997-ci il avqustun 29-da Azərbaycana qısamüddətli səfəri və Prezident Heydər Əliyevlə görüşü isə Azərbaycan–İsrail əlaqələrinin inkişaf tarixinin əsasını qoyub.

Onu da qeyd edək ki, 2009-cu ilin may ayında paytaxt Təl-Əvivdə qarşılıqlı münasibətlərin tarixində ilk dəfə olaraq birgə biznes forum keçirilib. Həmin il iyunun 28-29-da İsrail Prezidenti Şimon Peresin Azərbaycan səfəri ilə dövlətlərarası əlaqələrin inkişafında yeni bir mərhələyə start verilib. Səfər çərçivəsində kommunikasiya, təhsil, elm və texnologiya sahələrində əməkdaşlığı nəzərdə tutan müqavilələr imzalanıb.

Yeri gəlmişkən, 2016-cı il dekabrın 13-də İsrailin Baş naziri Benyamin Netanyahunun Azərbaycana səfəri də iki ölkə arasında qarşılıqlı münasibətlərin daha da möhkəmlənməsinə mühüm təsir göstərüb. Səfər çərçivəsində “Azərbaycan Respublikasının hökuməti ilə İsrail Dövlətinin hökuməti arasında standartlaşdırma, uyğunluğun qiymətləndirilməsi və metrologiya sahələrində əməkdaşlıq haqqında”, “Azərbaycan Respublikasının hökuməti ilə İsrail Dövlətinin hökuməti arasında kənd təsərrüfatı sahəsində əməkdaşlıq haqqında” sazişlər, “Azərbaycan Respublikası ilə İsrail Dövləti arasında gəlirlərə görə vergilərə münasibətdə ikitəq vergitutmanın aradan qaldırılması və vergidən yayınmanın qarşısının alınması haqqında” konvensiya, “Azərbaycan Respublikasının hökuməti ilə İsrail Dövlətinin hökuməti arasında Birgə Komissiyaanın yaradılması haqqında” anlaşma memorandumu imzalanıb.

Ötən illər ərzində tərəflər arasın-

da siyasi, sosial-iqtisadi münasibətlər getdikcə dərinləşib. Məsələn, 1993-cü ildən başlayaraq Azərbaycanın AZAL şirkəti Bakı və Təl-Əviv arasında hava reysinin həyata keçirilməsinə başlanıb. Respublikamızda mobil telefon sahəsində ilk dəfə İsrail şirkəti–“Bakcell” investisiya yatırıb və Azərbaycan bazarında ilk mobil telefon operatoru olub. Bundan başqa, 2007-ci ilin fevralında iki ölkə arasında ilk iqtisadi sənəd olan “İnvestisiyaların qorunması və təşviqi haqqında” razılaşma imzalanıb.

Azərbaycan–İsrail əməkdaşlığında diqqətçəkən məqamlardan biri də davamlı şəkildə qarşılıqlı ticari dövriyyələrin həcmnin artırılması və şəxələndirilməsidir. Azərbaycan–İsrail Ticarət Palatası bu əməkdaşlığın genişləndirilməsi üçün mühüm layihələr gerçəkləşdirir. Ölkələrimiz arasında biotexnologiyalar, kənd təsərrüfatı, informasiya texnologiyaları, turizm və telekommunikasiyalar sahələrində, həmçinin təhsil, səhiyyə və eczaçılıq sektorlarında əməkdaşlığı genişləndirmək üçün böyük potensial var.

Hazırda Azərbaycanda İsrail kapitalı çoxsaylı hüquqi və fiziki şəxs olan vergi ödəyiciləri fəaliyyət göstərir. İsrail sərmayədarlarının və işgüzar dairələrinin ölkəmizdə reallaşdırdıqları layihələrin icrası diqqətdə saxlanılır.

Azərbaycanda tarixi yəhudi irsinin qorunması və Dövlət Turizm Agentliyi tərəfindən bu irsin turizm potensialının

inkişafı üçün indiyədək bir sıra işlər görüldü. Belə ki, agentlik tərəfindən “Azərbaycanda yəhudi irsi” turizm marşrutu hazırlanıb, həmçinin İsrailin Azərbaycandakı səfirliyi ilə birlikdə ölkəmizin şimal hissəsində dağ yəhudilərinin sıx yaşadığı Qırmızı qəsəbədə turizm marşrutlarının inkişafı və təkmilləşdirilməsi istiqamətində önəmli addımlar atılıb.

Onu da deyək ki, işğal altında olan torpaqlarımız azad edildikdən sonra İsrail şirkətləri erməni vandalları tərəfindən dağıdılmış infrastrukturun bərpası üçün yardım təklif edirlər. Bu dövlət Azərbaycanın düşməndən təmizlənən ərazilərinə investisiya qoymağa böyük maraq göstərir. Bu da İsrail ilə Azərbaycan arasında hərtərəfli əməkdaşlığın gələcəkdə də geniş müstəvidə davam edəcəyini deməyə əsas verir.

Son 10 ildə İsrail Azərbaycanın dünyada beşinci ən böyük ticarət tərəfdaşına çevrilib. İki ölkə arasında ticarət dövriyyəsinin həcmi 3,5 milyard dollara yaxınlaşıb.

İsrail hazırda Azərbaycan neftinin ən iri alıcılarından biridir. Bu dövlət neftə olan tələbatının təqribən 50 faizini respublikamızın nefti hesabına ödəyir. Bu dövlət, həmçinin Azərbaycandan böyük həcmdə neft məhsulları idxal edir. İsrail ölkəmizdən “mavi qaz” almağa da maraq göstərir.

Azərbaycan–İsrail əməkdaşlığının bundan sonra da dinamik inkişaf edəcəyi əminliyi barədə danışan dost dövlətin respublikamızdakı səfiri Corc Dik deyib: “Biz strateji, iqtisadi, mədəni sahələrdə və hökumətlər səviyyəsində möhkəm əlaqələr qurmuşuq. İsraildə Azərbaycan səfirliyinin açılması münasibətlərimizdə yeni bir səhifənin başlanğıcıdır. Bu gün nazirlərimizin səmərəli görüşləri oldu. Onlar hədəflər müəyyənləşdirdi. Bizim nazirimiz cənab Kohen də vurğuladı ki, o İsraildən Azərbaycana səfər edən turistlərin sayının artmasını görmək istəyir. Bu gün bu rəqəm 50 mindirsə, gələcək illərdə bunun 150 minə çatmasını istəyirik”.

Diplomat qeyd edib ki, iki ölkə arasında yaxın vaxtlarda imzalanacaq sənədlərdən biri maliyyə ilə bağlıdır ki, bu, 200 milyon dollar İsrail investisiyasını Azərbaycana gəlişini təmin edəcək. Bütün bunlar isə onu göstərir ki, tərəflərin münasibətlərində artıq yeni mərhələ başlayıb.

Vaqif BAYRAMOV,
“Xalq qəzeti”

həyata keçirilən layihələr, xalis “sıfır emissiya”ya malik “yaşıl enerji” zonası konsepsiyasında qurulan Qarabağ və Şərqi Zəngəzurda, həmçinin “yaşıl enerji” mərkəzinə çevrilməsi planlaşdırılan Naxçıvanda əməkdaşlıq imkanları diqqətə çatdırılıb.

“Dəyirmi masa”da “Masdar”, “ACWA Power” və bp ilə 710 MvT gücündə bərpa olunan enerji layihələrinin icra olunması, “ACWA Power”, “Masdar” və “Fortescue” şirkətləri ilə bərpa olunan enerji və “yaşıl hidrogen”lə bağlı 25 QvT-a yaxın istehsal gücləri ilə bağlı əməkdaşlıq sənədlərinin imzalanması Azərbaycanda bu sahənin investorlar üçün cəlbediciliyinin göstəriciləri kimi

tiqamətdə əməkdaşlığa başlanılıb və enerji sistemində 2 min MvT-dək həcmdə bərpaolunan enerji güclərinin inteqrasiyası planlaşdırılıb.

“Berlin Enerji Keçidi Dialoqu” konfransı çərçivəsində Almaniyanın 20-dən çox enerji şirkəti və biznes dairələri

“Yaşıl enerji”yə keçid günün zəruri tələbidir

QvT-a yaxın istehsal gücləri üzrə əməkdaşlıq sənədlərinin imzalanması da bunun bariz ifadəsidir.

Bütün bu məsələlər haqqında Almaniya da keçirilən 9-cu “Berlin Enerji Keçidi Dialoqu” beynəlxalq konfransında energetika naziri Perviz Şahbazov ətraflı məlumat verərək deyib: “Respublikamız ötən ilin dekabrında Azərbaycan, Gürcüstan, Rumıniya və Macarıstan arasında “yaşıl enerji”nin inkişafı və ötürülməsinə dair imzalanmış saziş əsasında Avropaya “yaşıl enerji”ni tədarük etməyi qarşıya mühüm vəzifə kimi qoyub. Bu gün Xəzər dənizində mövcud 157 QvT-lıq külək potensialının reallaşdırılaraq yüksəkərginlikli xətlər vasitəsilə elektrik enerjisi, “yaşıl hidrogen”, ammoniyak şəklində Al-yə ötürülməsi nəzərdə tutulub. Artıq Avropa Komissiyası və özəl şirkətlər də daxil oldu isə bu layihə üzərində işlə başlayıb”.

Perviz Şahbazov çıxışında bərpaolunan enerjinin ölkəmizin enerji sistemində inteqrasiyası, bərpaolunan və ənənəvi enerji mənbələri arasında balansın yaradılması məsələlərinə də toxunub. Amerikanın “Tetra Tech” və Türkiyənin “Efra” şirkətləri ilə bu is-

nin iştirakı ilə “Azərbaycan neft-qaz hüddurlarından kənar: gələcək enerji təvəccübi üçün perspektivlər” mövzusunda keçirilən “dəyirmi masa” da yuxarıda vurğulanan məsələlər ətrafında geniş bəhs edilib. Tədbirdə Azərbaycanın ənənəvi enerji mənbələrinin, xüsusilə təbii qazının tərəfdaş ölkələrin təhlükəsiz enerji təminatındakı strateji rolu, Cənub Qaz Dəhlizinin genişləndirilməsi nəticəsində respublikamızın qaz təchizatı coğrafiyasının daha da şəxələncəyə barədə danışılıb. Eyni zamanda, hazırda 200 QvT-a yaxın bərpa olunan enerji potensialı əsasında “yaşıl enerji”nin istehsalı, həmçinin ixracı ilə bağlı beynəlxalq enerji şirkətləri ilə

diqqətə çatdırılıb.

Yeri gəlmişkən, dünyanın ikinci ən böyük külək enerjisi potensialına malik Xəzər dənizindən “yaşıl enerji”nin Azərbaycandan başlayan, Gürcüstan və Qara dənizdən keçərək Rumıniya və Macarıstana ötürülməsi əhatə edən və geniş əməkdaşlıq tələb olunan layihə icra edilir. Bu, yeni bir enerji resursunun təchizatı və marşrutunun layihəsi Al tərəfindən dəstəklənir.

Sözünədən layihənin ilkin mərhələsində 4 QvT-lıq enerjinin ötürülməsi nəzərdə tutulur ki, bununla da Azərbaycan Avropa üçün “yaşıl enerji”nin mühüm təchizatçısına çevriləcək.

“Xalq qəzeti”

Əvvəl sifariş edilmiş avtomobillərin gətirilməsinə icazə veriləcəkmi?

Məlum olduğu kimi, Avropa İttifaqı Şurası yeni avtomobillər və mikroavtobuslar üçün daha sərt karbon emissiyası standartları haqqında qaydanı təsdiqləyib. Qərara görə, 2030–2034-cü illərdə yeni minik avtomobillərinin karbon emissiyaları 2021-ci ilə nisbətən 55 faiz, 2035-ci ildən sonra isə 100 faiz azaldılmalıdır. Bu isə, benzin və ya dizellə işləyən daxiliyənəmə mühərriki olan yeni avtomobillərin satışına birbaşa qadağa qoyulması deməkdir.

Martin 29-da isə Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabineti yaşı 10 ildən çox olan minik avtomobillərinin Azərbaycan ərazisinə gətirilməsinin məhdudlaşdırılması ilə bağlı qərar qəbul edib. Qərara əsasən zavod buraxılış tarixinə görə yaşı 10 ildən çox olan minik avtomobillərinin ölkəmizə gətirilməsi məhdudlaşdırılacaq. Bu qərar imzalandığı tarixdən 30 gün sonra qüvvəyə minəcək.

Yeni qərar bir müddət əvvəl xaricdən avtomobil sifariş edib buna görə ödəniş edən vətəndaşlara da aiddirmi? Məsələ ilə bağlı Nazirlər Kabinetindən bildirilib ki,

rinin payı 80 faizdən çoxdur. Bu isə ölkənin avtomobil parkının ciddi yenilənməyə ehtiyac duyduğunu bir daha sübut edir.

Ekspertlər hesab edirlər ki, istehsal tarixi 10 ildən çox olan avtomobillərin idxalının məhdudlaşdırılması, ilk növbədə, ekoloji təmiz olan hibrid və elektriklə işləyən avtomobillərin ölkəyə gətirilməsini stimullaşdıracaq. Bununla da, istismara yararsız avtomobillərin dövriyyədən çıxarılması ilə avtomobil parkı yenilənəcək. Bu da yol-nəqliyyat hadisələrinin azalmasına səbəb olacaq. Yeni qərar, həmçinin ölkəmizdə avtomobil istehsalının stimu-

Ekspert rəyi

Eldəniz CƏFƏROV, avtomobil nəqliyyatı üzrə ekspert:

– Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin yeni qərarı, əsasən, ölkəmizdə avtomobil parkının yenilənməsinə, ekoloji vəziyyətin yaxşılaşdırılmasına və ətraf mühitin sağlamlaşdırılmasına yönəlib.

Məlum olduğu kimi, hazırda ölkəmizdə istehsal tarixi 10 ildən artıq olan avtomobillərin sayı kifayət qədər çoxdur. Onu da qeyd etmək lazımdır ki, son illər Gürcüstandan da ölkəmizə yararsız, istismar müddətini başa vurmuş “metallom” təsiri bağışlayan avtomobillər daşınır. Yeni qərar bu kimi halların qarşısını, qismən də olsa, alaçaq. Eyni zamanda, ola bilər ki, bu qərarın verilməsi qarşıda yeni bir sənədin imzalanmasını şərtləndirsin. Məlum olduğu kimi, hazırda ölkəmizdə “Avro-4” standartları tətbiq edilir. Azərbaycan yaxın perspektivdə isə “Avro-5” ekoloji standartlara keçməyi nəzərdə tutur.

Hökumətin yaşı 10 ildən çox olan minik avtomobillərinin Azərbaycan ərazisinə gətirilməsinin məhdudlaşdırılması ilə bağlı yeni qərarının qüvvəyə minmə tarixi üçün son müddət 30 gün müəyyən edilib. Bu ilk anda vətəndaşların narahatlığına səbəb oldu. Onlar

deyirdilər ki, xarici ölkələrdən sifariş etdikləri avtomobillər hələ yoldadır. Bu ölkələr, əsasən, Yaponiya, Cənubi Koreya və Birləşmiş Ştatlar kimi uzaq ölkələrdir. Həmin ölkələrdən avtomobillərin gəmi vasitəsilə gətirilməsi isə təqribən iki ay vaxt aparır. Hətta bəzən müddət 3 aya qədər uzana bilər.

Amma Nazirlər Kabinetindən verilən son açıqlama bu narahatlığa da son qoydu. Belə ki, hökumətin aldığı humanist addım vətəndaşlarımızın bir qədər əvvəl sifariş etdikləri, pulunu ödədikləri avtomobillərin ölkəyə daxil olmasına imkan yaradır. Bu isə dövlətimizin həyata keçirdiyi sosialyönümlü siyasətin bariz nümunəsidir.

Yeri gəlmişkən, bu qərardan sonra qarşıdakı yay mövsümündə ölkəmizin ikinci əl avtomobil bazarında, təqribən, 2 faiz civarında bahalaşma baş verə bilər.

29 mart 2023-cü il tarixi də daxil olmaqla həmin dövrdə vətəndaşlar tərəfindən xarici ölkələrdə sifariş verilib, ödəniş edilərək müqavilə bağlanan yaşı 10-dan çox olan avtomobillərin ölkəyə gətirilməsinə icazə verilməkdir.

Dövlət Gömrük Komitəsi də vətəndaşların diqqətinə çatdırır ki, 2023-cü il 29 mart tarixində (29 mart tarixi də daxil olmaqla) xarici ölkələrdən alınmış və bunu təsdiq edən müvafiq ödəniş sənədləri gömrük orqanlarına təqdim edilməklə gətirilən nəqliyyat vasitələrinin gömrük rəsmiləşdirilməsinin həyata keçirilməsi mümkün olacaq.

Yeri gəlmişkən, Dövlət Statistika Komitəsinin məlumatına görə, hazırda Azərbaycanda 1,4 milyondan çox minik avtomobili mövcuddur. Həmin nəqliyyat vasitələrinin 1,3 milyondan çoxu şəxsi minik avtomobillərinin payına düşür. Mütəxəssislər həmin nəqliyyat vasitələrinin istehsal tarixi və istismar müddəti ilə bağlı müəyyən araşdırmalar aparıblar. Araşdırma zamanı məlum olub ki, ölkənin nəqliyyat parkında olan minik avtomobillərinin cəmi 2 faizinin yaşı 2 ilə qədərdir. Yaşı 2 ildən 5 ilə qədər olan minik avtomobilləri 3 faiz təşkil edir. İstehsal tarixi 5 ildən 10 ilə qədər olan minik avtomobillərinin payı isə 11,9 faizdir. Göründüyü kimi, yaşı 10 ildən artıq olan minik avtomobillə-

ləşdirilməsinə səbəb olmaqla yanaşı, bu sahə üzrə ixtisaslı kadrların da artmasına imkan yaradacaq. Ən əsası, ekoloji cəhətdən təmiz olan avtomobillərin sayının artması karbon emissiyasının azaldılmasına gətirib çıxaracaq. Eyni zamanda, insanların həyat və sağlamlığının, eləcə də ətraf mühitin qorunması, avtonəqliyyat vasitələrindən atmosfərə atılan zərərli maddələrin miqdarının azaldılması və ekoloji vəziyyətin yaxşılaşdırılması təmin olunacaq. Yeri gəlmişkən, “Azərbaycan 2030: sosial-iqtisadi inkişafa dair Milli Prioritetlər”də də sadalanan bu məsələlərə geniş yer verilib.

Xatırladaq ki, elektrik mühərriki ilə işləyən avtomobillərin 2019-cu il yanvarın 1-dən etibarən ölkə ərazisinə idxalı əlavə dəyər vergisindən azad edilib. 2022-ci il yanvar ayının 1-dən isə elektrik mühərriki ilə işləyən avtomobillərin idxalı ilə yanaşı, satışı, habelə həmin avtomobillər üçün 2-ci və 3-cü səviyyə elektrik enerji döndürucülərinin və istehsal tarixi 3 ildən, həmçinin mühərrikinin həcmi 2500 kub-santimetrdən çox olmayan hibrid avtomobillərin idxalı və satışı 3 il müddətinə ƏDV-dən azad edilib.

Mirbağır YAQUBZADƏ,
“Xalq qəzeti”

Ölkəmizin bank sektorunun xalis mənfəəti artıb

Cari ilin yanvar-fevral aylarında Azərbaycanın bank sektoru 155,7 milyon manat xalis mənfəət əldə edib. Bu da ötən ilin eyni dövrü ilə müqayisədə 44,6 faiz çoxdur.

Azərbaycan Mərkəzi Bankının məlumatına görə, ilin ilk iki ayı ərzində bankların əməliyyat gəlirləri 727,5 milyon manat (ötən ilin eyni dövrünə nisbətən 35 faiz çox), əməliyyat xərcləri 464,4 milyon manat (26,1 faiz çox),

xüsusi ehtiyatlara ayırmaları 63,1 milyon manat (89,5 faiz çox), mənfəət vergisi ödəmələri isə 44,2 milyon manat (49,8 faiz çox) təşkil edib.

“Xalq qəzeti”

31 Mart Azərbaycanlıların Soyqırımı Günüdür

Soyqırımı yaşantısı, ibrət salnaməsi və dövlətçilik ruhumuzun təntənəsi

Çoxəsrlik tarixə malik Azərbaycan xalqının həyatı hər zaman mücadilələrlə keçmişdir. Əslində, bunu təbii saymaq mümkündür. Çünki yer üzündəki, demək olar, bütün xalqlar bəşər sivilizasiyasının müxtəlif mərhələlərində daha yaxşı yaşamaq, inkişaf naminə güc və əmək sərf ediblər. Belə bir deyim də var: həyat mübarizədir. Amma xalqımızın tarixinə nəzər salanda, məlum olur ki, XIX əsrdən bəri keçdiyimiz yolun başlıca qayəsində bir, müəyyən mənada, instinktiv amal dayanıb: var olmaq. Görünən budur ki, var olmaq və ayaqda qalmaq, eyni zamanda, məhrumiyətlərə, istibadlara, acılara, faciələrə və nəhayət, soyqırımlarına dözməklə bağlı alın yazımızda da çevrilib. Əlbəttə, daha dözməyəcəyik və o zülmələri bir daha yaşamayacağıq...

Dövlətçiliyimizlə, dövlətçilik ənənələrimizlə fəxr etmişik. Hələ ən qədim dövrü bir kənara qoyuruq. Sacilər, Salarilər, Rəvvadilər, Şirvanşahlar, Qaraçoyunlular, Ağqoyunlular və nəhayət Səfəvi dövlətlərimiz olub. O Səfəvilər ki, bu gün də müasir İran dövləti onun qoyduğu təməllər üzərindədir. Fars şovinizmi türk dövlətçilik ənənələrini özününküləşdirməyə çalışsa da, ortada əlahəzrət tarix var və o tarix 1813 və 1828-ci illərin Güllüstan və Türkmənçay müqavilələrinə şahiddir. Azərbaycanın bütövlüyünü pozan, bu bütövlüyü sahillərə bölmə müqavilələrə. Bütün balalarını da məhz ondan sonra başladı desək, əlbəttə, yanılmarıq. Ona görə də əvvəldə XIX əsrdən sonrakı tariximizin zülm və istibdad yaşantısı olduğunu vurğuladıq.

Bəli, XIX əsrdən sonra Cənubi Qafqaz regionunda baş verən proseslər göstərdi ki, Azərbaycan türklərini bu coğrafiyadan silib atmaq kimi mənfur plan işlənib. Sadəcə, istəməyiblər. Çünki tariximizi biliblər. Yaxşı dərk ediblər ki, bu millət eniş dövrünü yaşasa da, dirçəlişi, tərəqqisi mütləq baş verəcək və o zaman gen yaddaşına xas xarakterini özünə qaytaracaq. Bizi özümüzdən yaxşı öyrəndikləri və bildikləri üçün qarşımızda sədd çəkmək yolu tutublar. Bunu rus imperalizmi də edib, fars şovinizmi də, Qərb müstəmləkəçiləri də. Deməli, yarıya bölünmüş Azərbaycan bütün tərəflərin maraq və mənaflərinə uyğun olub.

Lakin adlarını çəkdiklərimiz dairələr nə görüblər? Görüblər ki, bu millət, itkilərdən ibrət dersi almağı bacarır. Baxıblar ki, yaratdıqları çəhalet burulğanına, gerilik mühitinə baxmayaraq, xalqın sıralarından mütəfəkkirlər, fikir adamları, dühalar çıxır. Buna təəccübəlməyiblər. Necə də təəccüblənmişlər? Axı Həsən bəy Zərdəbi qəzet yaratmaq üçün fədakarlıq edib istəyinə çatanda, onun yaşadığı toplumda qəzetin nə demək olduğunu anlayan çox az adam var idi. Amma Həsən bəy ənənənin yaranmasını vacib saydı. Eləcə də Mirzə Fətəli Axundzadə, Cəlil Məmmədquluzadə, Seyid Əzim Şirvani, Mirzə Ələkbər Sabir, Əli bəy Hüseynzadə...

Siyahını genişləndirmək mümkündür. Sözümləyəndə ki, bu şəxslər bizi bir xalq olaraq sındırmaq cəhdlərinin vüsət aldığı, müxtəlif "planların" gerçəkləşdirildiyi zaman kəsiyində xalqın daxili ruhunun istək və ifadəsi, soykötünün təzahür təntənəsi olaraq meydana çıxmışdılar. Onlar, sanki, ilahinin lütfü idilər. Bəlkə, bu lütfü yarımcıan hələ salınımış Azərbaycan türkləri hiss etmirdilər, ancaq, xalqı gözü götürməyənlər, onun varlığını həzm etməyənlər, insanımızı manqırta çevirmək istəyənlər gözəl görürdülər.

İmperiya buxovları şəraitində, tədricən, özümüdə gəldikcə, bizi istəməyənlər daha da azğınlaşırdılar. Yaşadığımız coğrafiyaya gətirdikləri erməniləri başımıza beləyə çevirdilər. Bizim izimizi ermənilərin əli ilə silməyi ağıllarına saldılar. Çünki onları da yaxşı tanıyırdılar, azğın xislətlərindən, ambisiyalarından, iddialarından xəbərdar idilər. Nəhayət, qəddar, qaniçən təbiətlərini yaxşı bilirdilər.

Diqqət yetirək, İrəvan quberniyası, Şəhur–Dərələyəz, Şürməli, Qars və digər ərazilərdə azərbaycanlıların qırğınının fəal iştirakçılarından biri olmuş erməni zabiti Ovanes Apresyanın xatirələri əsasında amerikalı agronom Leonard Ramsden Hartvill "İnsanlar belə imişlər" adlı kitab yazmış və həmin kitabda Apresyanla söhbətinə əsasən qeyd etmişdir ki, ermənilər ingilislərin və rusların yardımını ilə öz məqsədlərinə çatıblar. Təkcə Bakıda mart qırğını zamanı iyirmi beş min azərbaycanlıni qətlə yetiriblər.

Bəli, XIX əsrin sonu – XX əsrin əvvəllərindən başlanan tərəqqimizə erməni maneəsi yaratmaq "niyyətləri" işə düşmüşdü. Az əvvəl bir fraqmentini diqqətə çatdırdığımız 31 mart 1918-ci il soyqırımı həmin mənfur niyyətdən irəli gəlirdi. Bu soyqırımın gerçəkləşməsində erməni millətçiliyi nə qədər günahkardırsa, onları bölgəyə gətirən rus imperializmi və Qərb müstəmləkəçiliyi də bir o qədər məsuliyyət daşıyır.

Bu məsuliyyət bir xalqı yer üzündən, tamamilə silməyə yönəlmiş misli-bərabəri olmayan vandalizm aktının gerçəkləşdirilməsi, bu prosesi yetişdirməyə, dəstəkləməyə yönələn qeyri-insani davranış təzahürüdür.

Bəli Azərbaycan xalqını, Azərbaycan türklərini yer üzündən silmək başlıca "mərama" çevrilmişdi. Çarizmin dağılması fonunda bölgədə türk dövlətinin

yanarmasını əngəlləmək idi məqsəd. Çünki bu dövlət itirilmiş ruhun bərpası idi. Bu dövlət özünəqayıdışın, dirçəlişin rəhni idi. Buna görə 31 Mart soyqırımının miqyasını böyük götürdülər. Təsəvvür edin, 1918-ci ilin 30 mart və 3 aprel tarixləri arasında Bakı şəhərində və Bakı quberniyasının müxtəlif bölgələrində, eləcə də Şamaxı, Quba, Xaçmaz, Lənkəran, Hacıqabul, Salyan, Zəngəzur, Qarabağ, Naxçıvan və digər ərazilərdə Bakı Soveti və daşnak erməni silahlı dəstələri azərbaycanlıları kütləvi şəkildə vəhşicəsinə qətlə yetirdilər. Rəsmi mənbələrə əsasən, soyqırımı nəticəsində 12 minə yaxın azərbaycanlı amansızcasına öldürülmüş, on minlərlə insan itkin düşmüşdür. Leonard Ramsden Hartvillin az əvvəl haqqında söz açdığımız kitabı də tələfatı böyüklüyündən xəbər verir, üstəlik, bunu təsdiqləyən digər mənbələr də var. Ümumən, son illər aparılmış araşdırmalar həmin dövrün statistikasını yeniləməyə imkan verir. Söhbət dəhşət statistikasının yenilənməsindən gedir...

Bəli, 1813-cü ilin Güllüstan, 1828-ci ilin Türkmənçay müqavilələri ilə ikiyə bölünmüş Vətən torpağımızdakı erməni qırğınları yalnız Arazın bu tayı ilə məhdudlaşmamışdı. Cənubi Azərbaycanda da türklərə qarşı soyqırımı gerçəkləşdirilmişdi. Bu isə o demək idi ki, belə mənfur hərəkətləri törədənlər bizi eyni görürdülər. Yaxşı dərk edirdilər ki, mövcud coğrafiyada türk-müsəlman izini silmək üçün Arazın hər iki sahilini alqana boyamaq lazımdır.

Təsədüfi deyil ki, "Urmiya bəlası" adlandırılmış bir deyim var. 1917–1918-ci illərdə Cənubi Azərbaycanın Urmiya ilə yanaşı, Salmas, Xoy, Maku, Dilməqan şəhərlərində bu bəlanın qurbanlarının sayının 190 minə yaxınlaşdığı bildirilir. Həqiqətdən də dəhşətdir. Ancaq dəhşət statistikasını daha da acınacaqlı ola bilər.

Osmanlı ordusunun komandanı Kazım Qarabəkir paşa Arazın o tayına, digər Osmanlı sərkərdəsi Nuru paşa Arazın bu tayına kömək üçün gəlməsaydı, heç şübhəsiz, türk varlığının, tamamilə, silinməsi üçün daha azğın planlar işlənərək reallaşdırılacaqdı. 1918-ci ildə Arazın bu tayı müstəqilliyinə qovuşdu, o tayında isə istibdadçı fars rejimi zülmələri davam etdirdi və o siyasət indi də davam etdirilməkdədir. Fəqət, bir qədər fərqli formada. İndi İranın molla rejimi türkün dilini yasaqlayır. Məlumdur ki, ana dilindən məhrum xalq məhvə məhkumdur...

Əvvəldə də vurğuladığımız kimi, azərbaycanlıların başına gətirilmiş bəlalardan yalnız 31 Mart soyqırımı ilə məhdudlaşmadı. Bu qorxunc, insanlıq əleyhinə yönəlmiş ssenari XX əsr boyu xalqımızı qarabaqara izlədi. Torpaqdan pay verməzlər, – deyib atalarımız. Biz zülmün

dayanması üçün torpağımızı– doğma Zəngəzurumuzu pay verdik. Ancaq gələcək vəhşətlərin sistemləşməsinə kömək etmiş olduq. Böyük və bağışlanılmaz səhv etdik...

1920-ci ilin aprel işğalı, Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin süqutu, daha sonra SSRİ-nin yaranması yeni soyqırımı dalğalarına, mənəvi məhrumiyətlərə yol açdı. Qərbin, fars şovinizminin, Çarizmin türk varlığını silmək məqsədini reallaşdıran quzğununa çevrilmiş erməni millətçiliyi, saxta beynəlmilətçilik libası geyinmiş Sovetlər Birliyinin yeni imperializm siyasətindəki anti-türk baxışların fəal icraçısına çevrildi. Bu millətçilik Azərbaycan xalqının aydınlığının Stalin repressiyalarına məruz qalmasına müstəsna "rol" oynadı. Ermənilər, həmçinin respublikamıza qarşı ərazi iddialarına da baş vurdular. Azərbaycan xalqına məxsus tarixi torpaqların ermənilərə peşkəş edilməsinə

şahidlik etdi tariximiz. Bu mənfur niyyətlər SSRİ-nin mövcud olduğu dövrün müxtəlif mərhələləri üçün aktuallığını saxladı. Necə dəyərlər, eyni dalğa, eyni koordinat.

Bəli, keçmiş SSRİ zamanında da, əvvəllər də olduğu kimi, bölgədən türk varlığını qazımaq niyyətləri tam "işlək" durumda idi. Azərbaycan dilinə, mənəviyyatına qarşı hücumlar olurdu, xalqımızın tarixi unudurulur və saxtalaşdırılırdı, assimlyasiya siyasəti aparılırdı. Təsəvvür edin, Bakı mərkəzi idi, ancaq şəhər əhalisinin heç 30 faizini azərbaycanlılar təşkil etmirdi. Yalnız ulu öndər Heydər Əliyevin 1969-cu ildə hakimiyyətə gəlişindən sonra mövcud mənfi duruma qarşı tədbirlər görülməyə başlandı. Şəhərin sürətli sanayeləşdirilməsi xətti götürüldü ki, bunun nəticəsində rayonlardan paytaxta axın yaşandı. Nəhayət, 70-ci illərin sonlarına doğru haqqında söz açdığımız 30 rəqəmi 50 ilə əvəzləndi. Respublikamızda inkişaf getdikcə, Bakının azərbaycanlı çoxluğu formalaşaraq möhkəmləndi.

Ümumiyyətlə, ulu öndər Heydər Əliyevin Azərbaycana birinci rəhbərliyi dövrü xalqımıza qarşı erməni iddiaları ilə həyata keçirilmiş mənfur siyasətin qarşısının alınmasında, misilsiz məharət, prinsiplilik və qətiyyət illəri kimi yadda qaldı. Heydər Əliyev şəxsiyyəti neçə-neçə erməni planını pozdu. Ermənilərin keçmiş Dağlıq Qarabağ Muxtar Vilayəti ilə bağlı çoxsaylı istəklərini puça çıxardı. Üstəlik, Qarabağın Azərbaycan xalqına məxsusluğunu vurğulayan real addımlar atdı. Bu mənada Şuşada dahi Azərbaycan səiri Molla Pənah Vaqifin məqbərəsinin ucaldılmasından tutmuş, Azərbaycan Pedaqoji İnstitutunun Xankəndi filialının yaradılmasınadək, bir çox misilsiz xidmətlər üzərində dayanmaq mümkündür.

Ümummilli lider Azərbaycan xalqının milli məniyliyi, mənəviyyatını, soykötünü silmək planlarına qarşılıq mədəniyyətimizi ucaltdı, xalqımızın minillik tarixinə aid mirası birlətdi. Bu böyük düha onu da yaxşı bilirdi ki, dövlətə çevrilib güclənmədən xalqımıza yönəlmiş məkrli niyyətlərin qarşısında duruş gətirmək mümkünsüzdür. Buna görə hələ o zamandan başlayaraq, müstəqil Azərbaycan üçün kadr potensialının hazırlanmasına üstünlük verdi, gənclərimizin ümumittifaq miqyaslı ali təhsil ocaqlarında oxumaları istiqamətində məqsədyönlü tədbirlər reallaşdırırdı.

Ümummilli liderin fədakarlığını görənlər yalnız bəd deyildik, düşmənlərimiz də bunu müşahidə edirdilər. Ona qarşı müxtəlif çirkin kampaniyalar aparılırdı. Təsədüfi deyil ki, Heydər Əliyevin SSRİ zamanındakı hakimiyyət oлимпindən uzaqlaşdırılmasından, yeni xalqımıza qarşı soyqırımı, etnik təmizləmə istəkləri qarşısında siper götürüldükdən dərhal sonra, Qarabağda erməni avantü-

rizmi baş qaldırdı. Qətiyyətlə söyləmək mümkündür ki, ulu öndər hakimiyyətdə qalsaydı, XX əsrin 90-cı illərindən əvvəllərdə üzleşdiyimiz bəlalər olmayacaqdı.

1988-ci ildən Qarabağda dinc azərbaycanlılara qarşı həyata keçiriləndə olan etnik təmizləmə siyasəti, 1991-ci ilədək soydaşlarımızın Ermənistan ərazisindəki ata-baba yurdlarından zorla çıxarılması ilə, kütləvi qətlərlə müşayiət olundu. Ardınca torpaqlarımızın işğalı və XX əsrin vəhşəti – Xocalı faciəsi yaşandı. Beləcə, əsrin əvvəllərindən başlanmış, 1918-ci ilin 31 martında kuliminasiya anına çatmış soyqırımı siyasəti, 1992-ci ilin soyuq fevral ayında özünün növbəti yüksək fazasına qədəm qoydu.

Xocavənd və Xocalıdan sonra Şuşanı, Laçını, Kəlbəcəri, Ağdamı, Cəbrayılı, Qubadlı, Füzulini, Zəngilani itirdik. Bu itkilərin hər biri soyqırımı tariximizin acı səhifələridir. Çünki həmin yurd yerlərimizdən dərindən düşmüş insanlarımız həyatın sərt sifətini gördülər– qadırlarda, vaqonlarda ömür sürdülər, geniş evlərini yataqxanaların dar dahlizlərinə dəyişmək məcburiyyətində qaldılar. Neçə-neçə vətəndaşımız yurd həsrəti ilə canını tapşırırdı o vaqonlarda, qadırlarda, yataqxanalarda. Bütöv bir azərbaycanlı nəslə 30 ilə yaxın müddətdə Xocalı dəhşətinə bənzər dəhşətin mənəvi ağırlığını daşıdı. Vaqonlar və çadır şəhərcikləri azərbaycanlılara

qarşı soyqırımı siyasətinin növbəti faciə yaşantılarına, əsl insanlıq dramına şahidlik etdi. Neçə-neçə arzu və dileklər öldü həmin illərdə.

Bəli, 30 ilə yaxın müddətdə milli məniyliyimizlə, soykötümüzə, varlıq şüuru-muzla yanaşı, əsəblərimiz, dözümlümüz sınağa çəkildi. Ancaq sınımadıq. Xalqa sınınamadıq, ayaqda qalmağı, mübarizə aparmağı yorulmadan, usanmadan tələtin edən o oldu – ulu öndər Heydər Əliyev. Ulu öndər prezidentlik fəaliyyətinin hər ilində Qarabağın, işğal olunmuş yurd yerlərimizin təbliğatını apardı. Bütün beynəlxalq platformalarda Azərbaycan xalqının bəşəriyyətə zülmədən danışdı, erməni yalanlarını ifşa etdi, həqiqətlərimizi ucadan səsləndirdi. Ən əsası isə xalqa inam aşıladi. Bir an belə insanlarımızın Qarabağ kökləşməsinin sirdən çıxmasına, Vətənimizi bütöv görmək əzminin qırılmasına imkan vermədi. 26 mart 1998-ci il tarixdə 31 Martın Azərbaycanlıların Soyqırımı Günü kimi qeyd olunması barədə sərəncam imzaladı Prezident Heydər Əliyev, xalqımızın faciə niskilini dindirməklə yanaşı, bu niskili mübarizə ruha çevirdi, ona ideoloji məzmun qazandırdı.

Prezident İlham Əliyev ulu öndər Heydər Əliyevin bütün sahələrdəki siyasətini davam etdirdiyi kimi, Qarabağ mücadiləsinə də məxsusi cəhəllər gətirdi. Dövlətimizin başçısının sayəsində Qarabağ ruhunda qətiyyət, prinsiplilik,

məqsədyönlülük, dönməzlik kimi keyfiyyətlər ön plana çıxmağa başladı. Bu keyfiyyətlər, nəinki Qarabağ dirənişinin məzmunu müəyyənleşdirdi, eyni zamanda, bütövlükdə, tariximizin müxtəlif dövrlərində uğradığımız faciələrə, bir növ, üsyan mahiyyəti daşdı.

Nəhayət, İlham Əliyevin uzun illər müxtəlif beynəlxalq tribunallarda, nüfuzlu toplantılarda aramsız şəkildə apardığı Qarabağ davası 2020-ci ilin sentyabrın 27-dən noyabrın 10-dək olan müddətdə özünün müzəffərlik mərtəbəsinə ucaldı. Bu yerdə şair Elçin Mirzəbəylinin "Kabus qatar" şərinəndən aşağıdakı bəndləri xatırlatmaqla söhbətimizə davam edək:

**Bu payız geriye qayıdıb bahar,
Qürub da görünür bizə dan kimi.
Yurda addım-addım dönür dualar,
Tanrı dərğahına qayıdan kimi...**

**Səhər də açılır azan səsiylə,
Hopur yurd yerinə əsgər nəfəsi.
Ağdama xalqının iradəsiylə
Dəmirəndən yol çəkir əsgər çəkəməsi...**

Bəli, 44 günlük Vətən müharibəsindəki Zəfərimiz təkcə Azərbaycan xalqının deyil, bu millətin tarixdə üzleşdiyi soyqırımları qurbanlarına çevrilmiş on minlərlə nümayəndəsinin dualarının Tanrı dərğahında eşidilməsi idi. İşğaldan azad olunmuş torpaqlarımızı bürüyən azan səsi onların küskün ruhlarının

dinclik sədəsiydi, sevinc həyqırtısıydı. Yurd yerlərimizə hopan əsgər nəfəsi Ağdamla yanaşı, Kəlbəcər, Füzuli, Qubadlı, Zəngilan, Laçın və nəhayət, Şuşadakı qürubu da yerinə çevirdi. Xalqımızın iradəsi əsgər çəkəməsinin iz buraxdığı yollarda özünün təntənə anını yaşadı.

Vətən müharibəsi erməni millətçiliyindən, dünya erməniliyindən və onların əlaflarından tarixdə başımıza gətirdikləri bütün müsibətlərin intiqamı idi. Əminliklə deyə bilərik ki, bu intiqam bizi tarixdən silmək istəyənlərə, varlığımıza düşmən kəsillərin məkrinə qarşı, onların heç zaman unutmayaçaqları misilsiz cavab oldu. Bu cavab bizi yüksəklərə qaldırdı. Bizi əzizlə xalq sindromundan qurtardı. Biz özümüdə qayıtdıq, şərafətimizi, ləyaqətimizi, qeyrətimizi bərpa etdik.

Onu da qətiyyətlə deyə bilərik ki, bu gün 105 ilini qeyd etdiyimiz 31 Mart Azərbaycanlıların Soyqırımı Günündə soyqırımı qurbanlarının ruhları şaddır. Onların məhrum edildikləri həyat, Qarabağda və digər yurd yerlərimizdə yenedən, sanki, bir Günəş kimi doğur. Bu yüksəliş, xalqımızın, dövlətimizin əzmi isə tarixdə üzleşdiyimiz bəlalarla yenedən qarşılaşmağın son dərəcə ciddi təminatıdır.

"Xalq qəzeti"nin analitik qrupu

31 Mart Azərbaycanlıların Soyqırımı Günüdür

1918-ci il martın sonları – aprelin əvvəlləri Azərbaycan tarixinə xalqımızın öz torpağında mövcudluğunun taleyi ilə bağlı ən faciəli məqamlardan biri kimi qanla yazılmışdır. Həmin müdhiş günlərdə erməni-daşnak və ifrat bolşevik qüvvələrinin Bakı şəhərində və bölgələrdə azərbaycanlılara qarşı həyata keçirdikləri soyqırımı düşmənlərimizin uzun illərdən bəri izlədikləri təcavüzkar siyasətin məntiqi nəticəsi idi.

Ermənilər mart soyqırımına necə hazırlaşmışdılar?

Bu antibəşəri cinayətin mərkəzində erməni millətçi qüvvələrinin yerli xalqa qarşı alət olaraq yerləşdirildikləri türk torpaqlarında özərlinə qəsbkar “vətən” axtarışı dayanırdı. Bu “axtarış”ın hədəfi isə yerli xalqı son nəfərinədək qırmaq və tarixi yurdundan qovub çıxarmaq idi. Erməni kilsəsi tərəfindən ilhamlandırılan, öz məqsədləri xatirinə böyük dövlətlər tərəfindən himayə və təhrik olunan erməni millətçiləri XIX əsrin sonlarından başlayaraq, əvvəlcə Osmanlı Türkiyəsi

qırğınların törədilməsi də bu şəkəbənin fəaliyyətinin dəhşətli nəticələri idi.

Rəsmi məlumatlara əsasən, sonralar Bakıda və Azərbaycanın digər bölgələrində türk-müsəlman əhalinin kütləvi şəkildə qətlam edilməsinə rəhbərlik edən bolşevik lider Leninin Qafqazda vuran əli olmuş Şaumyan da elə bu illərdə daşnak partiyasının fəal üzvlərindən biri idi. 1908-ci ildə o, daşnak partiyasının Bakı komitəsinə daxil edilmişdi. Elə həmin ildə Şaumyan RSDFP Bakı komitəsinin katibi

ərazisində, sonra da Cənubi Qafqazda kifayət qədər fəallaşmışdılar.

Qarşılarına qoyduqları təcavüzkar məqsədə nail olmaq üçün erməni silahlı quldur bəndələri Azərbaycan Xalq Cümhuriyyəti elan edilənədək iki dəfə Türkiyə (1895–1897 və 1915-ci illərdə), iki dəfə də Azərbaycan ərazilərində (1905–1907 və 1918-ci illərdə) yerli əhaliyə qarşı kütləvi qırğınlar həyata keçirdilər. Türkiyənin “erməni vilayətləri” adlanan ərazilərində, Cənubi Qafqazın quberniyalarında etnik azlıq sayılan gəlmə ermənilər özərlinə “vətən” yaratmağın mümkün yolunu Osmanlı dövlətində və Qafqazda yerli türkləri qırğınlara məruz qoymaqla onların yaşadığıları ərazilərin erməniləşdirilməsində görürdülər.

Bu amansız niyyəti gerçəkləşdirmək üçün erməni millətçi liderlər ən qəddar və təcavüzkar vasitələrə əl atırdılar. Belə vasitələrdən millətçi-terror dəstələrinin yaradılması idi. Bu qüvvələrin təşkilatlandırılmasına rəhbərlik edən millətçi Daşnaksütyun partiyasının yaradıcıları silahlı millətçi dəstələrin formalaşdırılmasını özərlərinin başlıca fəaliyyət istiqamətlərindən biri kimi qəbul edirdilər. Buna görə idi ki, partiyanın 1892-ci ildə keçirilən ilk qurultayında zim-vorludan (eşgər) təşkil ediləcək erməni ordusunun yaradılması barəsində qərar qəbul edildi. Bundan dərhal sonra erməni gəncləri arasında “zinvorlar”ın toplanmasına və onların silahlandırılmasına başlandı.

Cənubi Qafqazda və Türkiyə ərazisində kütləvi terrorların həyata keçirilməsi üçün Daşnaksütyun partiyası 2 müstəqil terror şəkəbəsinin fəaliyyətinə dəyşəqlənirdi. Bunlardan biri partiyanın nəzdində xüsusi hərbi hissələrin yaradılması idisə, digəri peşəkar terrorçular şəkəbəsinin qurulması idi. Seçilmiş şəxslərin aradan götürülməsi və məhv edilməsi üçün partiya liderləri tərəfindən xüsusi planlar hazırlanı və onların həyata keçirilməsi də xüsusi hazırlıq görmüş şəxslərə tapşırılırdı. Belə terrorçu qruplar Daşnaksütyun partiyasının bütün komitələrinin nəzdində yaradılmışdı. Partiyanın müstəqil fəaliyyət göstərmək səlahiyyəti olan belə komitələri Cənubi Qafqazda daha çox idi.

Əldə olan məlumatlara görə, təkcə Azərbaycan ərazisində Daşnaksütyun partiyasının 5 komitəsi var idi. Onlar Bakıda, İrəvanda, Şuşada, Gəncədə və Naxçıvanda yerləşirdilər. Bu komitələr Daşnaksütyun partiyasının qərargahı Tiflisdə yerləşən Şərq bürosuna təbə idilər. Hər komitenin nəzdində yaradılmış peşəkar terrorçu qruplarına 40 – 100 nəfər daxil idi. Qafqazda ermənilərin ən böyük terror qrupu Daşnaksütyun partiyasının Tiflisdəki mərkəzi komitəsinin yanında yaradılmışdı. Bu qrupda 150 nəfər terrorçu var idi.

Bundan başqa, Tiflis Şərq bürosunun tabeliyində başqa bir xüsusi terror qrupu da yaradılmışdı. Bu qrup “Aqabəqiç Marmın” adlanırdı. Həmin qrupa daxil olan peşəkar terrorçular bürünün qərarı ilə Cənubi Qafqazın istənilən məntəqəsində, eləcə də digər məntəqələrdə terror törədilməsinə gəndəriş ala bilərdilər. Bu terror qruplarına yazılmaq istəyən erməni millətçiləri xüsusi sınaqlardan keçirilirdi, onlara silahlardan istifadə edilməsi, bombaların partladılması və s. öyrədilirdi. XX əsrin əvvəllərində Daşnaksütyun partiyasının bu ölümsəçən şəkəbəsi artıq kifayət qədər formalaşmışdı. Təkcə 1905 – 1909-cu illərdə bu başkəsən qruplar 200-dən artıq terror aktı həyata keçirmişdi.

1905–1907-ci illərdə daşnak silahlı qüvvələrinin üzvlərinin sayı 100 minə çatdırılmışdı. Bu qüvvələrin tərkibində xeyli Türkiyə ermənisi də var idi. Xüsusi Gəncədə və Bakıda daşnak hərbi qüvvələrinin güclü şəkəbəsi mövcud idi. 1905–1906-cı ildə Gəncədə, Bakıda və Azərbaycanın digər məntəqələrdə azərbaycanlı əhaliyə qarşı kütləvi

seçilşə də daşnaklarla əlaqəni kəsməmişdi. 1910-cu ildə onun daşnak partiyası üzvlərinə yaxından kömək göstərməsi, onları Bakıda işə düzəltməsi və bununla da orada özünə arxa yaratması faktlarla təsdiqlənir.

Birinci Dünya müharibəsi ərəfəsində Cənubi Qafqazda yeni erməni silahlı dəstələrinin təşkilinə əlavə bir vüsat aldı. Bunun üçün Rusiya çarından lazımı icazə də alındı. Erməni millətçiləri güman edirdilər ki, ən azı, Türkiyədə törətdikləri qırğınların və orada çar ordusuna göstərdikləri xidmətlərin əvəzində Rusiya tərəfindən onlara Türkiyə ərazisində Rusiyanın Polşaya verdiyi muxtariyyətə oxşar olan bir idarəetmə veriləcəkdir. Lakin ermənilərin bu niyyəti həyata keçmədi və onda formalaşdırılmış olan bütün erməni qüvvələrinin fəaliyyəti azərbaycanlılara qarşı çevrildi.

1917-ci ilin fevralında Rusiyada baş verən hakimiyyət dəyişikliyindən sonra erməni millətçiləri milli korpusun yaradılması barəsində məsələ qaldırdılar. Həmin il noyabr ayının 19-da onlar Kerenskinin müvəqqəti hökumətindən belə bir korpusun yaradılması barədə rəsmi icazə aldılar. Erməni korpusunun təşkilinə Müsəlman korpusunun təşkilindən əvvəl razılıq verildi və bununla bölgənin azərbaycanlı əhalisi ciddi bir təhlükə qarşısında qoyuldu. Erməni korpusunun təşkilini isə heç bir baza olmadan başlanmalı, xeyli vaxt və imkan lazım idi.

1918-ci ilin fevral ayında erməni korpusunun tərkibində artıq 2 piyada diviziyası, 1 süvari briqadəsi, bir neçə ehtiyat alay formalaşmış şəkildə mövcud idi: general-mayor Foma Nəzərbayovun komandanlığı altında 11 min 675 nəfərlik Erməni korpusu – 1287 zabıt, 10 min 388 sıravı: general Andranikin rəhbərliyi altında 14 min 858 nəfərlik Xüsusi erməni yığma dəstəsi – 179 zabıt, 13 min 679 piyada əsgər, 1000 atlı.

Bundan başqa, ermənilərin bir süvari briqadəsi və erməni məhəlli hissələri də var idi. Bu strukturların daha mükəmməl təşkilinə üçün Rusiyanın Avropa cəbhəsindəki qoşunlarının tərkibində xidmət edən ermənişillili hərbiçilərə çağırışlar göndərilmişdi. Bu işə Petroqradda müxtəlif yüksək hərbi vəzifələr tutmuş erməni generalları və zabıtları rəhbərlik edirdilər. Onlar Erməni korpusunun təchiz edilməsi məqsədilə Cənubi Qafqazda zirehli qatarlar və avtomobillər, sanitar qatırı və digər təchizat göndərmişdilər.

Erməni hərbi qüvvələrinin təşkilini təkmilləşdirmək üçün 1918-ci ilin fevral – mart aylarında erməni generalları İ.Baqramyan, R.Zakariya və A.Baqratuni Türkiyə erməniləri də Rusiya qoşunlarının Türkiyə cəbhəsindən geri çəkilməsindən sonra Qafqaza axışaraq erməni hərbi hissələrinin tərkibinə qatılmışdılar. Cənubi Qafqaza toplaşan və gündən-günə genişlənməkdə olan bu hərbi qüvvələr Türkiyə ərazisində əldə edə bilmədikləri “vətəni” Cənubi Qafqazda, Azərbaycan ərazilərində yaratmaq üçün silahlarını azərbaycanlı əhaliyə qarşı çevirdilər.

Bakıda və Azərbaycanın digər şəhərlərində də ermənilərin silahlandırılması davam etdirilirdi. Bu məqsəddən, müntəşəkil təcavüzkarlıq planının başlıca məqsədi Qənubi Qafqazda türk-müsəlman əhaliyə qarşı kütləvi soyqırımını həyata keçirməklə boşaldılmış əraziləri erməniləşdirmək, “Dənizdən-dənizə böyük Ermənistan” xülyasını gerçəkləşdirmək idi.

Mehman SÜLEYMANOV,
Milli Müdafiə Universiteti Hərbi-Elmi Tədqiqat İnstitutunun professoru, tarix elmləri doktoru

Soyqırımı Memorial Muzeyi: Erməni vəhşiliyinin müdhiş mənzərələri

Son iki əsrdə xalqımıza qarşı erməni millətçilərinin məqsədyönlü şəkildə həyata keçirdikləri etnik təmizləmə, soyqırımı və təcavüzkarlıq siyasəti Azərbaycan tarixinin faciələrlə dolu çox ağrılı mərhələlərini təşkil edir. Bu millətçi-şoviniist siyasətin əsas məqsədi soydaşlarımızı tarixi torpaqlarından qovmaqla əzəli Azərbaycan ərazilərində ermənilərin uydurduqları “Böyük Ermənistan” dövləti yaratmaq olub. Xalqımıza qarşı tarix boyu törədilmiş sülh və insanlıq əleyhinə cinayətlər – deportasiyalar, soyqırımları, həmçinin terrorlar barədə xalqımıza dolğun məlumatlar vermək və həqiqətləri dünya ictimaiyyətinə çatdırmaq məqsədilə Azərbaycan Respublikası Hərbi Prokurorluğunda Soyqırımı Memorial Muzeyi yaradılıb. Muzey XX əsrin əvvəllərindən bəri erməni silahlı dəstələrinin torpaqlarımızda həyata keçirdikləri kütləvi qırğınlar nəticəsində həlak olan on minlərlə soydaşımızın xatirəsini yaşadır.

2014-cü il fevralın 24-dən istifadəyə verilən muzey ilk dəfədir ki, təmirə dəyandığından gələnələr qəbul edilmir. Amma muzeyə indiyədək 30 mindən çox, ötən il isə 3500 nəfərə yaxın ziyarətçi baş çəkib. Sözsüz ki, bura gələnlərin əksəriyyəti tariximizin, millətimizin başına gətirilən faciələri öyrənmək istəyən yeniyetmələr, gənclər, şagirdlər və tələbələr olur. Onlara nə qədər ehtiyatlı olmaları, eksponatlara əl vurmamaları tapşırılsa da, yenə maraqlı illər ərzində toxunulan əşyaların təmizlənilib yenilənməyə, otaqların isə təmir olunmasına zərurət yaranmışdı. Cinayət işini sübut edən materiallar, geyim əşyaları, dağıdılan evlərdən nümunə-qalıqlar, daşınələr vaxtı istifadə edilən mərmirlər dörd bölmədə – tarix, deportasiya-repressiya, soyqırımı, terror bölmələrində mühafizə və nümayiş olunur.

Xalqımıza qarşı xüsusi amansızlıqla törədilmiş cinayətlər zamanı zərər çəkmiş insanlara aid əşyalar... Onların hər birinin üstündə cinayəti əks etdirən əlamətlər var. Ayrı-ayrı bölmələrdə cinayət işlərinə götürülərək ziyarətçilərə təqdim olunan şahidlərin xatirələri nələr söyləyir... Muzeydəki nümunələr arasında Qaradağlı, Xocalı, Ağdaban, Ballıqaya, Bağanis Ayırım soyqırımlarını əks etdirən eksponatlar var.

Hərbi Prokurorluğun mətbuat xidmətinin rəhbəri, baş ədliyyə müşaviri Fırad Əliyev öncə muzey, sonra xalqın başına gətirilən faciələr haqqında dolğun məlumat verən eksponatlardan söz açırdı. Düşünürəm ki, görəsən, nümayiş olunan hər eksponatın dili olsaydı, nələr söyləyər, hansı detallardan danışardı... Muzey özündə tarixi həqiqətləri əks etdirən rəsmi sənədləri və əşyaları cəmləşdirib, ermənilərin azərbaycanlılara qarşı törətdikləri cinayətlərin dünyada tanınması istiqamətində mühüm əhəmiyyət kəşb edir. Girişdəki rəsm əsərləri ərəkləri parçalayan şiddətli ağırları təcəssüm etdirəklə yanaşı, soyqırımı qurbanlarının mətəm sükutunu göstərir. “Xocalı fəryadı” adlı rəsm əsəri insanı düşündürür, o, günlərin ağırlarını təkrar xatırladır. Muzeydə xalqımıza qarşı törədilmiş soyqırımı, deportasiya, hərbi cinayətlər barədə xarici və Azərbaycan müəlliflərinin kitablarından ibarət zəngin ədəbiyyat fondu var.

Öyrənirik ki, muzeyin tarix və deportasiya-repressiya bölmələrində XX əsrin əvvəllərində Azərbaycanın müxtəlif ərazilərinin dağıdılıb viranə qoyulmuş görüntüləri, əhalinin həyat tərzı haqqında fotolar var. Sensor ekranlı monitorlarda xüsusi xəritədə ermənilərin ötən əsrdə xalqımıza qarşı müxtəlif bölgələrimizdə törətdikləri soyqırımları barədə təməşəçilərə bir neçə diildə məlumat verilir. Həmçinin muzeydə bölgə qəzalarında baş verən vəhşiliklər haqqında dolğun məlumatlar toplanıb. Bu güşələrdə qəzaların əhalisi, müsəlman qırğınları üzrə Fövqəladə Təhqiqat Komissiyasının sənədləri, Rusiya imperiyası və İran dövləti arasında bağlanmış və Azərbaycanı ikiyə bölen Güllüstan və Türkmençay müqavilələri, “Azərbaycan xalqına qarşı etnik təmizləmə və soyqırımı siyasətinin deportasiya və sürgün mərhələsi” kompozisiyası, 1930-cu illərdə repressiya qurbanı olmuş Azərbaycan ziyalıları və görkəmli şəxsiyyətləri haqqında cinayət işlərindən götürülmüş fraqmentlər, soydaşlarımızın Ermənistandakı tarixi torpaqlarından son deportasiyasının fotoları sərgilənir.

Qaradağlı: 1992-ci il fevralın 17–18-də törədilmiş Qaradağlı faciəsi Xocalı soyqırımınədək törədilən ən qanlı faciə kimi tarixə düşüb. Qaradağlı ən qədim yaşayış məskənlərindən olan Xocavəndin kəndidir. 1991-ci il noyabrın 19-da 1460 nəfər

əhalisi olan Xocavənd rayonu işğal edildi, azərbaycanlılar amansızlıqla qətlə yetirildi, sağ qalanlar ətraf kəndlərə qaçdılar. Ertəsi gün hadisə yerinə gedən bir qrup yüksək vəzifəli şəxsin olduğu “Ml-8” N 72 hərbi vertolyotu Xocavəndin Qarakənd yaxınlığında ermənilər tərəfindən vuruldu. Həmin terror aktında Azərbaycanın vertolyotda olan say-seçmə oğullarından heç kəs salamat qurtarmadı.

Xocalı: Bir həftə sonra, fevralın 25-dən 26-na keçən gecə azğınlaşan erməni silahlı dəstələri silahsız və köməksiz Xocalıya hücum etdilər. Artilleriya və ağır hərbi texnikadan açılan güclü və amansız atəş nəticəsində şəhərdə yanğın törətdilər. Bir gecədə qədim Xocalı yerlə-yeksan edildi. Şəhəri tərk etməyə məcbur olan əhali dağlara, meşələrə qaçsa da, hər tərəfdə silahlı ermənilər dinc əhalini gülləbaran etdi, onlara amansız divan tutdu. Soyuq,

soyqırımı ilə, təəssüf ki, nə dünya, nə də ki, ölkə ictimaiyyəti kifayət qədər məlumatlandırılıb. Hətta xalqımızın böyük bir qisminin bu soyqırımı ilə bağlı çox az, bəzələrinin isə heç informasiyası yoxdur. Bağanis Ayırım təqribən 100 evi, dörd yüz əlli nəfər sakini olan yığcam kənd imiş. Sovet imperiyası dağılanda, nə qədər ağır olsa da, bir sıra bölgələrimiz, eləcə də, Bağanis Ayırım kəndi tələyin ümidinə qalıb.

Cinayət işindən götürülən faktlar: 1990-cı il martın 24-də Bağanis Ayırım kəndi erməni terrorçu dəstələrinin silahlı hücumuna məruz qalıb və işğal olunub, 10 nəfər həlak olub, 15 nəfərdən çox sakin yaralanıb. Bağanis Ayırım kəndi strateji əhəmiyyətə malik İcəvan–Noyambəryan avtomobil yolu üzərində yerləşdiyindən bu kəndin işğalı xüsusi plan əsasında həyata keçirilib.

Faktlarla tanış olduqca insanın gözü önünə diri-diri odda yandırılanların qəndonduran “Ay analı”, “Yandım, ay Allah!”–fəryadları, ərşə qalxan insan nələsi gəlir. Kənddə törədilən vəhşilik, mülki əhalinin insanlığa sığmayan işğəncələrlə qətlə yetirilməsi faktlarla sübut edilib. Ermənilərin hücumu zamanı 17 evin toplar və minaatlarla dağıdıldığı, 11 evin qarət edildiyi, kənd sakini Əsliyəvler ailəsinin 5 üzvünün işğəncələrlə qətlə yetirildikdən sonra yandırıldığı ilə bağlı fotolar və sağ qalan şahidlərin xatirələri var. Kənddə qətlə yetirilən insanların qocası 75 yaşlı Dədəş Əsliyəv, kiçiyi isə 39 günlük Hafiz olub.

Şahid Allahverən Poladovun xatirələri insanın həyata, insanlara inamını öldürür, oxuduqca dəhşətə gəlirsən: “Atışma başlayanda kəndin girəcəyində olan Dədəş kişinin evinə gətdik ki, qocaları, uşaq və qadınları kənddən çıxaraq. Dədəş kişi nə işiği söndürdü, nə də evindən çıxdı. Dedi, mən ermənilərə nə etmişəm ki? Onlar mənim evimdə özləri ağırlığında çörək kəsiblər. Heç yana getmədi... Kəndin ermənilərə yaxın olan evlərinin birində Alməmməd kişi yaşayırdı. O da evindən çıxmadı. Həmin gecə şahidi olduğum amansız hücumları, vəhşilikləri, əhalinin atəş altında necə saxlandığını mən heç kinolarda da görməmişdim. Əv-

kəsilən, dərisi soyulanlar oldu.

Ağdaban: Qandan doymayan ermənilər dayanmırdılar. Kəlbəcərin işğalına 1992-ci il aprelin 8-dən 9-na keçən gecə Ağdabanı darmadağın etməklə başladılar. Qoşnu Çəpər kəndindən gecə hücum edərək, Dədə Şəmşir yurdunu –

Ağdabanı, həm də Çayqovuşanı darmadağın etdilər. Hücumdən xəbərsiz kənd əhalisi ayaqayalın, başaiaçıq qarla örtülü meşələrə, dağlara səpələndi. Bu qanlı faciə zamanı 32 nəfər dinc əhali – qoca, qadın, uşaq həlak oldu, 2 nəfər evdə diri-diri yandırıldı, 7 nəfər girov götürüldü. Kənd bütönlüklə oda qalandı. Şəhər tezədən sakinlərə köməyə gələn yerli batalyonun 6 döyüşçüsü həlak oldu. Ballıqaya: 1992-ci ilin avqustun 28-də Goranboy rayonunun Ballıqaya kəndində baş verən qətlam nəticəsində aralarında 6 azyaşlı uşaq, o cümlədən 6 aylıq körpə və 93 yaşlı ahlı qadın da olmaqla, 24 nəfər mülki şəxs amansızlıqla öldürüldü. Uşaq, qadın və qocalara aman verilmədi, qətlə yetirildi, bəzələrinin meyitləri yandırıldı. Qətlam nəticəsində 3 azyaşlı uşaq hər iki valideynini itirdi.

Bağanis Ayırım: Qazax rayonunun Bağanis Ayırım kəndində baş verən

vəlcə kəndin girəcəyində olan evləri yandırıldı. Dədəş kişini, həyat yoldaşını, iki qızını və 39 günlük körpəni dama doldurub yandırıldı. Qızı Aliyə körpə balasını qucağına alıb qaçmaq istəyənlə güllə ilə vurdular. Onun qucağından düşən uşaqı erməni silahlılarından biri qaldırıb zərblə yere çırpdı”.

Xatirələri oxuduqca filmlərdə Böyük Vətən müharibəsində alınan faşistlərinin qəsb etdikləri kəndlərdə törətdikləri vəhşiliklərin daha betəri, dəhşətli göz önünə gəlir. Ermənilər Bağanis Ayırımda insanları diri-diri elə yandırırıblarmış ki, həkim-ekspert komissiyası aydınlaşdırıa bil-məyib ki, yanmış sümüklər qadına, yoxsa kişiye aiddir... Düşündükcə adamın qanı donur. Süfrənin halal çörəyindən yeyə, sonra da səni min bir sülmə məhv edə. Bu, məhz erməniyə xas fəditdir.

...Ürəyimizdə indən belə bu cür rəzəletlərə şahidlik edən eksponatların artmaması arzusu ilə muzeydən ayrılılıq. Allah millətimizi qorusun, xalqımız zaval-dan uzaq olsun!

Zərifə BƏŞİRQIZI,
“Xalq qəzeti”

Ekoaksiyanın gündəliyi

Azərbaycan çox güzəştə getdi – yetər!

Laçın yolunda keçirilən aksiya Azərbaycan vətəndaşlarının suveren hüququdur, sərbəst toplaşmaq azadlığıdır. Bu hüquq və azadlıq Azərbaycan Konstitusiyasında və beynəlxalq hüquq normalarında da öz əksini tapıb. Məsələn, insan hüquq və azadlıqlarının carçısı sayılan ölkələrdən biri olan ABŞ belə Meksikadan insan kütləsinin ərazisinə keçməsinə imkan vermir. Bir sözlə, Azərbaycanın ərazisi uğrunda vətəndaşlarımızın etirazında mübahisəyə heç bir hal yoxdur. Çünki ərazimizə daxil olan şəxsi yoxlamaq, sorğu-sual etmək, gəlişinin səbəbini bilmək dövlətimizin qanuni haqqıdır.

Bu sözləri “Xalq qəzeti”nin əməkdaşı ilə söhbətində iqtisadçı Xalid Kərimli dedi. O bildirdi ki, Azərbaycan sülhsever ölkədir. Qarabağ ərazisində sərvətlərimizin talanmasının, separatçı meyillərin baş qaldırmasının dövlətimizi narahat etməsi başadüşüldür: “Azərbaycan Laçın yolu vasitəsilə keçirilən humanitar yüklərə etiraz etmir. Lakin hərbi vasitələrin keçirilməsi yolverilməzdir. Bu baxımdan, Laçın yolunda Azərbaycanın sərhəd-keçid məntəqələrinin və gömrük postlarının qurulması vacibdir. Çünki ölkəmizə daxil olan hər bir şəxsin qeydiyyatı

aparılmalıdır. Bu, həm də təhlükəsizlik baxımından zəruridir”.

Ölkə Prezidenti çıxışlarında, görüşlərində Laçın yoluna Azərbaycanın nəzarət etməsini vacib hesab edib. Bu, anlaşılan və ağlabatandır. Beynəlxalq hüququn şərtidir. Burada alternativ yol yoxdur. Yoxsa qayda-qanun pozular, ekoloji problemlər qarşısı alınmaz hala gələr, talançılıq baş alıb gedər. Məsələnin kökünə nəzər salsaq, aydın görürük ki, Azərbaycan bu məsələdə çox güzəştə getdi, yetər, daha bəsdir! Ölkəmiz sivil qaydaları əsas tutaraq, ciddi addımlar atır və atmalıdır.

Bu gün erməni başbirləri real vəziyyətə nəzər salmalı, üzərlərinə düşən öhdəlikləri qeyd-şərtsiz yerinə yetirməlidirlər. Lakin indiki vəziyyətdə onlar azərbaycanlı ekofəalların haqlı arqument və tələblərini qərəzli siyasi məqsədlər naminə söylərini davam etdirirlər. Hayların yalanları, onların havadarlarının məkrli niyyətləri, dünyanın gözü qarşısında etdikləri xain tərxi-batlar Azərbaycanı öz milli maraqlarını qoruması ilə bağlı mövqeyindən daşındıra bilməz! Söhbət 44 gün içərisində Ermənistanın “güclü ordusu”nu darma-dağın edən, “keçilməz sədlər”ini mərdliklə yaran Azərbaycan Ordusundan, müxtəlif siyasi tribunulalarda erməni hökumətinin yalan dolu “siyasətini” ifşa edən Azərbaycan dövlətindən gedir.

Aksiya iştirakçıları ötən gün boyu da yüksək fəallıq nümayiş etdiriblər. Onlar etirazlarını yüksək əhval-ruhiyyə ilə davam etdirirlər. Toplanış yerində nəqliyyat vasitələrinin maneəsiz hərəkəti təmin olunub. Ötən gün ərzində Laçın–Xankəndi yolundan, ümumilikdə, 100-dək humanitar təyinatlı nəqliyyat vasitələrinin maneəsiz keçidinə şərait yaradılıb.

Ekoaksiyanın gündəliyini Azərbaycan Müdafiə Nazirliyinin yaydığı daha bir xoş xəbərlə tamamlayıram: “Yeni Laçın yolunun istifadəyə verilməsi ilə əlaqədar Laçın rayonunun Çağazur və Zabux kəndləri arasında yerləşən bir neçə hakim yüksəklik, əsas və yardımçı yollar, eləcə də sərhədboyu geniş sahələr nəzarətə götürüldü”.

Rizvan FİKRƏTOĞLU,
“Xalq qəzeti”

Roma Statutu Hayastanda siyasi uçurumu dərinləşdirir

Xəbər verdikimiz kimi, bir müddət əvvəl Beynəlxalq Cinayət Məhkəməsi Rusiya Prezidenti Vladimir Putin və prezidentin uşağ hüquqları üzrə müvəkkili Mariya Lvova-Belovanın həbsinə order verib. Beynəlxalq Cinayət Məhkəməsinin Roma Statutuna əsasən, çıxarılan həbs qərarı Rusiyanın sərt etirazı ilə üzləşib. Baş verən fonunda ən maraqlı olay isə, heç şübhəsiz, Rusiyanın forpostu olan Ermənistanın Roma Statutuna qoşulması olub. Ermənistan Konstitusiyası Məhkəməsi (KM) ölkənin bu statuta üzvlüyünü artıq ratifikasiya edib.

İrəvanın bu addımı onsuz da gərgin olan Rusiya–Ermənistan münasibətlərini bir qədər də qəlizləşdirməklə yanaşı, Hayastan daxilində qütbləşməyə səbəb olub. Bunun səbəbi erməni ictimaiyyətinin böyük kəsiminin Roma Statutunun ratifikasiyasına qarşı çıxmasıdır.

İrəvanın gözlədiyi “qisas həmləsi”

Əslində, İrəvanın Roma Statutunu təsdiqləməsi gözlənilən idi. Xatırladaq ki, İrəvan 44 günlük Vətən müharibəsinə görə, davamlı olaraq Rusiyanı ittiham edir, onu öz müttəfiqinə lazımi hərbi dəstək verməməkdə günahlandırırdı. İrəvan açıq şəkildə Rusiyanın loyalyat mövqeyinə etiraz edir, Qarabağda Azərbaycanı qarşı ermənilərin deyil, rus ordusunun vuruşmasını istəyirdi. İrəvan–Moskva münasibətlərinə kölgə salan digər məqam sülhməramlıların fəaliyyəti ilə bağlı idi.

Özündə sülhməramlıların Ermənistanı birmənalı şəkildə himayə etməli olduğu qənaətini formalaşdıran İrəvan zaman-zaman onları Azərbaycan Ordusu ilə qarşıdurmaya təhrik etsə də, bu arzusu reallaşmadı. Nəticədə,

rəsmi İrəvan Rusiya sülhməramlı kontingentinin öz missiyasının öhdəsindən gəlmədiyini bəyan etdi və Avropa İttifaqının mülki missiyasını bölgəyə çağırırdı. Bu addım İrəvanın Moskva qarşı gerçəkləşdirdiyi ilk ciddi və əməli “qisas əməliyyatı” idi. İntəhası, bu da İrəvanın Rusiyaya qarşı kinini soyutmaq üçün yetərli olmadı. Hayları Rusiyanı cəzalandırmaq üçün daha böyük firsətin həsrətində idi. Beynəlxalq Cinayət Məhkəməsinin Rusiya Prezidenti ilə bağlı qərarı Ermənistanı bu firsəti verdi. Və İrəvan Roma Statutuna qoşulmaqla gözlədiyi qisas həmləsini reallaşdırdı.

Kremlə “atəş”dən erməni çoxluq niyə narazıdır?

Maraqlıdır ki, İrəvanın bu addımı bu ölkənin daxilində ciddi narazılığa səbəb olub. Paşinyan rejiminin yarıtmaz siyasi idarəetmə modelinə nifrət edən, hakimiyyətdən kifayət qədər narazı olan erməni ictimaiyyəti KM-nin bu hüquqi addımını özünəintihar qərarı sayır. Xüsusilə də, erməni ziyalları, jurnalistlər və bloggerlər hesab edirlər

ki, İrəvanın Roma Statutunu imzalaması Rusiyanın həmişəlik itirilməsi deməkdir. Bəli, erməni ziyalılarının böyük əksəriyyəti Kremlə bütün narazılıqlarına rəğmən, bu gün də Rusiyanı Ermənistanın əsas hamisi kimi görür. Onların qənaətinə, Paşinyan hakimiyyətinin Rusiya Prezidentini hədəf alan bu qərarı Ermənistanı tamamilə müdafiəsiz qoymaq deməkdir.

Fransa, İran, eləcə də ermənipərəst digər dövlətlərin İrəvana siyasi dəstək mesajları ilə müqayisədə Rusiya amili Ermənistan cəmiyyətində daha ciddi və “etibarlı” dəstək hesab olunur. Ağlı başında olan erməni ziyalısı İrəvanın bu siyasi reallığı görməzdən gələrək, Kremlə, konkret Putinə qarşı siyasi cəbhə açmasını bağışlanmaz səhv hesab edir və bu səhvin cəzasının sadəcə hakimiyyətə deyil, bütün erməni xalqına kəsiləcəyini deyir.

Bu səbəbdən, Paşinyan rejimi yerli media qurumları, sosial şəbəkələr tərəfindən kəskin tənqid edilməkdədir. Görünən odur ki, İrəvanın anti-Rusiya qərarı Ermənistanda xalq-hakimiyyət böhranına daha bir çalar əlavə edib və bu, tərəflər arasındakı uçurumu daha da dərinləşdirəcək.

Dostu erməni olana düşmən gərək deyil

Bu gün erməni cəmiyyətinin ziyalı kəsimini narazı salan daha bir məqam İrəvanın anti-Rusiya addımının ölkənin beynəlxalq aləmdə onsuz da zəifləyən nüfuzuna mənfi təsir göstərəcəyi ilə bağlıdır. Onların fikrincə, esrlər boyu Rusiyanı ermənilərin himayədarı hesab edən beynəlxalq aləm görəcək ki, Ermənistan yüzillik müttəfiqinə belə rahat xəyanət edə bilər. İrəvan bu hərəkətdən nəinki narahat olmur, əksinə, bunu xüsusi gövqlə həyata keçirir.

Erməni ziyalılarının fikrincə, İrəvanın bu xəyanəti ölkələri ilə müttəfiqlik münasibətləri qurmağa maraqlı göstərən uzaqşıl dövlətləri də Ermənistandan uzaqlaşdıracaq, onun etibarsız tərəfdaş imicini daha da gücləndirəcək.

Rusiya tərəfi hələlik Kremlin sözsüsü Peskovun dilindən İrəvanla bu qərarı müzakirə edəcəklərini rəsmən bəyan edib. Müzakirə öz yerində, amma Rusiya hayların bu erməmindən bir daha anlamış olacaq ki, erməni kimi dostu olanın düşməne ehtiyacı qalmır.

Seymur ƏLİYEV,
“Xalq qəzeti”

ERMƏNİ GOREŞƏNLƏRİ

Özgəsinin düçar olduğu faciədən qazanc güdən müharibədə təkcə torpağından deyil, həm də malından-mülkündən olan insanların əmanətini xəyanətkarcasına talayan oğrunun məzarda şıkar axtaran leşyeyəndən fərqi yoxdur.

“Xaç atası” Artur Azizyan

Bir pay da İrəvana...

Təxminən, bir il əvvəl Bakı bombardmandan əziyyət çəkən ukraynalılara yanacaq, elektrik avadanlıqları ilə yardım edəndə Rostovdakı erməni mafiyasının “milli təəssübkeşləri” işğal olunan ərazilərdən oğurladıqları qənimətdən Ermənistandakı qan qaradaşlarına “pay” göndərməyi unutmuşdular. Taxıl yüklənmiş, sənədsiz-filansız, Rusiyanın gömrük, sərhəd məntəqələrindən maneəsiz keçən “TIR”-lar Rostovdan və Krasnodardan birbaşa Ermənistanı istiqamətə götürürdü. Beləcə, Luqansk, Zaporijye və Xerson vilayətlərinin halal sərvəti Rostova və İrəvana daşınırdı. Yəqin ukraynalılar azərbaycanlıların qardaşlıq yardımını unutmayacaqları kimi, məqamı gələndə ermənilərin onlara arxadan vurduqları namərd zərbəsini də yaddan çıxarmayacaqlar.

Axı, canlar alan müharibə həm də dostu və düşməni yaxından tanımaq üçün fürsət verir. Bu mənada, Ukraynada hələ davam edən hərbi münəqışə bu xalqın qanı üzərində, sözün həqiqi mənasında, pul qazanmaqdan çəkinməyən hayların bizi çoxdan məlum olan xislətini onları yaxından tanımayanlara da tanıtdı. Birinci Qarabağ müharibəsində olmazın əzablar verərək qətlə yetirdikləri dinc soydaşlarımızın ağzındakı qızıl dişlərini çıxaran vəhşi hayları sərlövhədə təbiətin ən mürdər heyvanı ilə müqayisə etməkdən özümüzü saxlaya bilmədik...

İmran BƏDİRXANLI,
“Xalq qəzeti”

*məqələdə “calibər.az” saytında gedən faktlardan istifadə edilib.

Ruben Vardanyan “blokada” işbazlarının “paxır”ını açdı

“Onlar daha çox pul qazanmaq üçün Qarabağa qarpız və ananas daşıyırlar”

“Arminfo.am” xəbər saytı yazır ki, “Biz və dağlarımız” ərazi inkişafı agentliyinin həmtəsisçisi, sabiq “dövlət naziri” Ruben Vardanyan martın 29-da İrəvanla videoformatda keçirilən “Dağlıq Qarabağ iqtisadiyyatının blokada dövründəki itkilərinin qiymətləndirilməsi” adlı hesabatın təqdimatı zamanı öz soydaşlarının bəzi fırıldaqları barədə də danışib: “Kimin hakimiyyətlə əlaqələri varsa, o, Artsaxdakı vəziyyətdən istifadə edərək, daha çox qazanır”.

Naira Badalyan Vardanyana istinadən yazır ki, Qarabağdakı qeyri-müəyyənlikdən istifadə edən bəzi işbazlar Rusiya sülhməramlıları ilə sövdələşərək, Stepanakertə (Xankəndi) özlərinə lazım olan, daha çox pul qazandıran mallar daşıyırlar. Buraya gəlib-gedən avtomobil nəqliyyatı vasitələrinin hərəkətinə məhdudiyyət qoyulması erməni işbazlarının işinə yararır. Belə ki, onlar blokada məsələsini bəhanə edərək satışa çıxardıqları ərzaq mallarının qiymətini dövrü olaraq artırırırlar.

Eks “dövlət naziri” vurğulayıb ki, humanitar yük daşıyan avtomobillərin sayı artırılsa da, bu imkandan da işbazlar bəhrələnilr. Belə ki, bir neçə imkanlı şəxs üçün çalışan yüzlərlə insanın daşdığı və satdığı ərzaq məh-

sullarının qiymətinin artması minlərlə erməninin dolanışığına mənfi təsir göstərir. Bundan başqa, gündəlik tələbat malları əvəzinə Qarabağa ilin bu aylarında qarpız və ananas daşınır. Təbii ki, kimlərsə daha çox qazanması məqsədlə.

Vardanyan deyib: “Şəffaf və ədalətli fəaliyyət mexanizminin yaradılması” istiqamətində başlanmış işlər dayanır. “Hakimiyyətlə əlaqəsi olanlar yaranmış vəziyyətdən istifadə edərək, daha çox qazanır, daha da varlanırlar. Bu, yolverilməzdir. İqtisadiyyatdakı mövcud vəziyyətə nisbətən, bu xoşagəlməz faktlar bizə daha çox ziyan vurur”.

...Sən demə, Qarabağa “gündəlik tələbat malları və humanitar yük” daşıyan nəqliyyat vasitələri kimlərsə “ci-binə işləyirmiş”. Həmin “cib sahibləri” arasında Rusiya sülhməramlıları da var, erməni işbazları da. Amma unutmasınlar ki, bu vəziyyət çox davam etməyəcək. Azərbaycan dövləti artıq öz sözünü demiş və xəbərdarlığını etmişdir.

İttifaq MİRZƏBƏYLİ,
“Xalq qəzeti”

Kral III Çarlzın Berlinə səfəri

Tərəflər münasibətlərə “yeni nəfəs” vermək niyyətindədir

Böyük Britaniya və Şimali İrlandiyanın Kralı III Çarlz üç günlük rəsmi dövlət səfəri ilə Almaniya gəlir. Səfər Avropada və bütün dünyada böyük maraqla izlənilir. Təsadüfi deyil ki, mövzu qlobal medianın gündəmindədir. Yeri gəlmişkən, britaniyalı monarxın Berlinə səfəri onun kral statusunda ilk səfəridir.

BBC-nin məlumatında qeyd olunur ki, ali qonağı Berlinə böyük hörmət və ehtiramla qarşılayırlar. Kral III Çarlzı Berlinə Almaniya Prezidenti Frank-Valter Ştan-mayer dəvət edib. Almaniyanın dövlət başçısı “Brandenburq qapıları” önündə Kralın şərəfinə keçirilən təntənəli qarşılanma mərasimində ali qonağı səmimi salamlayıb.

Sonra Karl və Almaniya Prezidenti iki dövlət arasında əlaqələrin mövcud vəziyyəti və perspektivləri barədə müzakirələr aparıblar. Tərəflər əlaqələrin hazırkı səviyyəsindən məmnun qaldıqlarını bildiriblər.

Qeyd edək ki, altı il əvvəl Böyük Britaniyanın Avropa İttifaqından çıxması ilə Londonla Berlin arasındakı münasibətlərdə bir “soyuqluq” yaranmışdı. Təhlilçilər hesab edirlər ki, Kralın səfəri “dumanlı Albion”un kontinental Avropa və qitənin ən böyük iqtisadiyyata malik dövləti olan Almaniya ilə əlaqələrinə “yeni nəfəs” gətirməkdir.

Berlinə həmin axşam ali qonağın şərəfinə böyük banket təşkil olunub. Prezident F.V.Ştanmayer qeyd edib ki, Kral III Çarlz özünün ilk rəsmi səfəri üçün Almaniyanı seçməsinin rəmzi mənası var və bu jest, ilk növbədə iki ölkə arasında sıx münasibətlərin inkişaf etdirilməsinin vacibliyini nümayiş etdirir.

Yeri gəlmişkən, Böyük Britaniya və Şimali İrlandiyanın Kralının ilkin seçimi Almaniya deyil, Fransa idi. Almaniya lideri məlum səbəblərdən bu faktın üstündən sükkulla keçib. Məlum olduğu kimi, Kral III Çarlzı Berlinə əvvəl Parisdə gözləyirdilər. Amma, Fransa Prezidenti Emmanuel Makronun qeyri-populyar pensiya islahatları ilə bağlı bu ölkəni bürüyən kəskin etiraz aksiyalarından sonra səfər təxirə salındı. Daha dəqiq desək, Fransanın dövlət başçısı şəxsən britaniyalı monarxa zəng edərək, ondan səfəri təxirə

salmasını xahiş edib.

Biz isə yenidən qayıdaraq Berlinə banketə. III Karl banketdəki çıxışı zamanı hər iki dövlətin Ukraynanı dəstəkləməsinə yüksək dəyərləndirərək deyib ki, Britaniya və Almaniya bu məsələdə çiyin-çiyinə duraraq ümumi dəyərlərin və demokratiyanın müdafiəsi üçün çalışırlar. Buna ən parlaq nümunə isə hər iki dövlətin Kiyevin üzvləşdiyi ağır xarici təcavüz qarşısında Ukraynanın azadlığını, suverenliyini dəstəkləməsidir.

Kral III Çarlz bir milyondan çox ukraynalı qaçqını öz ərazisində qəbul edərək onlar üçün uyğun şərait yaratdığına görə Almaniya dövlətinə dərin minnətdarlıq hissələrini dilə gətirib. Onun sözlərinə görə, bu xeyirxah addım alman xalqının qəlbinin genişliyinə dələldir.

Yeri gəlmişkən, Berlinə banketin başqa bir özəlliyi onda idi ki, tədbirə Almaniyanın keçmiş kansları Angela Merkel də dəvətli idi. Kral və həyat yoldaşı ilə almaniyalı xanım siyasətçinin arasında duyğusal söhbət olduğu yerli medianın

Moskva görüşü “3+3” formatını “ölü nöqtə”dən tərpədəcəkmi?

Amma son vaxtlar “3+3” formatında ikinci görüşün keçirilməsi məsələsi yənidən gündəlikdədir və tərəflər arasında müzakirə olunmaqdadır. Təşəbbüs Azərbaycan və Türkiyə tərəfindən irəli sürüldüyündən bu iki ölkə prosesin irəliləməsində həmişə maraqlıdır. Zaman-zaman Rusiya da təşəbbüsə dəstək verib. İran isə zəhərəm məlum formatda danışıqlara müsbət münasibət sərgiləməsi də, bəzi addımları ilə əslində prosesin ləngiməsinə səbəb olub.

İran XİN başçısı Abdullahian bu il fevralın 21-də Tehrandə Rusiya xarici işlər nazirinin müavini Aleksandr Qruşko ilə görüşərək deyib ki, İran Tehrandə Rusiya, Azərbaycan, Türkiyə, Ermənistan və Gürcüstan xarici işlər nazirləri ilə “3+3” formatında görüş keçirməyə hazırdır.

Ondan xeyli əvvəl, 2021-ci il iyulun 6-da İran XİN-in sözcüsü Səid Xatibzadə də bildirmişdi ki, “Azərbaycan Respublikası ərazilərinin işğaldan azad edilməsi Qafqaz və ətraf ölkələrin əməkdaşlığı üçün zəmin yaradır”. Onun fikrincə, Azərbaycanın “3+3” formatlı regional əməkdaşlıq platforması yaratmaq təklifi dövlətlərin ərazi bütövlüyü və suverenliyinə hörmət əsasında tam mümkündür: “İran Qafqazın üç ölkəsi, həmçinin, Rusiya və Türkiyə ilə sıx əlaqələrə malikdir, o, əməkdaşlığın reallaşması istiqamətində ilk addımları ata bilər”.

Lap bu günlərdə, martın 27-də İranın Rusiyadakı səfiri Kazım Cəlaləddin Cənubi Qafqazla bağlı “3+3” formatını dəstəklədiyini və Rusiyanın təşkilatçılığı ilə ikinci görüşdə iştiraka hazır olduğunu bəyan edib. O, Tehranın belə bir görüşdə iştirakı ilə bağlı suala cavabında deyib: “İran bu mexanizmi həmişə dəstəkləyir”.

Rusiya XİN başçısı Sergey Lavrov da son vaxtlardakı açıqlamalarında bir neçə dəfə ölkəsinin “3+3” formatında ikinci görüşü keçirmək üçün hazırlıq işləri apardığını bildirib. Nəhayət, dünən İranın xarici işlər naziri Hüseyn Əmir Abdullahian Rusiyada səfərdə olub və bu ölkənin XİN başçısı Sergey Lavrovla danışıqlar zamanı bir sıra digər məsələlərlə yanaşı, məlum formatda görüş məsələsi də müzakirə olunub.

Görüşdə, əsasən, beynəlxalq məsələlərin geniş spektri, ABŞ-la münasibətlər, Ukrayna müharibəsi, Qərbin Çin və İranla bağlı siyasəti müzakirə olunub. Lavrov həmçinin ilə birgə mətbuat konfransında deyib ki, bu kontekstdə “Rusiya, İran, Çin, bir çox digər ölkələr ABŞ və əlaqələrinin yaratmağa cəhd etdikləri Qərb hegemonluğuna qarşı qətiyyətlə mübarizə aparacaqlar”.

Abdullahian isə gələn həftə Moskvada Rusiya, Türkiyə, İran və Suriya XİN başçıları müavimlərinin görüşəcəyini bildirib. Onun sözlərinə görə, məqsəd Ankara və Dəməşqin “baxışlarını yaxınlaşdırmaq”dır. Əgər bu dörtlərəli görüşdə hansısa

çərçivələr müəyyənləşsə, növbəti dəfə XİN başçıları görüşə bilərlər.

Nazirlər Xəzər regionu və Cənubi Qafqazdakı vəziyyəti də müzakirə etdiklərini bildiriblər. Lavrov deyib: “Biz Xəzər regionunda əməkdaşlıq, Xəzərin hüquqi statusu haqqında konvensiyanın ratifikasiyası, Cənubi Qafqazda vəziyyət, Yaxın Şərq və Şimali Afrikada baş verənlər barədə də müzakirə aparırıq”.

Abdullahian isə deyib ki, “Cənubi Qafqazdakı məsələlər “3+3” platforması vasitəsilə həll edilməlidir”. Onun sözlərinə görə, danışıqlar zamanı tərəflər Tehrandə “3+3” platformasının yeni görüşünün keçirilməsi imkanlarını müzakirə ediblər: “Bütün tərəflər siyasi alətlərdən istifadə etməlidir. Regionda iqtisadi imkanların çiçəklənməsi üçün dayanıqlı sülhə doğru getməliyik”.

Təbii ki, bu formatda əməkdaşlıq region ölkələri arasında münasibətlərin kifayət qədər yaxşılaşmasına böyük töhfə verməmiş olardı. Prezident İlham Əliyev 2021-ci il avqustun 14-də “CNN Türk” kanalına müsahibəsində “3+3” formatında əməkdaşlıq məsələsinə toxunaraq deyib ki, burada konkret layihələr də müzakirə oluna bilər: “Çünki bu, sadəcə olaraq, siyasi təşəbbüs deyil. Burada, ilk növbədə, Zəngəzur dəhlizinin və digər yolların açılması, – çünki təkcə Zəngəzur dəhlizindən söhbət getmir, – bizim Ermənistanla digər nəqliyyat layihələrimiz ola bilər. Ondan sonra ticarət əlaqələrinin bərpası, Cənubi Qafqazda uzunmüddətli sülhün təmin edilməsi. Yəni, bütün bunlar çox önəmli məsələlərdir”.

Amma təəssüf ki, Zəngəzur dəhlizinin açılması məsələsində Azərbaycan təkcə Ermənistanın deyil, həm də İranın ciddi müqaviməti ilə qarşılaşıb və məsələnin həlli uzanmaqdadır. Hər halda ümid edək ki, Abdullahianın Moskva görüşündən sonra problem ölü nöqtədən tərpənəcək. Çünki Zəngəzur dəhlizinin açılması heç kəsə ziyan gətirmir, əksinə, əməkdaşlıq meydanını genişləndirir. Yeni iqtisadi dəhliz ticarət və iqtisadi əlaqələrin artmasını, istehsalatı, idxal və ixrac əməliyyatlarını da təşviq edəcək. Yeni dəhliz təkcə tranzit ticarətinin deyil, həm də regional ticarətin və istehsalın inkişafına təsir edəcək. Yeni kommunikasiyaların açılması sayəsində region ölkələri arasında ticarət döviyyəsi arta, yuğlular yeni iş yerləri açılar. Bu mühüm dəhliz üzərində, xüsusilə də nəqliyyat və avtomobil həblərinin xüsusi ticarət mərkəzlərinin, yolluq ticarət sahələrinin inkişafı da ləğv olacaqdır. Bunun nəticəsində isə milyardlarla gəlir əldə edən region ölkələrində rifah səviyyəsi xeyli yüksələcək. Hər halda, yaxşı nəticəyə ümid etməyə dəyər...

Paşa ƏMİRCANOV,
“Xalq qəzeti”

Al-nin mülki missiyasının hərbi tonu

Əsas vəzifəsinin “Ermənistanı Azərbaycandan qorumaq” olduğunu açıqlayan Al-nin mülki missiyasının rəhbəri, əslində, bununla nəyə nail olmağa çalışdıqlarını ortaya qoymuş oldu.

Almaniyanın nüfuzlu dövlət agentliyi “Deutsche Welle”də yayımlanan reportaj-müsahibənin Qarabağın dünənindən və bugününədən xəbərsiz liberal avropalı oxucunu hədəfə aldığı aydın görünür. Əvvəldən axıra kimi anti-Azərbaycan ruhunda hazırlanan materialın müəllifi alman jurnalist Anri Koxdur.

Məqalənin sifarişli olduğu bir tərəfə, Avropa İttifaqının (Al) Ermənistanı mülki missiyasının rəhbəri Markus Ritterin dilindən səslənən rəy və mülahizələri, onun Bakı ilə tələbbürlə, ultimatum tonda danışması da maraqlıdır. Ehtiyatda olan alman zabitanın agentliyə müsahibəsində təməlsiz iddiasına və lüzumsuz cürətinə təəccüblənmək olmur. Cənab Ritter başçılıq etdiyi mülki missiyanın əsas vəzifəsinin “Ermənistanı Azərbaycandan qorumaq” olduğunu, “Azərbaycanın yaz aylarında hücumu hazırladığını Ermənistan tərəfindən iddia edildiyini” və “belə bir hücumun baş verməyəcəyi təqdirdə, bunun Al missiyasının uğuru olacağını” qeyd edir. Ritterin ermənilərin dezinformasiya bulağından su içmiş tərbiyə xarakterli açıqlamasına Xarici İşlər Nazirliyi Mətbuat xidməti idarəsinin reisi Ayxan Hacıadənin cavabı belə olub: **“Avropa İttifaqı mülki missiyası rəhbərinin Ermənistan tərəfinin yalan və böhtan dolu iddialarını əsas tutaraq, guya Azərbaycanın hər hansı bir hücumu hazırladığı barədə fikirlər səsləndirməsini, Al missiyasının əsas vəzifəsi kimi təqdim etməsini qətiyyətlə qınayırıq”**.

Alman zabitanın Azərbaycana qarşı, yumşaq desək, qeyri-dost münasibətinin, saxta ittihamlarının arxasında hayların hansı məkrli niyyətinin dayandığını güman etmək çətin deyil. İrəvanın bu yolla bir müddət sonra Al-yə üzv dövlətlərin sülhməramlı hərbi kontingentinin Azərbaycanla sərhədə gətirməyə nail olmaq istəyi vasitəçi Rusiyaya da gün kimi aydındır. Azərbaycan XİN rəsmisinin cavab-açıqlamasında bu məsələyə də toxunulur:

“Bu missiyanın Azərbaycan və Ermənistan arasında normallaşma prosesinə xələl gətirmək məqsədilə sui-istifadə edilməsinə imkan verilməməsinin zəruriliyi tərəfimizdən dəfələrlə vurğulanıb. Al missiyasının Ermənistanla yerləşməsinin müvafiq qaydada Azərbaycanın legitim maraqlarını nəzərə alması, habelə Al tərəfindən bu missiyanın fəaliyyətinin qarşılıqlı inam və etimadla sarsıtılmayacaq şəkildə həyata keçirilməsi təmin edilməlidir”.

İrəvanın avropalıların bu mülki missiyasına beynəlxalq mandat təşkil etmək və onu hərbişəldirmək planları da hər kəsə məlumdur. Al mülki missiyasının rəhbəri, keçmiş alman polisi Markus Ritterin “Deutsche Welle” agentliyinə müsahibəsində hərbi qırımı ilə danışıması hayların bu “strateji plan”ından xəbərdar olmasını göstəricisidir. Onun bu açıqlaması həm də mülki missiyanın indidən öz səlahiyyətlərini aşmasının əyani sübutudur. **“Ermənistan tərəfinin Al missiyasının mövcudluğundan vəziyyəti daha da gərginləşdirmək və öz öhdəliklərindən boyun qaçırmək məqsədilə sui-istifadə etməsinə imkan yaratmamalıdır. Al missiyası yalan və böhtan dolu iddialara yer verməməli və mandatına uyğun fəaliyyət göstərməlidir”**.

Azərbaycan XİN-in Al-nin mülki missiyasının başçısına bu cavabı isə onun “qeyri-mülki” fəaliyyətlə məşğul olmasının yolverilməzliyi və Bakının buna adekvat reaksiya verə biləcəyi ilə bağlı xəbərdarlığıdır. Azərbaycan ehtiyatı buraxılmış avropalı polisərdən fərqli olaraq, beynəlxalq hüquqa əməl və hörmət etməyi yaxşı bilir. Hər şeydən göründüyü kimi, haylar Bakının onlara tərəf uzatdığı xoşməramlı əlini qəbul etməkdənsə, ərazilərində müvəqqəti lövbər salmış avropalı qonaqların dərclərinə çarə tapacaqları günün gözəlməyə üstünlük verilir. Amma onlar unutmamalıdır ki, bu gün qəbul etmədikləri xoşməramlı əl sabah asanlıqla “dəmir yumruğu”a çevrilə bilər.

Yazının əvvəlinə qayıdaraq sırf peşə əlaqə və Beynəlxalq Jurnalist Kodeksi nöqtəyi-nəzərindən onu da əlavə etməyi zəruri sayırıq ki, ictimai rəylə bu üslubda oynamaq Almaniyanın dövlətə bağlı nəşrinə heç də başucalıq gətirmir. Rəsmi agentliyin rəhbərliyinin döviyyəyə buraxdığı reportaj və müsahibələrin məzmununa öncədən diqqət yetirməsi pis olmazdı.

İmran BƏDİRƏXANLI,
“Xalq qəzeti”

Ekspert rəyi

Fərid Şəfiyev,
beynəlxalq münasibətlər
üzrə ekspert:

– Cənab Ritter bu açıqlaması ilə Ermənistanla göndərilmiş Avropa İttifaqının mülki missiyasının qərəzli və bitərəf olduğunu bir daha nümayiş etdirib. Azərbaycanın bu missiyanın əsl niyyəti ilə bağlı şübhələri öz təsdiqini tapmış oldu. Bəli, bu, heç də neytral missiya deyil və onun qərəzli mövqeyi Ritterin şərhindən də görünür. Bu mənada, indiki gedişatla Azərbaycanın gələcəkdə Avropa İttifaqının bu missiyası ilə əməkdaşlıq etmək perspektivi sual altındadır. Ümumiyyətlə, son dövrlər Avropa İttifaqının özünün ətrafında mənfəət tendensiyalar müşahidə olunur. Halbuki, ittiqaqın rəhbəri Şarl Mişelin sülhünümüllü şəxsi təşəbbüsləri, onun vasitəçilik rolu müəyyən qədər müsbət meyllərə təkan vermədi və bunu Prezident İlham Əliyev də qeyd etmişdi. Biz burada, faktiki olaraq, iki məsələni görürük: Şarl Mişelin vasitəçilik rolunu və Avropa İttifaqının missiyasını.

Həmin missiya öz fəaliyyətində daha çox Azərbaycana qarşı mənfəət mövqeyi sərgiləyir. Bunun səbəbi kimi missiyanın tərkibində yer alan Fransanın və Almaniyanın oynadıqları mənfəət rolu göstərmək olar. Qərbi Avropanın bir sıra dövlətlərinin qərəzli mövqeyini də bura əlavə etmək olar. Belə olan təqdirdə Azərbaycanın gələcəkdə bu missiya ilə işləməsi qeyri-mümkün görünür.

Kollecə də tarix dərsi

Masallı Dövlət Regional Kollecində 31 Mart – Azərbaycanlıların Soyqırımı Günü ilə əlaqədar “Mart qırğını” adlı tarix dərsi keçirilib.

Rayon Tarix-Diyarşünaslıq Muzeyi ilə birgə keçirilən tədbirin əvvəlində soyqırım qurbanlarının və şəhidlərin əziz xatirəsi bir dəqiqəlik sükutla yad edilib. Muzeyin əməkdaşı Çingiz Qurbanov müvəzi ilə bağlı geniş məruzə edərək, ölü öndər Heydər Əliyevin mart soyqırımı haqqında 1998-ci il 26

mart tarixli fərmanının icrası ilə bağlı aparılmış araşdırmalar nəticəsində üzə çıxan faktlardan geniş danışılıb.

Sonra mövzu ilə bağlı tələbələri maraqlandıran suallara cavablandırılıb.

Ə. ƏLİYEV,
“Xalq qəzeti”

Xalq yazıçısı Anar Özbəkistanın “Dostluq” ordeninə layiq görüldü

Özbəkistan Yazıçılar İttifaqı, ölkənin Mədəniyyət və Turizm Nazirliyi, Nevai vilayət hakimiyyətinin birgə təşkilatçılığı ilə Nevai şəhərində “Mumtoz she'riyat” beynəlxalq klassik poeziya festivalı keçirilib.

“Ədəbi dostluq, əbədi dostluq” de-vizi ilə keçirilən poeziya bayramında bütün türk dövlətlərindən qonaqlar, həmçinin Özbəkistanın şair və yazıçı-ları, mədəniyyət və incəsənət xadimləri iştirak edib.

Poeziya bayramında ölkəmizi Azər-baycan Yazıçılar Birliyinin sədri, Xalq yazıçısı Anar təmsil edib.

Açılış mərasimində Özbəkistan Prezidentinin müaviri Xayriddin Sul-tanov iştirakçıları salamlayıb, Türk dünyasının şair və yazıçıları arasında əməkdaşlığın daha da inkişaf etdi-rilməsi vacibliyindən danışib. Sonra

Azərbaycanın Xalq yazıçısı Anara “Dostluq” ordeni verilməsi ilə bağlı Öz-bəkistan Prezidenti Şavkat Mirziyoye-vin sərəncamını oxuyub və mükafatı ona təqdim edib.

Anar yüksək mükafata görə minnət-darlığını bildirib. Türk dünyasının şair və yazıçıları arasında əlaqələrin daha da dərinləşdirilməsi istiqamətində gö-rüləcək işlərdən danışib.

Özbəkistan Yazıçılar İttifaqının sədri Siracəddin Səyyid son illərdə qurumun xətti ilə həyata keçirilən la-yihələrdən danışib. O, 100 cildlik “Türk

ədəbiyyatı inciləri” kitablarının, “İstiqlal dövrü özbək nəvəşünaslığı” 30 cildliyi-nin, Əlişir Nəvainin “Xəmsə”sinin qazax dilində çap edildiyini diqqətə çatdırıb. Sonra bu layihələrin təqdimatı keçirilib. Bildirilib ki, çoxcildliyin 16 kitabı Azər-baycan ədəbiyyatına həsr olunub.

Digər Türk dövlətlərindən gələn yazıçı və şairlər də çıxış edərək belə ədəbi tədbirlərin daha çox keçirilməsini arzu ediblər.

Sonra “Mumtoz she'riyat” beynəlxalq klassik poeziya festivalı çərçi-vəsində TÜRKSÖY Yazıçılar Birliyinin birinci yığıncağı keçirilib və əməkdaşlıq məsələləri müzakirə olunub.

Qulu KƏNGƏRLİ

Nevai

Azərbaycan Daşkənd kinofestivalında təmsil olunacaq

Azərbaycanın Özbəkistandakı səfiri Hüseyn Quliyev Özbəkistanın Kinematografiya Agentliyinin baş direktoru Firdavs Abduhalikovla görüşüb.

Söhbətdə Ümumrusiya Dövlət Ki-nematografiya İnstitutunun Daşkənd filialının direktoru Eldor Yuldashev, Agentlik yanında Beynəlxalq münasibətlər şöbəsinin müdiri Sayera Xu-dayberdiyeva, Özbəkistandakı Heydər Əliyev adına Azərbaycan Mədəniyyət Mərkəzinin direktoru, səfiriyyətin birinci

katibi Samir Abbasov iştirak ediblər.

Görüş zamanı Azərbaycan və Öz-bəkistan kino sahəsində əməkdaşlıq, iki ölkə kinematografçıların birgə layihəsinin reallaşdırılması, təcürbə mübadiləsinin aparılması, hər il Özbə-kistanda keçirilən ənənəvi “İpək Yolu-nun incisi” adlı Daşkənd Beynəlxalq

Kino Festivalında Azərbaycan tərəfinin daha geniş təmsil olunması məsələləri müzakirə olunub.

Firdavs Abduhalikov Azərbaycan-la kino sahəsində əməkdaşlığa daim böyük önəm verdiklərini qeyd edib, Özbəkistanda kino sahəsində həyata keçirilən islahatlardan danışib.

Hüseyn Quliyev səmimi qəbula görə təşəkkür edərək bildirib ki, yüksək səviyyəli müntəzəm və səmərəli dia-loq sayəsində Özbəkistan-Azərbaycan strateji tərəfdaşlıq və çoxsahəli əmək-daşlıq münasibətləri bütün istiqamətlər üzrə dinamik inkişaf edir, dövlət baş-çılarının qarşılıqlı səfərləri, imzalanan çoxsaylı sənədlər buna gözəl əsas yaradır. O, kino sahəsində də əmək-daşlığın mühüm və vacib olduğunu vurğulayaraq, ötən illərdə bu sahədə əldə olunan nailiyyətləri yüksək qi-yətləndirib. Səfir yaranmış imkanlar-dan geniş istifadə edərək gələcəkdə səfirlik tərəfindən birgə layihələrin hə-yata keçirilməsinə dəstək göstərməyə hazır olduğunu ifadə edib.

Qulu KƏNGƏRLİ

Daşkənd

Ağcabədi yarımstansiyasında yenidənqurma yekunlaşıb

İşğaldan azad edilmiş ərazilərdə həyata keçirilən məqsədyönlü və genişmiqyaslı layihələr Qarabağ və Şərqi Zəngəzur iqtisadi rayonlarının sürətlə dirçəlməsinə, əhalinin dayanıqlı məskunlaşmasına və davamlı iqtisadi fəallığın təmin olunmasına xidmət edir, habelə həmin ərazilərin yüksək inkişaf etmiş regiona çevrilməsi üçün sağlam bünövrə yaradır. Görülən işlər isə elektrik enerjisinə tələbatı artırır, infrastrukturun yenilənməsi və bərpaasını gündəmə gətirir. Bu istiqamətdə həyata keçirilən layihələrdən biri 330/110 kilovoltluq Cəbrayıl Enerji Qovşağının tikintisidir. Artıq qovşaqda işlərin böyük hissəsi görüldü.

Buna paralel olaraq Cəbrayıl Enerji Qovşağını qida-landırıacaq əsas yarımstansi-yalardan biri olan 330/110/10 kilovoltluq Ağcabədi yarımstansiyası genişləndirilərək tam yenidən qurulub.

Yarımstansiyanın inzibati binası təmir edilərək geniş-ləndirilib. Rəqəmsal idarəet-mə Mərkəzi tikilib. Mövcud yataqxana əsaslı təmir olu-naraq yenidən qurulub. Gələ-cəkdə yarımstansiya əzəm olunmuş mühəndis heyəti-nin yerləşməsi üçün şərait yaradılıb. Yarımstansiyanın özündə müasir avadanlıqlar quraşdırılıb. Tam istifadəyə verilən bu avadanlıqlar İsveç-rənin ABB şirkətinin məhsul-larıdır.

Hazırda 330 kilovoltluq Ağcabədi yarımstansiyasın-dan Cəbrayıl 132 kilometr məsafədə ikidövrəli olmaqla 330 kilovoltluq elektrik verilişi

xəttinin çəkilməsi işləri həyata keçirilir və yekunlaşmaq mərhələsindədir. Bu xətt tanker dayaqdan portala birləşdirilə-cək. Birləşmədən sonra Ağ-cabədi yarımstansiyasından Cəbrayıl Enerji Qovşağına gərginlik veriləcək. Hər iki ya-rımstansiya may ayında istis-mara buraxılacaq.

Qeyd edək ki, bünöv-rəsi 2001-ci ildə qoyulmuş 30/110/10 kilovoltluq Ağca-bədi yarımstansiyası 2003-cü ildə istifadəyə verilərək gərginlik altına qoşulub. Hə-min dövrdə yarımstansiya-da Almanıyanın “Siemens” şirkətinin avadanlıqları quraş-dırılmışdı və onlar bugünə-dək qüsursuz işləyir. Ağdam, Ağcabədi, Beyləqan, Füzuli rayonlarını fasiləsiz elektrkik enerjisi ilə təmin edilməsində rol oynayır. Bundan başqa, Laçın obalarına və Şuşaya da elektrik enerjisi ötürülür.

330/110/10 kilovoltluq Ağ-cabədi yarımstansiyasında yenidənqurma işlərinin uğurla aparılması isə onun rolunu artırıb. May ayından Ağcabə-di yarımstansiyası Mingəcevir və Şirvan QRES-lərdən al-dığı elektrik enerjisini ötürücü xətlə Cəbrayıl Enerji Qovşa-ğına ötürəcək. Infrastruktur

Qarabağ və Şərqi Zəngəzur regionunun dayanıqlı, etibarlı elektrik təchizatını təmin edəcək, yaradılan meqa layihələ-rin tələbatını qarşılayacaq.

Pünhan ƏFƏNDİYEV, “Xalq qəzeti”nin bölgə müxbiri

Yazıçı Aqil Abbasın oxuculara yubiley töhfəsi

Müasir Azərbaycan ədəbiyyatının tanınmış nümayəndələrindən sayılan Aqil Abbas ömrünün 70-ci baharında oxucularla növbəti görüşə “Çay qırağında bitib, susuz qalan ağacların sağlığına” kitabı ilə gəlib. Povestin təqdimatı Azərbaycan Yazıçılar Birliyinin “Nətvan” klubunda keçirildi.

Tədbiri giriş sözü ilə açan AYB-nin katibi Elçin Hüseynbəyli bildirdi ki, Aqil Abbas hər birimizin duyğu və düşün-cələrinə təsir edə bilən istedadlı yazıçı və nüfuzlu publisist kimi bənzərsizdir. Onun roman, povest və hekayələri sadə danışq dilimizlə ədəbi dilimizin

danışmaq və düşünmək xoşdur. Aqil Abbas özünü səmimiyyəti və istedadı ilə elə sevdirdi ki, onun haqqında an-caq müsbət danışmaq olar. A. Abbas li-rikani çox sevdi, təbiət etibarilə də bədi publisistdir.

Tənqidçi Əsəd Cahangir təqdim

sintezi üzərində qurulub.

AMEA N.Ğəncəvi adına Ədəbiyyat İnstitutunun Ədəbi tənqid şöbəsinin müdiri, filologiya elmləri doktoru Vəqif Yusifli çıxışında bildirdi: “Mən onun ilk yazılarından üzübəri bütün əsərlərini oxumuşam. O, nəsrde öz möhürünü inamla vurub. “Batman qılınc”, “Dolu”, “Çadırdı Üzeyir Hacıbəyov doğula bil-məz” kimi əsərləri cəmiyyətimizdə maraqla qarşılanıb. “Dolu”, ümumiyyətlə, Birinci Qarabağ müharibəsi haqqında ən yaxşı romandır. Mən ona daha bö-yük yaradıcılıq uğurları arzu edirəm”.

Akademik Nizami Cəfərov da Aqil Abbas yaradıcılığı və şəxsiyyətindən bəhs edərək bildirdi ki, onun haqqında

olunan əsərin məziyyətlərindən da-nışaraq qeyd etdi ki, hadisələr çox sürətlə inkişaf edir, amma sosial, siya-si, mənəvi, əxlaqi məsələlərə konkret münasibət bildirilir. Bu isə əsl istedad-lara məxsus keyfiyyətdir.

Yazıçı Seyran Səxavət, Milli Məc-lisin deputatı Etibar Əliyev, AYB-nin Qarabağ bölməsinin müdiri Elçin İs-gəndərzadə, digər ziyalılar Güler Mikayılqızı, Rəsim Müzəffəri, Vəqif Bəhməni, Zəfərrə Məhərrəmli, Vəqif Əliyev, Seyfəddin Altaylı Aqil Abbas yaradıcılığından ətraflı söhbət açdılar.

Sonda Aqil Abbas iştirakçılara min-nətdarlığını bildirdi.

Anar TURAN, “Xalq qəzeti”

Azərbaycanlı alim Qazaxıstanla dostluğumuza töhfələr verir

Qazaxıstanda yaşayan soydaşımız, görkəmli alim, ictimai xadim, professor Yusif Quliyev bu günlərdə Diasporla İş üzrə Dövlət Komitəsinin qonağı olub.

Görkəmli alim komitədə keçirdiyi görüşlərdə bu il anadan olmasının 100 illiyi qeyd olunan ümummilli liderimiz Heydər Əliyevin siyasi fəalliyətinin Qa-zaxıstanda da yüksək qiymətləndirildiyini, soydaşlarımızın birləşməsində, milli həmrəyliyiimizin güclənməsində ulu öndərin irəli sürdüyü azərbaycançılıq ideologiyasının böyük rol oynadığını bildirib: “Bizim sarsılmaz birliymiz ana Vətənimiz Azərbaycanın gələcək uğur-larını, qələbələrini, zirvələrə yüksəlmə-sini təmin edəcək”.

Xatırladaq ki, Yusif Quliyev 1950-ci ildə Azərbaycanın Ağsu şəhərində anadan olub. Bakıda Neft və Kimya İnstitutunu (ADNSU) bitirərək, gənc mütəxəssis kimi Qazaxıstana göndə-rilib. Burada qazmaçı köməkçisindən tutmuş elmlər doktoru, institut pro-ektoruna qədər uğurlu bir yol keçib. 1999–2001-ci illərdə Aktau Dövlət Universitetinin neft-kimya fakültəsinin dekanı, 2001–2003-cü illərdə isə ka-fedra rəhbəri olub. 1999-cu ildə Qərbi Qazaxıstan şəraitində maili quyuların əyriliklərinin idarə edilməsi üzrə dok-torluq dissertasiyası müdafiə edib. O, 2004-cü ildən “Bolaşak” İnstitutunun (Manqistaus şəhəri) birinci prorektoru-dur. Yusif müəllim Qazaxıstanın bir çox orden və medalları, fəxri fərmanları ilə təltif edilib.

O, hazırda “Dostluq” regional Azər-baycan etno-mədəni birliyinin fəxri sədri, Qazaxıstan Xalq Assambleya-sının üzvüdür. O, eyni zamanda Qa-zaxıstan – Azərbaycan dostluğunun möhkəmlənməsinə özünün layiqli töhfələrini verir.

Nəriman ƏLİYEV

Azəri-Mərkəzi-Şərqi platformasının dayaq bloku suya buraxıldı

Azərbaycan Xəzər Dəniz Gəmiçiliyinin (ASCO) “STB-1” barji ilə dənizə göndərilən Azəri-Mərkəzi-Şərqi platformasının dayaq bloku təhlükəsiz şəkildə suya buraxılıb.

Xüsusi sürüşdürmə əməliyyatı ilə barjin üzərinə yüklənmiş dayaq bloku-nun çəkisi 16 min ton, hündürlüyü 153 metrdir.

Dənizin təxminən 140 metr dərin-liyində dayaq blokunun və 48 şaxtalı hasilat, qazma və yaşayış platforması-nın quraşdırılması işlərinə ASCO-nun 2500 ton yükqaldırma qabiliyyətinə malik “Azərbaycan” kran gəmisi də cəlb ediləcək. Azəri-Mərkəzi-Şərqi la-yihəsinə istismar olunması üçün AS-CO-nun “STB-1” barjında ötən il zəruri

modifikasiya işləri aparılıb. Barjin tələb olunan dərəcə üzrə sertifikatıyası ye-nilənib.

Xəzər dənizinin ən böyük barji sa-yılan “STB-1”in uzunluğu 163, eni 45 metr, göyərtyə yükötürmə qabiliyyəti 18 min tondur.

“Xalq qəzeti”

Baxış bucağı

Hacı Qara doğrudanmı xəsis imiş?

Olduqca tamahkar və xəsis tacirdir. Mal-dövlətini artırmaq üçün hər cür çirkli əməllərə əl atır. Evdə ailəsini ac saxlayır, dolanışığına fikir vermir. Yüz manat zərəre düşəndə az qalır “qüssədən dərdəçar ola”. Xəsisdir ki, xəsis.

Söhbət Mirzə Fətəli Axundovun “Sərgüzeşti mərdi-xəsis” komediyasının baş qəhrəmanı Hacı Qaradan gedir. Doğrudanmı, Hacı Qara üçün dünyada puldan müqəddəs heç nə yoxdur, tamahkar və acgözdür? Bu barədə ağcabədililər yazıçı ilə razılaşmırlar, tamamilə başqa fikirdəirlər. Onların fikirinca, yazıçı bəzi səbəblərdən Hacı Qaranı xəsis tacir kimi təsvir edib. Rayonun tanınmış şəxslərindən olan Hacı Məhəmməd Quliyev də bu fikirdədir. Onun sözlərinə görə, Hacı Qara real tarixi şəxsiyyətdir: “Əslən, qonşu Ləmbərəndandır. Dövrünün savadlı adamlarından olub, sayılıb-seçilib, həmişə hörməti gözlənilib. Hacı Qaranın geniş ticarət əlaqələri olub. O, Tiflis, İrəvan, Gəncə və bir çox şəhərlərlə ticarət edib. Alış-veriş yeri isə Ağcabədi bazarı olub. Satışdan da əldə etdiyi qazancı əlində cəmləşdirirdi. Bu yolla böyük sərvət toplamışdı. Xeyriyyəçi kimi də tanınıb, ehtiyacı olanlara kömək edib”.

Məhəmməd Quliyev bildirir ki, Hacı Qaranın dövrünün tanınmış adamları ilə yaxın münasibətləri olub, o cümlədən Mirzə Fətəli Axundovla: “Onları Qasım bəy Zakir tanış edib. Qasım bəy Zakirin və övladlarının 1849-cu ildə həbsdən, sürgündən azad edilməsində M.F. Axundovun böyük rolu olmuşdu və bu hadisə onların arasında əlaqələri möhkəmləndirmişdi. Üç il sonra isə Mirzə Fətəli Axundov Ağcabədiyə gələndə Qasım bəy Zakirlə tez-tez görüşüb.

Qeyd edim ki, İranla Rusiya arasında sərhəd indiki kimi Araz çayı idi. Hər iki imperiya 10 fevral 1828-ci ildə imzalanmış Türkmənçay müqaviləsinə ciddi əməl edirdi. Rusiya tərəfi sərhəddə qaçaqmalçılığın qarşısını almaq məqsədilə hərbiçilər yerləşdirmişdi. Mirzə Fətəli Axundov da 1852-ci ildə qaçaqmalçılığa qarşı mübarizə ilə məşğul olan polkovnik Meyerin tərcüməçisi idi. Bu səbəbdən də bir müddət İran sərhədində olub. Ağcabədinin tanınmış şəxsləri ilə görüşüb, söhbət edib. O vaxtlardan da yazıçının Hacı Qara ilə tanışlığı başlayıb.

Hacı Qara Mirzə Fətəli Axundovu həmişə mehriban qarşılayıb, qonaqlıq verib, bəzən də maddi dəstək göstərüb. Hacı Qara savadlı adam olduğundan söhbətləri də tutub. Sonradan necə olubsa münasibətləri pozulub”.

Həmin vaxtlar Mirzə Fətəli Axundov qaçaqmalçılarla mübarizə ilə bağlı əsər üzərində işləyirmiş. O dövrün bir çox taciri kimi Hacı Qara da qaçaqmalçılıq yolu ilə gətirilən parçadan satırmış. Yazıçının əlində fakt vardı. Ona görə də əsəri Hacı Qara ilə bağlı süjetin üzərində qurub və

“Sərgüzeşti mərdi-xəsis” komediyası yararıb.

Bir gün “Sərgüzeşti mərdi-xəsis” dərc olunur və Ağcabədidə də yayılır. Mirzə Fətəli Axundovu sevməyən din xadimləri, qaçaqmalçılıqla məşğul olanlar Hacı Qaraya xəbərcilik edirlər. Aydıncıdır ki, Hacı Qara əsərlə tanış olur və ona “yüz manat zərərim var, bu dərd şəksiz mənə öldürəcək” cümləsi çox təsir edir. İkinci ona təsir edən ailəsinin ac saxlanılması ilə bağlı arvadı Tükəzin dilindən deyilən cümlələr olur: “Səni görüm boğazın ele tutulsun ki, su da ötməsin, ay göyərmiş! Uşaq aşığı yığan kimi, bu qəder pulu yığıb nə eləyəcəksən? Yüz il ömrün ola, yuyəsən, geyəsən, içəsən, sənin pulun tükənmez... Öz malını nə özün yeyib-içirsən, nə əyalına məsrəf edirsən. Sən öl-sən, heç olmazsa, arvad-uşağın doyunca çörək yeyər... Sənin evində zəhrimar da tapılmaz; olsaydı, onu da qırıb bizə verməzdin!”.

Hacı Qara əsəri oxuduqdan sonra Mirzə Fətəli Axundovdan bərk inciyir. Bundan sonra Hacı Qara yazıçının olduğu məclislərə getmir. Bu, Qasım bəy Zakirin diqqətini çəkir və qərara gəlir ki, küsülüləri barışdırsın. Buna da nail olur.

Hacı Məhəmməd Quliyev bildirir ki, Hacı Qara Qasım bəy Zakir vasitəsilə Mirzə Fətəli Axundova qonaqlıq verir. Amma incikliyini bürüzə vermir, nökeri Kərəməliyə isə tapşırır ki, samovarı qaynadarkən kömür əvəzinə yüz manat əskinaslar atsın.

Qonaqlıqdan sonra onlar çay içmək üçün həyəət çıxırlar. Yazıçının samovar qaynadandan nöker diqqətini çəkir və onun samovara kömür əvəzinə yüzlük əskinasları atdığını görür. Bir az şübhələnir. Hacı Qaraya deyir: “Nöker niyə samovara yüz

manatlıq əskinasları atır?” Hacı Qara da cavabında: “Mənim üçün yüz manatlıq əskinaslar önəmli deyil, onları həmişə qazana bilərəm. Ailəmin də həmişə qayğısına qalmışam. Mən xəsis deyiləm”, – deyir. Hacı Qara ilə Mirzə Fətəli Axundov vidalaşib ayrılırlar. Bir müddət sonra Mirzə Fətəli Axundov Tiflisə qayıdır.

Məhəmməd Quliyev söyləyir ki, Hacı Qara, sadəcə, pulunun qədrini bilən, ondan fayda götürmək istəyən, hara gəldi xərcləməyən, tədbirli, ağıllı tacir olub. Ola bilsin ki, bu deyilənlər bir rəvayətdir, amma ağcabədililər buna inanırlar. Hətta, Ağcabədi Rayon İcra Hakimiyyətinin qarşısında meydana alaraqdan girişin sağ tərəfində Hacı Qaranın pulla samovarı qaynatdığını əks etdirən baryefi də var. Bu, bir daha onu göstərir ki, ağcabədililər Hacı Qaranı tarixi şəxs kimi qəbul edir və qiymətləndirirlər.

P.S. “Sərgüzeşti mərdi-xəsis”

bədii əsərdir, Azərbaycanın çox görkəmli dramaturqu Mirzə Fətəli Axundovun qələminin məhsuludur. Azərbaycan teatrının tarixi bu komediya ilə başlayıb və bu günə qədər də repartuardan düşmüşdür. Hər bir bədii əsər də müəllifin yaradıcı təxəyyülünün məhsuludur. Bədii əsərin qəhrəmanları isə ümumiləşdirilmiş obrazlardır. Ona görə də Hacı Qara obrazını hər hansı bir bazar alverçisi ilə eyniləşdirmək düzgün deyil. Bu mənada ağcabədililərin böyük dramaturqdan inciməyə haqqı yoxdur.

Pünhan ƏFƏNDİYEV,
“Xalq qəzeti”nin
bölgə müxbiri

Bizə yazırlar

Bərəkətli torpaqlar çoxdur, əkəni isə yoxdur

İndi dağlar diyarı Lerikin bir çox kəndində həyatı zəhmətlə, torpaqla bağlı olan kəndlilərin bəzisi çətin durumda yaşayır. Bunun da başlıca səbəbi kəndlilərin torpaqdan uzaq düşməsidir. Bərəkətli torpaqlar çox, əkəni yox.

Ucqar kənd yerində torpaq əkil-becərmək sözün əsl mənasında çətinləşib. Rayonda ələ yerlər vardır ki, orada adamlar texnikanın kənd təsərrüfatında rolunu unudublar. Azərbaycanda sürətli inkişaf gətirdiyi bir dövrdə Lerikin bir sıra kəndində əkil-becərmə işlərində şümləmədən tutmuş biçinə və yığıma qədər bütün işlər əl əməyinin hesabına başa gəlir. Məhz buna görə də il boyu hasil edilən məhsul heç kəndlilərin bir aylıq tələbatını belə ödəyə bilmir. Nəticədə, ayağı yer tutan ata-baba yurdundan perik düşür, hektarlarla torpaq əkilməmiş qalır.

Hazırda Lerikdə ələ kənd vardır ki, oranın qalan on-on beş sakini taxıl əkməkdən ötrü bərəkətli torpağı ola-ola toyuq-cücə saxlamaq üçün dənə şəhərdən alır. Öz də sovet vaxtı 5 qəpiyə başa gələn taxıl indi ən aşağısı 60 qəpiyə alınırlar. Bax, əsl problem budur. Bəli, torpaqla dolanan müstəqil dövlətin vətəndaşı hazırda bir qarın çörək üçün ona yaxın düşə bilmir. Açıqı, Kənd Təsərrüfatı Nazirliyi də çətin duruma düşən Lerik kəndlisinin müdaxiləsinə məhəl qoymur. Biçərə kəndli kimə və haraya üz tutacağı bilmir, ailəsini saxlamaqdan ötrü öz torpağını qoyub, ələ əkil-biçmək üçün yaşadığı yerdən uzaqlardakı özge torpaqlarına ümid bağlayır.

Rayonda unudulan, boşalan kəndlər, illərlə əkil-məyən torpaqlar çoxdur. Bir zamanlar süfrəsi torpağın yetirdiyi nemətlər hesabına aşib-daşanın çörəyi hazırda daşdan çıxır. Sözün qısaası, Lerikin əksər kənd adamları ən çox düşündükdən əkin-biçin dərdidir. Əkinçi yerli sarı buğdadan bişirilən çörəyin ətrini hiss etmək istəyir.

Vəziyyətdən çıxmaq üçün yalnız torpağa qayıtmaq lazımdır. Bu da sırf Kənd Təsərrüfatı Nazirliyinin işidir. Kəndlilərin texnikası olsa, çörəkli günlər də qaydacaq...

Zəfər ORUCOĞLU,
Azərbaycan Jurnalistlər Birliyinin üzvü

Lerik rayonu, Bradi kənd sakini

Replika

QAPISI BAĞLI MEYDANÇALAR

Paytaxtın Xətai rayonundakı “Gənclik” parkı 26 avqust 2021-ci ildə istifadəyə verilib. Uzun müddət baxımsız qalan bu yerin keçmiş görkəmindən əsər-əlamət qalmayıb. Bu gözəl məkandan Xəzər dənizinin mənzərəsi, Bakının panoramı ilin hər fəslində, günün hər çağında cazibədar görünür. Azərbaycanın meşə tipli füsunkar guşələrindən birinə çevrilən “Gənclik” parkı bu gün təkəcə gənclərin, uşaq və yeniyetmələrin deyil, təqaüddə olanların da sevimli istirahət məkanına dönüb.

Ziğ yolu istiqamətində Sadıqcan və Əbilov küçələrinin əhatəsində yerləşən, 43 hektar ərazini əhatə edən parkda idmansevərlər qaçış üçün çığırlardan, velosiped yollarından istifadə edirlər. Lakin parkda bir bağlı və iki açıq futbol meydançası inşa olunmasına baxmayaraq, onların yalnız birindən gələcəkdə futbolcu olmaq arzusu ilə yaşayan yeniyetmələr istifadə edir. Məşqlər pulludur.

Adətən səhər tezdən buraya öz sağlamlılıqlarının qeydinə qalan yaşlı nəslin nümayəndələri gəlirlər. Onlar böyüklər üçün idman qurğularından istifadə etsələr də, yaraşıqlı meydançaların qapıları üzlərinə bağlıdır. Birinci Qarabağ

müharibəsinin iştirakçısı olan Muğdad Məmmədov deyir ki, yaxşı olardı iki açıq meydançadan biri yaşlıların ixtiyarına verilyəydi. Təqaüddü Əzizağa Cəlalov, Vaqif Fətullayev, Fərman Laçınli və şəhər tezdən bura gələnlər bildirirlər ki, əgər meydançalardan biri yaşlıların ixtiyarına veriləsə, biz hamımız oradakı səliqə-sahmanı qoruyacağıq. Futbol və voleybol həvəskarları bəzən asfaltın üstündə oynayarkən yığılıb əzilir. Amma xüsusi örtük döşənmiş meydançalardan istifadə edə bilərlər. Biz inanırıq ki, “Gənclik” parkındakı meydançaların bağlı qapısı yaşlı insanların da üzünə açılacaq.

Nurəddin BABAŞOV,
Bakı şəhər sakini

“Azərbaycan Meliorasiya və Su Təsərrüfatı” ASC “Meliorasiya Elmi-Tədqiqat İnstitutu” MMC

Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 10 mart 2023-cü il tarixli 261s nömrəli sərəncamına uyğun olaraq 2023-cü il üçün fəlsəfə doktoru üzrə aşağıdakı ixtisaslara qəbul elan edir:

İxtisasların şifri	İxtisasların adları	Qəbul planı	
		Fəlsəfə doktoru proqramı üzrə doktorantura	Fəlsəfə doktoru proqramı üzrə dissertantura
2518.01	Hidrogeologiya	1(qiyabi)	
3103.02	Meliorasiya, rekvitvasiya və torpaqların mühafizəsi	1(qiyabi)	
3305.08	Hidrotexniki tikinti	1(qiyabi)	
5312.01	Sahə iqtisadiyyatı	1(qiyabi)	
3305.10	Hidravlika və mühəndis hidrologiyası	1(qiyabi)	
3308.01	Ətraf mühitin texnologiyası və mühəndisliyi	1(qiyabi)	1
5406.01	Hidrologiya	1(qiyabi)	

Qəbul qaydaları:

- Fəlsəfə doktoru proqramı üzrə doktoranturaya ali təhsili olan (ali təhsil pilləsinin magistratura səviyyəsini bitirən, yaxud təhsili ona bərabər tutulan) Azərbaycan Respublikasının vətəndaşları müsabiqə əsasında qəbul olunurlar.
- Doktoranturaya qəbul üçün aşağıdakı sənədlər təqdim edilir:
 - ərizə (doktoranturanın fəaliyyət göstərdiyi müəssisənin və yaxud təhsilətin rəhbərinin adına);
 - kadrların şəxsi uçot vərəqəsi;
 - tərcümeyi-hal;
 - 2 ədəd fotosəkil (3x4 sm ölçüdə);
 - iş stajı olanlar üçün əmək kitabçasından çıxarış;
 - iş yerindən xasiyyətnamə;
 - çap olunmuş elmi işlərin siyahısı və ya seçilmiş ixtisas üzrə referat;
 - ali təhsil müəssisəsini bitirmək haqqında diplomun müvafiq qaydada təsdiq edilmiş surəti (xarici ölkələrdə təhsil almış Azərbaycan Respublikasının vətəndaşları üçün təhsil haqqında sənədlərinin tanınması haqqında şəhadətnamə);
 - şəxsiyyəti təsdiq edən sənədin surəti.
- Fəlsəfə doktoru proqramı üzrə doktoranturaya qəbul olmaq istəyənlər xarici dildən (rus dili istisna olmaqla, seçim sərbəst və ya ixtisasa uyğun olmalıdır), fəlsəfədən və ixtisas fənnindən ali təhsil pilləsinin magistratura səviyyəsi üçün qüvvədə olan tədris proqramları həcmində qəbul imtahanlarını verirlər. Xarici dildən imtahanda iştirak etməyənlər fəlsəfə üzrə imtahana, fəlsəfə üzrə imtahanda iştirak etməyənlər isə ixtisas fənnindən imtahana buraxılırlar.
- Xarici dil üzrə imtahan Azərbaycan Respublikasının Dövlət İmtahan Mərkəzi (DİM) tərəfindən keçirilir.Xarici dildən imtahanda keçid balını toplayan şəxslər fəlsəfədən imtahana buraxılırlar. Xarici dil üzrə qüvvədə olan beynəlxalq dil sertifikatına (IELTS, TOEFL, TestDaF, DELF, DALF) malik olanlar xarici dil üzrə qəbul imtahanından azad olunurlar. Beynəlxalq dil sertifikatının imtahan nəticələrinin keçid balına ekvivalentliyi AMEA və nazirliklə razılaşdırılmaqla, DİM tərəfindən müəyyənəşdirilir.
- Doktoranturaya sənədlərin qəbulu elan dərc olunan gündən 2023-cü il aprelin 25-dək aparılacaqdır.

Ünvan- Az-1130. Bakı şəhəri, İ.Dadaşov küçəsi 324, 603-cü otaq.

Müdiriyyət

Gəncədə “Elm Günü”nə həsr olunan konfrans

Ölkə Prezidentinin “Azərbaycan Respublikasında “Elm günü”nün təsis edilməsi haqqında” 9 aprel 2018-ci il tarixli Sərəncamına əsasən hər il mart ayının 27-si ölkəmizdə “Elm günü” kimi qeyd olunur.

Azərbaycan Respublikası Elm və Təhsil Nazirliyi, Gəncə Şəhər İcra Hakimiyyəti və AMEA Gəncə Bölməsinin birgə təşkil etdiyi elmi-praktik konfrans da bu tarixi günə həsr olunmuşdur.

AMEA Gəncə Bölməsinin inzibati binasında keçirilən tədbirə gələnlər əvvəlcə Gəncə alimlərinin nailiyyətlərini nümayiş etdirən sərgi ilə tanış olublar.

AMEA Gəncə Bölməsinin sədri, akademik Fuad Əliyev konfransı giriş nitqi ilə açaraq, Gəncənin tarixən köklü elmi ənənələrə malik olduğunu xatırladı. O, respublikamızın ikinci böyük şəhərində fundamental tədqiqatlar apara bilən elmi mərkəzin formalaşdırılmasını ulu öndər Heydər Əliyevin strateji düşüncəsinin nəticəsi kimi dəyərləndirməklə yanaşı, elminizin səviyyəsinin yüksəldilməsinin müstəqil Azərbaycanın inkişafı və çiçəklənməsi naminə ölkə rəhbərinin apardığı uğurlu siyasətin mühüm tərkib hissəsi kimi qiymətləndirmişdir.

AMEA Gəncə Bölməsi Diyarşünaslıq İnstitutunun Tarix şöbəsinin müdiri, professor Həsənbala Sadıqov “Gəncə qədim elm mərkəzi kimi”, AMEA Gəncə Bölməsi sədrinin müavini, kimya

üzrə fəlsəfə doktoru Sara Əzizova “Gəncədə prioritet elm sahələri”, AMEA Gəncə Bölməsi Elmi Kitabxanasının müdiri Vüsalə Hüseynova “Gəncədə böyük kitabxanalar”, AMEA Gəncə Bölməsi İctimaiyyətlə əlaqələr şöbəsinin müdiri Zakir Muradov “Görkəmli elm xadimlərinin yubileyləri və monografiyalarının təqdimatı” mövzularında məruzələrlə çıxış etmişlər.

Gəncə Şəhər İcra Hakimiyyəti başçısının müavini Adil Tağıyev çıxış edərək şəhər rəhbərinin konfrans iştirakçlarına təbrikini çatdırıb.

Məruzələr ətrafında fikir mübadiləsi aparılıb. Konfransın gedişində Gəncə “Heydər Əliyev liri”nə həsr olunan “İlin ən fəal qadın alimi” və “İlin ən fəal gənc tədqiqatçısı” müsabiqələrinin qaliblərini, eləcə də elmi və təşkilati fəaliyyəti ilə fərqlənən əməkdaşlara fəxri fərmanlar təqdim edilib. Konfransın iştirakçıları adından AMEA prezidenti, akademik İsa Həbibbəyliyə müraciət qəbul olunub.

Hamlet QASIMOV,
“Xalq qəzeti”nin
bölgə müxbiri

Baş məşqçi: “Yenidən zirvəyə doğru addımlayırıq”

İdmançılarımızdan növbəti uğur sorağı gəldi. Bu dəfə ağır atletika üzrə yeniyetmələrdən ibarət komanda Albaniyada keçirilən dünya birinciliyində fərqlənməyi bacardı.

Vətənə medalla qayıdan yığma komandanın baş məşqçisi Oktay Muxtarovla görüşərək idmançılarımızın çıxışları ilə bağlı müsahibə aldıq. Baş məşqçi martın 25-də Dürres şəhərində start götürən və 60-dan çox ölkənin (166 kişi + 156 qadın) ən güclü atletlərinin qatıldığıqları yarışda komandamızın nəticələrinin ürekaçan olduğunu bildirdi. O qeyd etdi ki, atletlərimizdən ən yaxşı nəticəni Ravin Alməmmədov göstərib: “Ravin Alməmmədov 73 kiloqram çəki dərəcəsində 136 kiloqramla birdən, 167 kiloqramla təkənla qaldıram hərəkətlərində, toplam 303 kiloqram (136+167) nəticə ilə gümüş medal qazandı. O, həmçinin təkənla qaldırma-da 167 kiloqramı ram etməklə türkiyəli Karaca Yaşara aid 163, bu hərəkətin toplamında ruminiyalı Yonut Donoseyin isə 300 kiloqramlıq Avropa rekordlarını geridə qoydu. Bu, çox gözəl nəticədir. Sonuncu dəfə bu səviyyədə uğur 11 il əvvəl qazanılmışdır. Şadık ki, yenidən zirvəyə doğru addımlayırıq və bizi qarşıda daha böyük nailiyyətlər gözləyir”.

Baş məşqçi yığmanın digər üzvləri Dəniz Cabbarlının 55 kiloqram çəki dərəcəsində 7-ci, Turan Əliyevin isə 67 kiloqram çəki dərəcəsində isə 9-cu nəticəni göstərdiklərini vurğuladı.

Oktay Muxtarov dünya birinciliyində əldə edilən nailiyyətin təsadüfi olmadığını bildirdi: “Ağır Atletika Federasiyasının məqsədyönlü fəaliyyəti nəticəsində xüsusilə regionlarda uşaq və yeniyetmələr arasında bu idman növünün inkişafına böyük diqqət yetirilir. Bu yarışda uğurla çıxış edən Ravin Alməmmədov “Göyüzən” Ağır Atletika Klubunun təmsilçisidir. Regionlarda qısa müddət ərzində çox sayda zəllər istifadəyə verildi, kütləviyyəin artırılması istiqamətində təbliğat işləri aparıldı. Eyni zamanda, yığma komandaların şəraiti ən yüksək səviyyəyə çatdırıldı, mütəmadi təlim-məşq toplanışları keçirildi, lazımı bütün dəstək göstərildi. Bunun nəticəsi idi ki, ötən ilin avqustunda Polşanın Raşin şəhərində yeniyetmələr arasında Avropa birinciliyində komandamız əla çıxışla yadda qaldı. Turan Əliyev, Qasım İsmayilov və Ravin Alməmmədov toplam 7 medal – 1 qızıl, 3 gümüş, 3 bürünc və bir Avropa rekordu ilə tarixi nəticəyə imza atdılar. Bugünlərdə Albaniyada əldə etdiyimiz uğuru məhz ötənlikli qələbələrin davamı kimi qiymətləndirmək olar”.

Yığmanın “sükançısı” əldə edilən uğurlarla kifayətlənmədiklərini, qarşıdakı yarışlarda daha böyük uğurlar

qazanmaq üçün səy göstərəcəklərini söylədi. Yığmanın bu ilin iyulunda Moldovanın paytaxtı Kişinyovda keçiriləcək Avropa birinciliyində daha geniş heyətlə iştirakı planlaşdırılır. Baş məşqçi komandanın daha böyük uğurlar qazanmaq, ölkəmizi beynəlxalq arenada layiqincə təmsil etmək, bayrağımızı qaldırmaq, himnimizin səsləndirilməsinə nail olmaq üçün bundan sonra da bütün gücünü sərf edəcəyini vurğuladı.

Bunun üçün komandanın potensialı da var, qələbə əzmi də. Əminik ki, yeniyetmə ağırlıqlıqaldıranlarımız növbəti ciddi sınaqların öhdəsindən də layiqincə gələcəklər.

Leyla SABİRQIZI, “Xalq qəzeti”

“Xalq Sığorta” ASC-nin 2022-ci il yanvarın 1-dən dekabrın 31-nə olan (rüblük və illik) mühasibat balansı

manatla		
AKTİVLƏR	Hesabat dövrünün əvvəlinə	Hesabat dövrünün sonuna
I. UZUNMÜDDƏTLİ AKTİVLƏR		
Əsas vəsaitlər	8,672,607.71	8,659,088.98
Torpaq, tikili və avadanlıqlarla bağlı məsrəflərin kapitallaşdırılması	74,046.93	1,684,934.42
Daşınmaz əmlaka investisiyalar		
Qeyri-maddi aktivlər	886,535.50	703,845.14
Təxirə salınmış vergi aktivləri		
Uzunmüddətli debitor borcları		
Uzunmüddətli maliyyə aktivləri:	17,939,447.08	17,741,048.35
dövlət qiymətli kağızları	17,639,447.08	17,441,048.35
qeyri-dövlət qiymətli kağızları		
sair maliyyə aktivləri	300,000.00	300,000.00
İştirak payı metodu ilə uçota alınmış investisiyalar	15,312,500.00	15,312,500.00
Təsisçi və ya səhmdarlarla hesablaşmalar		
Sair aktivlər		
Cəmi uzunmüddətli aktivlər	42,885,137.22	44,101,416.89
II. QISAMÜDDƏTLİ AKTİVLƏR		
Debitor borcları:	9,612,695.74	6,297,453.00
birbaşa sığorta üzrə	8,509,537.49	2,360,812.42
təkrarsığorta əməliyyatları üzrə :	46,799.13	32,681.68
- təkrarsığortaçı üzrə	23,754.42	23,808.19
- təkrarsığortalı üzrə	23,044.71	8,873.49
asılı təşkilatlar üzrə		
büdcə üzrə	722,265.21	621,458.27
iddia tələbləri üzrə		
işçi heyəti üzrə	42,359.60	43,580.14
sığortalılara verilən borclar üzrə		
sair debitorlar	291,734.31	3,238,920.49
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri:	26,797,277.28	30,374,892.63
kassa	3,960.89	1,100.89
hesablama hesabı	773,993.88	8,053,884.93
valyuta hesabı	33,046.78	412,217.96
depozit hesablar	25,980,000.00	21,900,000.00
sair pul vəsaitləri	6,275.73	7,688.85
Sığorta ehtiyatlarında təkrarsığortaçıların payı:	1,005,322.96	1,090,818.97
hayat sığortası sahəsi üzrə		
qeyri-hayat sığortası sahəsi üzrə	1,005,322.96	1,090,818.97
Sair qısamüddətli aktivlər:	43,060.72	37,898.75
gələcək hesabat dövrlərinin xərcləri	43,060.72	37,886.16
təhtəl hesablar	0.00	12.59
Sair aktivlər	0.00	0.00
Cəmi qısamüddətli aktivlər	37,458,356.70	37,801,063.35
CƏMİ AKTİVLƏR	80,343,493.92	81,902,480.24
KAPİTAL VƏ ÖHDƏLİKLƏR	Hesabat dövrünün əvvəlinə	Hesabat dövrünün sonuna
I. KAPİTAL		
Ödənilmiş nominal (nizamnamə) kapitalı	58,750,500.00	58,750,500.00
Emissiya gəliri		
Geri alınmış kapital (səhmlər)		
Kapital ehtiyatları:		
yenidən qiymətləndirilmə üzrə ehtiyat digər kapital ehtiyatları		
Bölüşdürülməmiş mənfəət (ödənilmiş zərər)	-4,532,121.65	-16,758,059.62
Hesabat dövründə xalis mənfəət (zərər)	5,029,191.31	-12,225,937.97
Mühasibat uçotu siyasətində dəyişikliklərlə bağlı mənfəət (zərər) üzrə düzəlişlər		
Keçmiş illər üzrə bölüşdürülməmiş mənfəət (ödənilmiş zərər)	-9,561,312.96	-4,532,121.65
Elan edilmiş dividendlər		
Cəmi kapital	54,218,378.35	41,992,440.38
II. UZUNMÜDDƏTLİ ÖHDƏLİKLƏR		
Sığorta ehtiyatları:	24,562,419.36	37,867,455.19
Hayat sığortası sahəsi üzrə :		
Qeyri-hayat sığortası sahəsi üzrə:	24,562,419.36	37,867,455.19
Qarşısılınma tədbirləri fondu	647,113.06	842,330.42
Uzunmüddətli faiz xərcləri yaradan öhdəliklər		
Uzunmüddətli qiymətləndirilmiş öhdəliklər		
Təxirəsalınmış vergi öhdəlikləri		
Kreditör borcları :	30,774.57	76,576.54
digər məcburi ödənişlər üzrə asılı təşkilatlar üzrə		
sair kreditör	30,774.57	76,576.54
Təkrarsığorta əməliyyatları üzrə öhdəliklər:	553,331.53	703,373.11
təkrarsığortaçı üzrə	553,331.53	703,373.11
təkrarsığortalı üzrə		
Təsisçi və ya səhmdarlarla hesablaşmalar		

Sair öhdəliklər	61,231.75	61,432.79
Cəmi uzunmüddətli öhdəliklər	25,854,870.27	39,551,168.05
III. QISAMÜDDƏTLİ ÖHDƏLİKLƏR		
Qısamüddətli faiz xərcləri yaradan öhdəliklər		
Qısamüddətli qiymətləndirilmiş öhdəliklər		
Kreditör borcları:	231,279.18	319,905.69
əməyin ödənilməsi üzrə	0.00	0.00
büdcə üzrə	231,279.18	319,905.69
sosial sığorta və təminat üzrə digər məcburi ödənişlər üzrə asılı təşkilatlar üzrə		
Sair qısamüddətli öhdəliklər:	38,966.12	38,966.12
gələcək hesabat dövrünün gəlirləri	38,966.12	38,966.12
alınmış avanslar		
Təsisçi və ya səhmdarlarla hesablaşmalar		
Cəmi qısamüddətli öhdəliklər	270,245.30	358,871.81
CƏMİ ÖHDƏLİKLƏR	26,125,115.57	39,910,039.86
CƏMİ KAPİTAL VƏ ÖHDƏLİKLƏR	80,343,493.92	81,902,480.24

MƏNFƏƏT VƏ ZƏRƏR HAQQINDA HESABAT (rüblük və illik)		
Gəlirlər	Məbləğ	
Əsas əməliyyat gəliri:	42 497 909.82	
birbaşa sığorta üzrə sığorta haqları	42 259 761.15	
təkrarsığorta üzrə təkrarsığorta haqları	24 819.63	
sığorta ödənişlərində təkrarsığortaçıların payı üzrə	89 633.45	
təkrarsığortaya verilmiş müqavilələr üzrə komissiyon muzzlar	123 695.59	
Xalis sığorta ehtiyatlarının dəyişməsi (müsbət və ya mənfi)	-13 219 539.82	
Investisiya gəlirləri üzrə	1 945 131.36	
Subroqasiya gəlirləri	281 135.91	
Sair gəlirlər	267 750.23	
CƏMİ GƏLİRLƏR	31 772 387.50	
Xərclər		
Əsas əməliyyat xərcləri:	33 736 801.94	
sığorta ödənişləri və sığorta məbləğləri üzrə	26 242 255.89	
qaytarılan sığorta haqları üzrə tənzimləmə xərcləri	5 184 445.23	
təkrarsığortaya verilmiş sığorta haqları üzrə	1 982 150.46	
qarşısılınma tədbirləri fonduna ayırmalar üzrə	327 950.36	
sığorta fəaliyyəti üzrə sair xərclər	0.00	
İşlərin aparılması xərcləri	10 216 622.86	
Sair xərclər	44 900.67	
CƏMİ XƏRCLƏR	43 998 325.47	
Maliyyə mənfəəti (zərəri)	-12 225 937.97	
Mənfəətin nizamnamə kapitalına yönəldilən hissəsi	0.00	
Vergiqoyulmadan əvvəl mənfəət (zərər)	-12 225 937.97	
Mənfəət vergisi	0.00	
Hesabat dövründə xalis mənfəət (zərər)	-12 225 937.97	

MÜSTƏQİL AUDİTORUN HESABATI “Xalq Sığorta” ASC-nin səhmdarlarına Ray Biz “Xalq Sığorta” ASC-nin (bundan sonra cəmiyyət) 2022-ci il dekabrın 31-nə maliyyə vəziyyətinə dair hesabatından, məcmu gəlirlər barədə hesabatından, kapitalda dəyişikliklər hesabatından və göstərilən tarixdə başa çatan il üçün pul vəsaitlərinin hərəkətini maliyyə hesabatlarının Beynəlxalq Standartlarına uyğun olaraq bütün əməliyyatları aspektlərdə ədalətli şəkildə əks etdirir.

Ray üçün əsaslar Biz auditli beynəlxalq audit standartlarına (BAS-lara) uyğun aparmışıq. Bu standartlar üçün bizim məsuliyyətimiz əlavə olaraq hesabatın “Maliyyə hesabatlarının auditli üçün auditorun məsuliyyəti” bölməsində təsvir edilir. Biz Azərbaycan Respublikasında maliyyə hesabatlarının auditinə aid etik normaları tələblərinə uyğun olaraq cəmiyyətdən asılı deyilik və biz digər etik öhdəliklərimizi bu tələblərə uyğun yerinə yetirmişik. Bizcə, əldə etdiyimiz audit sübutları rəyimizi əsaslandırmaq üçün yetərli və münasibdir.

Maliyyə hesabatlarına görə rəhbərliyin və cəmiyyətin idarə edilməsinə məsul şəxslərin məsuliyyəti Rəhbərlik maliyyə hesabatlarının Maliyyə Hesabatlarının Beynəlxalq Standartlarına uyğun olaraq hazırlanmasına və düzgün təqdim edilməsinə, rəhbərliyin fikrincə, dələduzluq və ya səhvələr nəticəsində əhəmiyyətli təhriflərin olmadığı maliyyə hesabatlarının hazırlanmasına imkan verən zəruri daxili nəzarət sistemini təşkilinə görə məsuliyyət daşıyır.

Maliyyə hesabatlarını hazırladıqda, rəhbərlik cəmiyyəti ləğv etmək və ya işini dayandırmaq niyyətində olmadığı, yaxud bunu etməkdən başqa münasib alternativ yaranmadığı halda, rəhbərlik cəmiyyətin fəsiləsiz fəaliyyət göstərmək qabiliyyətinin qiymətləndirilməsinə, müvafiq hallarda fəsiləsiz fəaliyyətə aid olan məsələlər haqqında məlumatları açıqlanmasına və mühasibat uçotunda fəsiləsiz fəaliyyət prinsipinin istifadə edilməsinə görə məsuliyyət daşıyır.

İdarəetməyə məsul şəxslər cəmiyyətin maliyyə hesabatlarının təqdim edilməsi prosesinə nəzarətə görə məsuliyyət daşıyır.

Maliyyə hesabatlarının auditinə görə auditorun məsuliyyəti Bizim məqsədimiz maliyyə hesabatlarında bir tam kimi, dələduzluq və ya səhvələr nəticəsində, əhəmiyyətli təhriflərin olub-olmadığına dair kafi əminlik əldə etmək və rəyimizin də daxil olduğu auditor hesabatını təqdim etməkdir. Kafi əminlik əminliyin yüksək səviyyəsidir, lakin o BAS-lara uyğun aparılmış auditin əhəmiyyətli təhrifləri hər bir halda aşkar edəcəyinizə zəmanət vermir. Təhriflər , dələduzluq və ya səhvələr nəticəsində yaranan bilər və ayrılıqda, yaxud məcmu olaraq istifadəçilərin maliyyə hesabatları arasında qəbul etdikləri iqtisadi qərarlarına təsir etmək ehtimalı yarandıqda halda əhəmiyyətli hesab olunur.

“ANR Audit” MMC-nin direktor-auditoru Namiq Abbaslı. Bakı şəhəri, Azərbaycan Respublikası, 30 mart 2023-cü il.

“Xalq Həyat” Sığorta Şirkəti ASC-nin 2022-ci il dekabrın 31-nə maliyyə vəziyyətinə aid hesabatı

manatla		
	31 dekabr 2022-ci il	31 dekabr 2021-ci il
AKTİVLƏR		
Uzunmüddətli aktivlər		
Torpaq, tikili və avadanlıqlar	216 761	268 084
Qeyri-maddi aktivlər	258 396	297 000
Uzunmüddətli maliyyə aktivləri	17 930 400	9 235 600
	18 405	9 591
Qısamüddətli aktivlər		
Birbaşa sığorta üzrə qısamüddətli debitor borcları	736 986	2 319 620
Vergi və sair məcburi ödənişlər üzrə debitor borcları	-	81 217
Sair qısamüddətli debitor borcları	1 456	12 131
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	8 096 239	10 502 247
Sığorta ehtiyatlarında təkrarsığortaçıların payı	235 794	918 115
Sair qısamüddətli aktivlər	-	-
	9 070	13 865
CƏMİ AKTİVLƏR	28 475	23 456
KAPİTAL		
Nizamnamə (səhmdar) kapitalı	15 000 000	15 000 000
Bölüşdürülməmiş mənfəət (ödənilməmiş zərər)	2 276 836	453 105
CƏMİ KAPİTAL	17 276 836	15 453 105
ÖHDƏLİKLƏR		
Uzunmüddətli öhdəliklər		
Təkrarsığorta əməliyyatları üzrə öhdəliklər	128 697	99 847
Sığorta ehtiyatları	8 698 608	5 799 672
Qarşısılınma tədbirləri fondu	-	-
	8 825	5 896
Qısamüddətli öhdəliklər		
Vergi və sair məcburi ödənişlər üzrə öhdəliklər	352 509	-
Qısamüddətli kreditör borcları	258	13 234
Sair qısamüddətli öhdəliklər	1 019 124	2 268 156
	1 371	2 288
Cəmi öhdəliklər	1 629	13 247
Cəmi kapital və öhdəliklər	28 905	36 703

MƏCMU GƏLİRLƏR BARƏDƏ HESABAT		
GƏLİRLƏR		
Əsas əməliyyat gəlirləri:		
Birbaşa sığorta üzrə sığorta haqları	8 375 299	6 112 864
Təkrarsığorta üzrə təkrarsığorta haqları	-	-
Sığorta ödənişlərində təkrarsığortaçıların payı	5 000	25 283
Təkrarsığortaya verilmiş müqavilələr üzrə komissiyon muzzlar	-	-
Xalis sığorta ehtiyatlarının dəyişməsi	(3 581 257)	(2 401 337)
Investisiya gəlirləri	1 721 473	1 446 992
	6 615	5 585
XƏRCLƏR		
Əsas əməliyyat xərcləri		
Verilmiş sığorta ödənişləri	(420 239)	(136 140)
Qaytarılan sığorta haqları	(560 880)	(613 685)
Təkrarsığortaya verilmiş sığorta haqları	(376 851)	(292 946)
Sair əməliyyat xərcləri	(147 732)	(119 612)
İşlərin aparılması xərcləri	(2 742 144)	(2 523 703)
	(4 547 846)	(3 695 086)
Əməliyyat mənfəəti (zərəri)	2 068	1 889
Fövqəladə gəlirlər	6 995	51 256
Fövqəladə xərclər	-	-
	2 068	1 940
Vergitutmadan əvvəl mənfəət (zərər)	2 068	1 940
Mənfəət vergisi	(455 933)	(157 299)
Hesabat dövründə xalis mənfəət (zərər)	1 612	1 781

MÜSTƏQİL AUDİTORUN HESABATI “Xalq Həyat” Sığorta Şirkəti ASC-nin səhmdarlarına Ray Biz “Xalq Həyat” Sığorta Şirkəti ASC-nin (bundan sonra cəmiyyət) 2022-ci il dekabrın 31- nə maliyyə vəziyyətinə aid hesabatından, məcmu gəlirlər barədə hesabatından, kapitalda dəyişikliklər hesabatından və göstərilən tarixdə başa çatan il üçün pul vəsaitlərinin hərəkəti hesabatından, habelə uçot siyasətinin əhəmiyyətli prinsiplərinin qısa təsviri də daxil olmaqla, maliyyə hesabatlarına qeydlərdən ibarət maliyyə hesabatlarının auditini aparmışıq.

Bizcə, əlavə edilmiş maliyyə hesabatları cəmiyyətin 2022-ci il dekabrın 31-nə maliyyə vəziyyətini, habelə maliyyə nəticələrini və göstərilən tarixdə başa çatan il üçün pul vəsaitlərinin hərəkətini maliyyə hesabatlarının Beynəlxalq Standartlarına uyğun olaraq bütün əməliyyatları aspektlərdə ədalətli şəkildə əks etdirir.

Ray üçün əsaslar Biz auditli Beynəlxalq audit standartlarına (BAS-lara) uyğun aparmışıq. Bu standartlar üçün bizim məsuliyyətimiz əlavə olaraq hesabatın “Maliyyə hesabatlarının auditli üçün auditorun məsuliyyəti” bölməsində təsvir edilir. Biz Azərbaycan Respublikasında maliyyə hesabatlarının auditinə aid etik normaları tələblərinə uyğun olaraq cəmiyyətdən asılı deyilik və biz digər etik öhdəliklərimizi bu tələblərə uyğun yerinə yetirmişik. Bizcə, əldə etdiyimiz audit sübutları rəyimizi əsaslandırmaq üçün yetərli və münasibdir.

Maliyyə hesabatlarına görə rəhbərliyin və cəmiyyətin idarə edilməsinə məsul şəxslərin məsuliyyəti Rəhbərlik, maliyyə hesabatlarının Maliyyə Hesabatlarının Beynəlxalq Standartlarına uyğun olaraq hazırlanmasına ,düzgün təqdim edilməsinə və rəhbərliyin fikrincə, dələduzluq

və ya səhvələr nəticəsində əhəmiyyətli təhriflərin olmadığı maliyyə hesabatlarının hazırlanması-na imkan verən zəruri daxili nəzarət sisteminin təşkilinə görə məsuliyyət daşıyır.

Maliyyə hesabatlarını hazırladıqda, rəhbərlik cəmiyyəti ləğv etmək və ya işini dayandırmaq niyyətində olmadığı, yaxud bunu etməkdən başqa münasib alternativ yaranmadığı halda, rəhbərlik cəmiyyətin fəsiləsiz fəaliyyət göstərmək qabiliyyətinin qiymətləndirilməsinə, müvafiq hallarda fəsiləsiz fəaliyyətə aid olan məsələlər haqqında məlumatları açıqlanması-na və mühasibat uçotunda fəsiləsiz fəaliyyət prinsipinin istifadə edilməsinə görə məsuliyyət daşıyır.

İdarəetməyə məsul şəxslər cəmiyyətin maliyyə hesabatlarının təqdim edilməsi prosesinə nəzarətə görə məsuliyyət daşıyırlar.

Maliyyə hesabatlarının auditinə görə auditorun məsuliyyəti Bizim məqsədimiz maliyyə hesabatlarında bir tam kimi, dələduzluq və ya səhvələr nəticəsində, əhəmiyyətli təhriflərin olub-olmadığına dair kafi əminlik əldə etmək və rəyimizin də daxil olduğu auditor hesabatını təqdim etməkdir. Kafi əminlik, əminliyin yüksək səviyyəsidir, lakin o BAS-lara uyğun aparılmış auditin əhəmiyyətli təhrifləri hər bir halda aşkar edəcəyinizə zəmanət vermir. Təhriflər, dələduzluq və ya səhvələr nəticəsində yaranan bilər və ayrılıqda, yaxud məcmu olaraq istifadəçilərin maliyyə hesabatları arasında qəbul etdikləri iqtisadi qərarlarına təsir etmək ehtimalı yarandıqda halda əhəmiyyətli hesab olunur.

“ANR Audit” MMC-nin direktor-auditoru Namiq Abbaslı. Bakı şəhəri, Azərbaycan Respublikası, 29 mart 2023-cü il.

“PAŞA Həyat Sığorta” ASC-nin 2022-ci il 31 dekabra olan maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatı

manatla		
AKTİVLƏR	İlin əvvəlinə	Hesb a dövrünün sonuna
I. UZUNMÜDDƏTLİ AKTİVLƏR		
Torpaq, tikili və avadanlıqlar	1.498.695,98	1.426.807,83
Torpaq, tikili və avadanlıqlarla bağlı məsrəflərin kapitallaşdırılması		
Dəşinmə əmlaka investisiyalar	417.655,89	417.655,89
Qeyri-maddi aktivlər	602.532,91	588.225,23
Təxirə salınmış vergi aktivləri		
Uzunmüddətli debitor borcları		
Uzunmüddətli maliyyə aktivləri:	■	■
dövlət qiymətli kağızları	221.793.351,74	325.704.392,06
qeyri-dövlət qiymətli kağızları	33.680.709,27	20.865.549,16
sair maliyyə aktivləri		
İştirak payı metodu ilə uçota alınmış investisiyalar	10.131.289,00	10.131.289,00
Təsisiçi və ya səhmdarlarla hesablaşmalar		
Sair aktivlər	100.000,00	200.777,18
Cəmi uzunmüddətli aktivlər	■	■
II. QISAMÜDDƏTLİ AKTİVLƏR		
Ehtiyatlar		
Debitor borcları:	■	■
birbaşa sığorta üzrə	12.950.441,09	18.669.515,33
təkrarsığorta əməliyyatları üzrə :		
- təkrarsığortaçı üzrə		
- təkrarsığortalı üzrə		
asılı təşkilatlar üzrə		
büdcə üzrə	492.304,04	293.622,68
iddia tələbləri üzrə		
işçi heyəti üzrə		
sığortalılara verilən borclar üzrə		
sair debitorlar	4.336.546,51	4.717.149,85
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri:	■	■
kassa	-	-
hesablaşma hesabı	4.462.812,24	557.333,16
valyuta hesabı	14.204.641,22	32.052.491,99
depozit hesablar	81.952.422,40	103.639.774,96
sair pul vəsaitləri	30.258,01	50.072,82
Qısamüddətli maliyyə aktivləri:		
dövlət qiymətli kağızları	-	■
qeyri-dövlət qiymətli kağızları	-	6.871.784,69
sair maliyyə aktivləri		18.708.707,49
Sığorta ehtiyatlarında təkrarsığortaçıların payı:		
həyat sığortası sahəsi üzrə	981.724,37	1.259.736,77
qeyri-həyat sığortası sahəsi üzrə	-	-
Sair qısamüddətli aktivlər:	■	■
gələcək hesabat dövrlərinin xərcləri	545.649,68	958.374,51
verilmiş avanslar		
təhtəl hesablar	32,10	
Sair aktivlər	5.350.528,35	5.350.528,35
Cəmi qısamüddətli aktivlər	125.307.360,01	193.129.092,60
CƏMI AKTİVLƏR	■	■
KAPİTAL VƏ ÖHDƏLİKLƏR		
İlin əvvəlinə		
Hesb a dövrünün sonuna		
I. KAPİTAL		
Ödənilmiş nominal (nizamnəmə) kapitalı	40.250.000,00	40.250.000,00
Emissiya gəliri		
Geri alınmış kapital (səhmlər)		
Kapital ehtiyatları:		
yenidən qiymətləndirilən üzrə ehtiyat		
digər kapital ehtiyatları		
Bölüşdürülməmiş mənfəət (ödənilməmiş zərər)	■	■
Hesabat dövründə xalis mənfəət (zərər)	17.714.203,39	39.527.047,49
Mühasibat uçotu siyasətində dəyişikliklərlə bağlı mənfəət (zərər) üzrə düzəlişlər		
Keçmiş illər üzrə bölüşdürülməmiş mənfəət (ödənilməmiş zərər)	28.203.798,08	26.253.001,47
Elan edilmiş dividendlər	- 19.665.000,00	- 26.253.000,00
Cəmi kapital	■	■
II. UZUNMÜDDƏTLİ ÖHDƏLİKLƏR		
Sığorta ehtiyatları:	■	■
Həyat sığortası sahəsi üzrə :	317.920.350,52	431.646.567,69
Qeyri-həyat sığortası sahəsi üzrə:		
Qarşısalmına tədbirləri fondu		
Uzunmüddətli faiz xərcləri yaradan öhdəliklər		
Uzunmüddətli qiymətləndirilmiş öhdəliklər		
Təxirəsalınmış vergi öhdəlikləri		12.976,77
Kreditör borcları :		
əməyin ödənilməsi üzrə		
büdcə üzrə		
sosial sığorta və təminat üzrə		
digər məcburi ödənişlər üzrə		
asılı təşkilatlar üzrə		
sair kreditörlər		
Sair uzunmüddətli öhdəliklər:		
gələcək hesabat dövrünün gəlirləri		
alınmış avanslar		
Təkrarsığorta əməliyyatları üzrə öhdəliklər:	■	■
təkrarsığortaçı üzrə		
təkrarsığortalı üzrə	409.643,04	1.131.181,07
Təsisiçi və ya səhmdarlarla hesablaşmalar		
Sair öhdəliklər		
Cəmi uzunmüddətli öhdəliklər	318.329.993,56	432.790.725,53
III. QISAMÜDDƏTLİ ÖHDƏLİKLƏR		
Qısamüddətli faiz xərcləri yaradan öhdəliklər		
Qısamüddətli qiymətləndirilmiş öhdəliklər		
Vergi və sair məcburi ödənişlər üzrə öhdəliklər		
Kreditör borcları:		
əməyin ödənilməsi üzrə	5.882,98	56.036,52
büdcə üzrə		9.089.214,99
sosial sığorta və təminat üzrə	152.575,51	
digər məcburi ödənişlər üzrə	490.736,47	757.465,48
asılı təşkilatlar üzrə		
sair kreditörlər	4.118.014,38	24.675.691,41
Sair qısamüddətli öhdəliklər:	■	■
gələcək hesabat dövrünün gəlirləri	3.931.390,43	5.317.606,06
alınmış avanslar		
Təsisiçi və ya səhmdarlarla hesablaşmalar		
Sair öhdəliklər		
Cəmi qısamüddətli öhdəliklər	8.698.599,77	39.896.014,46
CƏMI ÖHDƏLİKLƏR	327.028.593,33	472.686.739,99
CƏMI KAPİTAL VƏ ÖHDƏLİKLƏR	■	■
Qeyd : Ödənilməsinə zəmanət verilmiş məbləğlərin cəmi*	1.700.000,00	
* Bu sətirlər üzrə məlumatlar balansda daxil edilmir.		

Mənfəət və Zərər haqqında hesabat

İlin əvvəlindən artan yekunla, manatla

Gəlirlər	Məbləğ
Əsas əməliyyat gəliri:	■
birbaşa sığorta üzrə sığorta haqları	413.228.116,12
təkrarsığorta üzrə təkrarsığorta haqları	
sığorta ödənişlərində təkrarsığortaçıların payı üzrə	159.019,38
təkrarsığortaya verilmiş müqavilələr üzrə komission müzdlar üzrə	188.942,61
Xalis sığorta ehtiyatlarının dəyişməsi (müsbət və ya mənfi)	- 113.448.204,77
İnvestisiya gəlirləri üzrə	24.588.796,80
Subroqasiya gəlirləri	
Sair gəlirlər	108.354,85
CƏMI GƏLİRLƏR	
Xərclər	
Əsas əməliyyat xərcləri:	■
sığorta ödənişləri və sığorta məbləğləri üzrə	215.366.249,56

qaytarılan sığorta haqları üzrə	11.447.653,69
tənzimləmə xərcləri	
təkrarsığortaya verilmiş sığorta haqları üzrə	1.849.970,20
qarşısalmına tədbirləri fonduna ayırmalar üzrə	
sığorta fəaliyyəti üzrə sair xərclər	257.145,87
İşlərin aparılması xərcləri	43.876.134,21
Sair xərclər	475.490,65
CƏMI XƏRCLƏR	
Maliyyə mənfəəti (zərəri)	■
Mənfəətin nizamnəmə kapitalına yönəldilən hissəsi	-
Vergiyövlənmədən əvvəl mənfəət (zərər)	51.552.380,81
Mənfəət vergisi	12.025.333,32
Hesabat dövründə xalis mənfəət (zərər)	■

Pul vəsaitlərinin hərəkəti haqqında hesabat (BMHS-na əsasən)

manatla

	2022	2021
Əməliyyat fəaliyyətindən pul vəsaitlərinin hərəkəti		
Yığılmış sığorta haqları	353.796.555,17	275.098.666,77
Ödənilmiş təkrarsığorta haqları	(799.338,72)	(666.645,54)
Sığorta ödənişləri	(192.367.667,74)	(187.997.160,57)
Ödənilmiş komissiya xərcləri	(10.084.625,34)	(31.092.092,77)
İşçilərlə bağlı ödənilmiş xərclər	(14.338.775,12)	(14.333.425,32)
Digər gəlirlər	115.000,05	217.473,60
Ödənilmiş digər əməliyyat və inzibati xərclər	(13.511.903,21)	(11.800.069,66)
Əməliyyat öhdəliklərində dəyişikliklərdən əvvəl əməliyyat fəaliyyətindən əldə edilmiş pul vəsaitləri	■	■
İnvestisiya müqavilələri üzrə öhdəlik	22.117.156,98	10.769.192,60
Mənfəət vergisindən əvvəl əməliyyat fəaliyyətindən əldə edilmiş xalis pul vəsaitləri	■	■
Ödənilmiş mənfəət vergisi	(2.819.110,73)	(4.809.790,88)
Əməliyyat fəaliyyətindən əldə edilmiş xalis pul vəsaitləri	■	■
İnvestisiya fəaliyyətindən əldə edilmiş pul vəsaitləri		
Kredit təşkilatında yerləşdirilmiş məbləğlər	(64.317.399,00)	(8.150.000)
Kredit təşkilatları tərəfindən ödənilmiş məbləğlər	42.384.332,46	48.256.886,33
Satış üçün mövcud olan investisiya qiymətli kağızlarının alınması	(215.737.163,07)	(133.196.357,10)
İnvestisiya qiymətli kağızlarının satılması və geri alınmasından daxilolmalar	98.747.000,00	105.168.542,21
Öks “repo” razılaşmaları üzrə pul vəsaitlərinin yatırılması	(6.180.123,90)	(156.694.645)
Öks “repo” razılaşmalarının ödənilməsindən daxilolmalar	6.180.123,90	156.694.645
Alınmış investisiya gəliri	24.301.400,92	21.487.533,17
Əmlak və avadanlıqların alınması	(341.382,12)	(254.329,59)
Qeyri-maddi aktivlərin alınması	(878.158,25)	(860.516)
Əmlakın və avadanlığın satışından daxilolmalar	-	73.000
İnvestisiya fəaliyyəti üzrə (istifadə edilmiş)/ əldə edilmiş xalis pul vəsaitləri	(115.841.369,06)	■
Maliyyələşdirmə fəaliyyətindən pul vəsaitlərinin hərəkəti		
Dividendlərin ödənilməsi	(26.253.000)	(19.665.000)
Repo əməliyyatlarından mədaxil	172.345.296,25	128.692.624,46
Repo əməliyyatlarına görə məxaric	(153.529.721,10)	(170.897.586,83)
İcarə haqqının ödənişi	(1.069.141,74)	(1.160.442,23)
Maliyyələşdirmə fəaliyyətində istifadə edilmiş xalis pul vəsaitləri	(8.506.566,59)	(63.030.404,60)
Pul vəsaitləri və pul vəsaitlərinin ekvivalentlərinə valyuta məzənnələrinin dəyişməsinin təsiri	(1.216,22)	-
Pul vəsaitləri və pul vəsaitlərinin ekvivalentlərində xalis (azalma)/artma	■	■
Pul vəsaitləri və pul vəsaitlərinin ekvivalentləri ilin əvvəlinə	■	■
Pul vəsaitləri və pul vəsaitlərinin ekvivalentləri ilin sonuna	■	■

KAPİTALDA DƏYİŞİKLİKLƏR HAQQINDA HESABAT

manatla

	Nizamnəmə Kapitalı	Bölüşdürülməmiş mənfəət(zərər)	Cəmi Kapital
31 dekabr 2020-ci il tarixinə qalıq	■	■	■
2021-cu il üzrə xalis mənfəət	17 714 203.39	17 714 203.39	
Elan edilmiş dividend		(19 665 000)	(19 665 000)
Mülkiyyətçilərin kapital qoyuluşları			
31 dekabr 2021-ci il tarixinə qalıq	■	■	■
2022-ci il üzrə xalis mənfəət	17 714 203.39	17 714 203.39	
Elan edilmiş dividend		(26 253 000)	(26 253 000)
Mülkiyyətçilərin kapital qoyuluşları			
31 dekabr 2022-ci il tarixinə qalıq	■	■	■

MÜSTƏQİL AUDİTORUN RƏYİ
“PAŞA Həyat Sığorta” Açıq Səhmdar Cəmiyyətinin

İdarə heyətinin sədri Niyaz İsmayilovın diqqətinə

Rəy
Biz “PAŞA Həyat Sığorta” ASC 31 dekabr 2022-ci il tarixinə əhəmiyyətli uçot siyasətinin və digər izahedici qeydlərin qısa xülasəsindən ibarət olan əlavə edilmiş maliyyə hesabatlarının auditini aparmışıq.

Hesab edirik ki, cəmiyyətin qoşma maliyyə hesabatları bütün əhəmiyyətli aspektlərə Azərbaycan Respublikasının qanunvericiliyinə uyğun olaraq hazırlanmışdır.

Rəy üçün əsaslar

Biz auditi Beynəlxalq audit standartlarına (BAS) uyğun aparmışıq. Bu standartlar üzrə bizim məsuliyyətlərimiz əlavə olaraq hesabatımızın “Maliyyə hesabatlarının auditindən əvvəlki auditorun məsuliyyəti” bölməsində təsvir edilir. Biz maliyyə hesabatlarının auditinə əlavə olan etik normalar ilə Mühasiblərin Beynəlxalq Etik Standartları Şurasının “Etika Macəlləsinin” (IESBA Macəlləsi) tələblərinə uyğun olaraq cəmiyyətdən əslisi dəyişik və biz digər etik öhdəliklərimizi bu tələblərə, eləcə də IESBA macəlləsinin tələblərinə uyğun olaraq yerinə yetirmişik. Biz hesab edirik ki, əldə etdiyimiz audit sübutları rəyimizi əsaslandırmaq üçün yetərli və müntəzibdir.

Əsas audit məsələləri

Əsas audit məsələləri bizim peşakar mühakiməmizə görə cari dövrün maliyyə hesabatlarının auditində ən əhəmiyyətli məsələlərdir. Bu məsələlər maliyyə hesabatlarının audit baxımından və maliyyə hesabatlarına dair rəyimizin formalaşdırılmasında böyük əhəmiyyətə malikdir və biz bu məsələlərə dair ayrılmış rəy vermişik.

Maliyyə hesabatlarına dair rəy bərhəliyin və iqtisadi subyektin idarə edilməsinə cavabdeh olan səlahiyyətli şəxslərin məsuliyyəti

Rəhbərlik maliyyə hesabatlarının MHBS-ə uyğun olaraq hazırlanmasına və düzgün təqdim edilməsinə və rəhbərliyin fikrincə, dələduzlük və ya səhvələr nəticəsində əhəmiyyətli təhrif olmadıqda maliyyə hesabatlarının hazırlanmasına imkan verən zəruri daxili nəzarət sisteminin təşkilinə görə məsuliyyət daşıyır.

Maliyyə hesabatlarını hazırladıqda, rəhbərlik cəmiyyəti ləğv etmək və ya işini dayandırmaq niyyətində olmadığı, yaxud bunu etməkdən başqa müntəzib alternativin olmadığı halda, rəhbərlik cəmiyyətin fəsilə-siz fəaliyyət göstərmək qabiliyyətinin qiymətləndirilməsinə, müvafiq hallarda fəsiləsiz fəaliyyətə əlavə olan məsələlər haqqında məlumatların açıqlanmasına və mühasibat uçotunun fəsiləsiz fəaliyyət prinsipinin istifadə edilməsinə görə məsuliyyət daşıyır.

İqtisadi subyektin idarə edilməsinə cavabdeh olan səlahiyyətli şəxslər cəmiyyətin maliyyə hesabatlarını hazırlamasına prosesinə nəzarətə görə məsuliyyət daşıyır.

Maliyyə hesabatlarının auditinə görə auditorun məsuliyyəti

Bizim məqsədimiz tərtib edilmiş maliyyə

yə hesabatlarında bir tam kimi, dələduzlük və ya səhvələr nəticəsində, əhəmiyyətli təhriflərin olub-olmadığına dair kafi əminlik əldə etmək və rəyimiz daxil olan auditor hesabatını dərc etməkdir. Kafi əminlik əminliyin yüksək səviyyəsidir, lakin o zəmanət vermir ki, əhəmiyyətli təhrif mövcud olduqda, BAS-lara uyğun olaraq aparılmış audit onu həmişə aşkarlayır. Təhriflər dələduzlük və ya səhvələr nəticəsində yaranı bilər və ayrılıqda yaxud məcmu olaraq, istifadəçilərin belə maliyyə hesabatları əsasında qəbul etdikləri iqtisadi qərarlarına təsir etmə ehtimalı olduğu halda, əhəmiyyətli hesab edilir.

BAS-ların tələblərinə uyğun olaraq aparılan auditin bir hissəsi kimi biz audit aparılan zaman peşəkar mühakimə tətbiq edirik və peşakar skeptisizm nümayiş etdiririk. Biz həmçinin:

Maliyyə hesabatlarında dələduzlük və ya səhvələr nəticəsində əhəmiyyətli təhriflər risklərini müəyyən edib qiymətləndiririk, bu risklərə cavab verən audit prosedurlarını layihələndirib həyata keçiririk və rəyimizi əsaslandırmaq üçün yetərli və müntəzib audit sübutlarını əldə edirik. Dələduzlük nəticəsində əhəmiyyətli təhrif aşkarlamama riski səhvələr nəticəsindəkindən daha yüksəkdir, çünki dələduzlük sözləşmə, saxtəkarlıq, qərəzli hərəkətlərlə, həqiqətə uyğun olmayan məlumatlarla və ya daxili nəzarətin kobudcasına pozulmasından ibarət ola bilər.

Cəmiyyətin daxili nəzarətin səmərəliliyinə dair rəy bildirmək məqsədi üçün olma-ması qeydli, bu sətirlər çərçivəsində uyğun olan audit prosedurlarını layihələndirmək üçün auditə əlavə daxili nəzarəti bəsa düşürük.

İstifadə edilmiş uçot siyasətinin uyğunluğunu və rəhbərlik tərəfindən həyata keçirilən uçot qiymətləndirmələrinin və əlaqəli məlumatların açıqlanmasının müntəzibliyini qiymətləndiririk.

Mühasibat uçotunun fəsiləsizlik prinsipinin rəhbərlik tərəfindən istifadə edilməsinin uyğunluğunu və əldə edilən audit sübutlarının əsasında cəmiyyətin fəaliyyətini fəsiləsiz dəvayət etmək imkanını ciddi şübhə altına qoya bilən hadisələrlə və ya sətirlərlə bağlı əhəmiyyətli qeyri-müəyyənliyin mövcud olub-olmadığına dair notici çıxarıq.

Əhəmiyyətli qeyri-müəyyənliyin mövcud olduğu haqqında notici çıxardığımız halda, auditor hesabatımızda maliyyə hesabatlarındakı əlaqəli məlumatların açıqlanmasına diqqət yetirməliyik və ya belə məlumatların açıqlanması kifayət olmadığı halda, rəyimizi dəyişəlik etməliyik. Nəticələrimiz auditor hesabatımızın tarixində əldə edilən audit sübutlarına əsaslanmalıdır. Lakin sonrakı hadisələr və ya sətirlər cəmiyyətin fəsilə-siz fəaliyyətinin dayandırılmasına səbəb ola bilər.

Biz iqtisadi subyektin idarə edilməsinə cavabdeh olan səlahiyyətli şəxslərə digər məsələlərə yanaşı auditin planlaşdırılması həcmi və müddətləri, habelə əhəmiyyətli audit sübutları, o cümlədən audit aparılmış zaman daxili nəzarətə aşkar etdiyimiz əhəmiyyətli çatışmazlıqlar haqqında məlumat veririk.

“Ekspert Finans Konsaltinq” MMC

Tarix: 2023.03.23

“Azərbaycan Xəzər Dəniz Gəmiçiliyi” Qapalı Səhmdar Cəmiyyəti

“ASCO”-nun tabeliyindəki idarələrə tələb olunan fərdi mühafizə vasitələrinin satın alınması məqsədilə

MÜSABİQƏ ELAN EDİR

Müsabiqədə iştirak etmək istəyən şəxslər www.asco.az sahifəsinə daxil olmaqla elanlar bölməsindən əlavə sənədləri və ətraflı məlumat əldə edə bilərlər. Mürciət üçün son müddət 2023-cü il aprelin 10-u saat 17.00-dəkdir.

Sənədlər Azərbaycan dilində, 2 nüsxədə (əslə və surəti) tərtib olunmalıdır (xarici dildəki tender təklifləri Azərbaycan dilinə tərcümə edilməlidir).

Göstərilən vaxtdan gec təqdim olunan zərflər açılmadan geri qaytarılacaqdır. Əlaqə telefonu- (012) 404-37-00, daxili: 1263.

Ünvan- Bakı şəhəri, Mikayıl Useynov küçəsi 2.

“Azərbaycan Xəzər Dəniz Gəmiçiliyi” Qapalı Səhmdar Cəmiyyəti

“ASCO”-nun tabeliyindəki idarələrə tələb olunan qara metal prokatının satın alınması məqsədilə

MÜSABİQƏ ELAN EDİR

Müsabiqədə iştirak etmək istəyən şəxslər www.asco.az sahifəsinə daxil olmaqla elanlar bölməsindən əlavə sənədləri və ətraflı məlumat əldə edə bilərlər. Mürciət üçün son müddət 2023-cü il aprelin 13-ü saat 17.00-dəkdir.

Sənədlər Azərbaycan dilində, 2 nüsxədə (əslə və surəti) tərtib olunmalıdır (xarici dildəki tender təklifləri Azərbaycan dilinə tərcümə edilməlidir).

Göstərilən vaxtdan gec təqdim olunan zərflər açılmadan geri qaytarılacaqdır. Əlaqə telefonu- (012) 404-37-00, daxili: 1263.

Ünvan- Bakı şəhəri, Mikayıl Useynov küçəsi 2.

“Azərbaycan Xəzər Dəniz Gəmiçiliyi” Qapalı Səhmdar Cəmiyyəti

Parisi cinlər dağıtdı, yoxsa inqilab?

Səməd Vurğun adına Azərbaycan Dövlət Akademik Rus Dram Teatrının səhnəsində peşəkar inklüziv teatr olan "Əsa" teatrının milli dramaturgiyamızın banisi Mirzə Fətəli Axundzadənin "Hekayəti Müsyo Jordan və dərviş Məstəli Şah" əsəri əsasında hazırladığı "Paris partladı" tamaşasının nümayişi baş tutub.

Səhnə əsəri uzaq Paris diyarından Qarabağın Təklə-Muğanlı obasının xanı Hətəmxan ağanın malikanəsinə təşrif buyuran Müsyo Jordanın gəlişi ilə başlayır. Fransız botanist, Kral Akademiyasının üzvü Müsyo Jordan yerli bitki növlərini öyrənmək üçün buraya gəlir. Hətəmxan ağanın qardaşı oğlu, gənc Şahbaz bəyi Parislə bağlı hekayələri ilə özünə cəlb edir. Onu özü ilə birlikdə elm öyrənmək üçün Parisə aparmağa qərar verir. Lakin, Şahbaz bəyin əmisi arvadı Şəhrəbanu xanım və nişanlısı Şərəfnisə buna izn vermək istəmirlər. Şərəfnisə çox çalışır ki, Şahbazı fikrindən daşındırsın. O isə bütün bu yalvarışlara məhəl qoymayaraq dost-tanışlarından və həmyaşıdlarından elm baxımından çox geridə

qaldığını və nə olursa-olsun, Müsyo Jordanla gedəcəyini deyir. Əmisi Hətəmxan ağadan birtəhər ruxsət ala bilir və sevinc hissi ilə Parisə getməyə hazırlaşır. Amma... sən saydığını say, gör qadınlar nə sayır. Qonşusu Xanpəri Şəhrəbanu xanıma Qarabağ diyarına Dərviş Məstəli şah adlı çox "güclü" bir cadugərin gəldiyini deyir. Uzun məşvərətdən sonra həmin cadugəri müasir dillə desək, 600 manat pul qarşılığında saraya dəvət edirlər. Dərviş Məstəli şah bu işi görmək üçün cinlərin və əcinnələrin köməyindən istifadə edir. Onların etdiyi seyr nəticəsində Paris "məhv" olur.

Az keçmir ki, Müsyo Jordan həyəcan və təşvişlə içəri girərək Parisin dağıldığını və dərhal Fransaya getməli olduğunu bildirir. Qadınlar bu şəhərin əcinnələr tərəfindən məhv edildiyinə şübhə etmirlər. Əslində isə məsələ başqa cürdür. Parisdə inqilab baş verir və nəticədə kral oranı tərk edir. Bundan qorxan fransız qonaq dərhal Qarabağı tərk edir. Şahbaz isə burada qalır. Qadınlar "zəfər" çalırlar.

Əslində, yazıçı burada insanların o dövrdə sadəlövh və avam olmasına diqqət çəkir.

Yeni quruluşda tamaşaçılara təqdim olunan səhnə əsəri aktyorların qeyri-adi səhnə performansları ilə yadda qalıb. Bir səhnədən digərinə ustalıqla edilən keçidlər, aktyorların canlandırdığı obrazların tamaşaçıların simasında yaratdığı təbəssüm alqışlara səbəb olub.

Tamaşanın quruluşçu rejissoru Elşən Əsgərovdur. Rolları Elsever Rehimov, Könül Şahbazova, Səmaye Qulamazadə, Niyaz İlyasovlu və başqaları ifa edirlər.

Fidan HÜQUQQIZI,
Elşən AĞALAR (foto), "Xalq qəzeti"

Yeni əməliyyat sistemi – "Windows 12"

"Microsoft" şirkətinin mütəxəssisləri yeni nəsil "Windows" əməliyyat sistemini (ƏS) sınaqdan keçirməyə başlayıblar. "Windows 12" adlanacaq yeni əməliyyat sisteminin tamamilə fərqli olacağı və şirkətin bunun üçün ayrıca komanda qurduğunu bildirilir. Xəbəri "pcworld.com" saytı verib.

"Windows 12" əməliyyat sistemi istifadəçini çox yükləmədən, sürətli və tez-tez yenilənən modul sistem kimi dizayn ediləcək. Vaxt, tarix və xəbərlər qutusu tapşırıq panelindən iş masasına köçürüləcək. Artıq istifadəçilər bu məlumatları ekranın istənilən yerində yerləşdirə biləcəklər.

Məlumatla görə, "Windows 12" ƏS-i ən azı 8 GB RAM (əməli yaddaş qurğusu) tələb edə bilər ki, bu da "Windows 11"-in tələblərini ikiqat artırır. Həmçinin, proqram təminatının quraşdırılması üçün HDD-dən (sabit disklərdən) imtina ediləcəyi və SSD-yə (bərək disklərə) müdaxilə edilməyəcəyi ehtimal edilir. Əməliyyat sistemi "Intel"-in 14-cü nəsil "Meteor Lake-S" masaüstü prosessorlarını dəstəkləyəcək və bu prosessorları olan qurğular "Windows 12"-ni işə salan ilk cihazlar arasında yer alacaq.

Qeyd edək ki, yeni əməliyyat sisteminin 2024-cü ildə ictimaiyyətə təqdim ediləcəyi gözlənilir.

Əfsanə ƏHƏDLİ, "Xalq qəzeti"

Gənc vokalçımız ABŞ səhnəsini fəth etdi

Şərqdə operanın beşiyi sayılan Azərbaycanın bu sahənin inkişafına verdiyi töhfələr xalqımıza öyunc yaşadır. İstedadlı gənclərimizin bu gün də dünya mədəniyyəti və incəsənəti tarixində yeni səhifə açmaqla ölkəmizin şöhrətini getdikcə yüksəltməsi qürurvericidir.

Bu günlərdə ABŞ-in Nyu-York şəhərində keçirilən "American International Vocal Competition of Opera Singers 2023" beynəlxalq opera ifaçılarının vokal müsabiqə-

solo konserti üçün prestijli sertifikat alaraq dünyanın ən məşhur konsert salonlarından biri olan "Carnegie Hall"-da solo ifa edən ilk azərbaycanlı kimi tarixə düşməsi sənətin ilk

sində öz istedadı ilə hər kəsi heyran qoyub Vətənə qalib kimi qayıdan Urfan Cəfərov hamımıza yeni sevinc bəxş etdi.

Heydər Əliyev adına Beynəlxalq Hava Limanında istedadlı soydaşımızı ictimaiyyətin nümayəndələri, sənət yoldaşları, həmçinin, vokal müəllimi olduğu Şövkət Ələkbərova adına 20 nömrəli onbirliklik musiqi məktəbinin kollektivi coşqu ilə qarşıladı. Gənc vokalçının yetirmələrinin müəllimlərinin görüşünə bir-birindən maraqlı ifaları ilə gəlmələri hamıda xoş duyğular oyadı.

Gənc opera ifaçısının 67 ölkənin ən güclü mədəniyyət təmsilçilərinin iştirak etdiyi müsabiqənin qalibi kimi

pillələri ilə irəliləyən bu uşaqlar üçün gözəl nümunə idi...

Məktəbin direktoru Bəhriyyə Allahverdiyeva Urfan Cəfərovun sinfində istedadlı uşaqların olduğunu, artıq ötən il konsertlə çıxış etdiklərini vurğuladı: "Arşın mal alan" operettasının 100 illiyi ilə bağlı onun tamaşasını hazırlayıq. Urfan müəllim may ayında keçiriləcək tamaşanın üzərində işləyir".

Urfan Cəfərov qəzetimizə verdiyi müsahibədə belə bir nüfuzlu müsabiqədə qalib olduğu üçün hədsiz sevindiyini bildirdi və bu uğurun əldə edilməsində ona dəstək olanlara minnətdarlığını bildirdi:

– Vokal sənətinin ən çox inkişaf

etdiyi ölkələrin təmsilçilərinin qatıldığı belə bir nüfuzlu müsabiqədə qalib olduğum üçün qürur hissi keçirirəm. Bu uğurda əməyi keçən hər kəsə, o cümlədən müəllimlərim Fidan və Xuraman Qasimovlara, eləcə də dəstək üçün Gənclər və İdman Nazirliyinə təşəkkür edirəm. Azərbaycan mədəniyyətini bundan sonra da yüksək səviyyədə təmsil

Beynəlxalq arenada iştirak etdiyi hər bir tədbirdə ölkəmizi layiqincə təmsil etmək üçün böyük səy göstərir".

Xatırladaq ki, Urfan Cəfərov 1996-cı il iyunun 16-da Şəmkir şəhərində anadan olub. İlk musiqi təhsilini Şəmkir şəhər uşaq musiqi məktəbində alıb. Azərbaycan Milli Konservatoriyası tərkibində Respublika İncəsənət Gimnaziyası,

sil etmək üçün öz üzərində daha səylə çalışacağam. Eyni zamanda, bir müəllim kimi bu sənətin sirlərini öyrənmək istəyən uşaqların inkişafı üçün əlimdən gələni edəcəyəm.

Müsabiqədə ifaçını pianoda müşayiət etmiş Əməkdar artist Nigar Məlikova U.Cəfərovun öz istedadı, çalışqanlığı və zəhməti sayəsində belə böyük nailiyyət qazandığını dedi. Gənc ifaçının anası Leyla Quliyeva yeganə övladının 3 yaşdan başlayaraq musiqiyə böyük həvəs göstərdiyini vurğuladı: "Uşaqlıqdan müəllimləri onun istedadlı olduğunu deyirdilər. Urfan zəhmətkeş olmaqla yanaşı, həm də çox vətənpərvərdir.

daha sonra Ü.Hacıbəyli adına Bakı Musiqi Akademiyasının bakalavr və magistratura pilləsində təhsil alıb.

U.Cəfərov respublika və beynəlxalq müsabiqələr laureatı, opera ifaçılarının Avropa çempionu və gənclər arasında mükafatçısı, "Azərbaycan Milli İnciləri" mükafatçısı, "Qızıl səs" mükafatı laureatıdır (İngiltərə–London).

Virtuoz sənətçi hazırda M.F.Axundov adına Azərbaycan Akademik Opera və Balet Teatrının solistidir.

Leyla AZAD,
"Xalq qəzeti"

İDMAN XƏBƏRLƏRİ

Xatirə turniri davam edir

Bakıda yeniyetmə boksçular arasında ümummilli lider Heydər Əliyevin 100 illiyinə həsr olunan beynəlxalq turnir davam edir. Boks Mərkəzində keçirilən yarışın ikinci günündə 7 çəki dərəcəsinə 19 döyüş keçirilib.

Azərbaycan Boks Federasiyasının mətbuat xidmətindən aldığımız məlumata görə, bu qarşılaşmalardan 18-i dördüncü final mərhələsi çərçivəsində baş tutub. Görüşlərin yekununa əsasən yarımfinalet vəsiqə əldə edən boksçular bəlli olub. 48 kq çəkiddə isə finalçının adına aydınlıq gətirilib.

Azərbaycan boksçularından

4-ü yarımfinaletə yüksəlmiş halda, 1-i həlledici görüşdə iştirak hüququ qazanıb.

Turnirin üçüncü günündə daha 19 görüşün keçiriləcəyi bildirilib. Qeyd edilir ki, 11 ölkədən 100-dən çox idmançının qatıldığı yarışın final döyüşləri aprelin 1-də keçiriləcək.

Şahmat Tacı uğrunda...

Beynəlxalq Şahmat Federasiyasının (FIDE) prezidenti Arkadi Dvorkoviç Şahmat Tacı uğrunda yarışda üz-üzə gələcək rusiyalı grossmeyster Yan Nepomnyaşi ilə çinli Dinq Liren görüşü haqqında fikirlərini mediaya açıqlayıb. Bu barədə "Championat.com" portalı məlumat yayıb.

Mənbə yazır ki, FIDE rəhbəri çinli grossmeysterlə müqayisədə

Rusiya şahmatçısının daha təcrübəli olduğunu vurğulayıb. Dvorkoviç deyib: "Reytingdə ikinci və üçüncü sırada qərarlaşan şahmatçılar üz-üzə gələcək. Onların gücləri demək olar ki, eynidir. Ancaq Nepomnyaşi daha təcrübəli şahmatçıdır. Dinq Liren isə bir qədər geridədir. Bu, şəxsi görüşlərə nəzərə salanda da bəlli olur. Belə ki, Yan Nepomnyaşi daha üstün görünür. Amma Lirenin çətin vəziyyətlərdə inadkarlığını da xüsusi qeyd etmək gərəkdir. O, çox güclü şahmatçıdır və demək olar ki, nadir hallarda məğlub olur".

Qeyd edək ki, FIDE hazırkı çempion Maqnus Karlsenin titulu qorumaqdan imtina etməsinə görə iddiaçılar turnirinin qalibi olan Nepomnyaşi ilə 2-ci yerin sahibi Dinq Liren qarşılaşdırmaq qərarına gəliblər. Nepomnyaşi ilə Liren arasında Şahmat Tacı uğrunda görüşlər aprelin 7-dən mayın 1-nə qədər Qaxaxıstanda keçiriləcək.

XXVIII tur start götürür

Bu gün Misli Premyer Liqasında XXVIII tur start götürəcək. Peşəkar Futbol Liqasının yaydığı məlumata görə, bahar bayramından sonraya təsadüf edən çempionatın ilk matçı saat 15:30-da "Turan-Tovuz" və "Sumqayıt"

Klubları arasında keçiriləcək.

Turun digər iki qarşılaşması sabah keçiriləcək. Belə ki, saat 15:30-da "Kəpəz" klubu "Səbail"i qəbul edəcək. Günü digər oyununda "Zirə" komandası "Neftçi" ilə qarşılaşacaq. Həmin matç saat 19:30-da start götürəcək.

Ölkə çempionatı bazar günü başa çatacaq. İstirahət günü saat 15:30-da "Şamaxı" "Qarabağ"la qarşılaşacaq. Tura "Sabah" – "Qəbələ" matçı ilə yekun vurulacaq. Həmin görüş saat 18:00-da başlanacaq.

Elçin AĞAMIRZƏ,
"Xalq qəzeti"

Hava proqnozu

✓ **Martin 31-də**
✓ **Bakıda və Abşeron yarımadasında** gün ərzində fasilələrlə yağintılı olacağı, yarımadanın bəzi yerlərində aralıq intensivləşəcəyi gözlənilir. Axsam Abşeron yarımadasının əsasən şimalında yağışın qısa müddətə sulu qara keçəcəyi ehtimalı var. Güclü şimal-qərb küləyi əsəcək. Gecə və gündüz 4-7°, axşam 3°-dək isti olacaq. Atmosfer təzyiqi 762 mm cive sütunu, nisbi rütubət 65-75 faiz olacaq.
✓ **Naxçıvan şəhəri, Culfa, Ordubad, Sədərək, Şahbuz və Şəur rayonlarında** bəzi yerlərdə aralıq yağintılı olacağı, qar yağacağı gözlənilir. Ayrı-ayrı yerlərdə intensiv olacağı ehtimalı var. Bəzi yerlərdə duman olacaq. Qərb küləyi əsəcək, bəzi yerlərdə aralıq güclənəcək. Gecə 2-6°, gündüz 6-10° isti olacaq.
✓ **Xankəndi, Suşa, Xocalı, Xocavənd, Ağdam, həmçinin Daşkəsən-Gədəbəy rayonlarında** bəzi yerlərdə aralıq yağintılı olacağı, qar yağacağı gözlənilir. Ayrı-ayrı yerlərdə intensiv olacağı ehtimalı var. Bəzi yerlərdə duman olacaq. Qərb küləyi əsəcək, bəzi yerlərdə aralıq güclənəcək. Gecə 0-3°, gündüz 3-5° isti olacaq.
✓ **Şərqi Zəngəzur: Cəbrayıl, Kəlbəcər, Qubadlı, Laçın, Zəngilan rayonlarında** bəzi yerlərdə aralıq yağintılı olacağı, qar yağacağı gözlənilir. Ayrı-ayrı yerlərdə intensiv olacağı ehtimalı var. Bəzi yerlərdə duman olacaq. Qərb küləyi əsəcək, bəzi yerlərdə aralıq güclənəcək. Gecə 0-3° isti, dağlarda 5-7° şaxta, gündüz 3-5° isti olacaq.

olacaq.
✓ **Qazax, Gəncə, Goranboy, Tərtər, Füzuli rayonlarında** bəzi yerlərdə aralıq yağintılı olacağı, qar yağacağı gözlənilir. Ayrı-ayrı yerlərdə intensiv olacağı ehtimalı var. Qərb küləyi əsəcək, bəzi yerlərdə aralıq güclənəcək. Gecə 2-6°, gündüz 6-9° isti olacaq.
✓ **Balakən, Zaqatala, Qax, Şəki, Oğuz, Qəbələ, İsmayıllı, Ağsu, Şamaxı, Siyazan, Şabran, Xızı, Quba, Xaçmaz, Qusar rayonlarında** bəzi yerlərdə aralıq yağintılı olacağı, qar yağacağı gözlənilir. Ayrı-ayrı yerlərdə intensiv olacağı ehtimalı var. Bəzi yerlərdə duman olacaq. Qərb küləyi əsəcək, bəzi yerlərdə aralıq güclənəcək. Gecə 2-5°, gündüz 6-11° isti, dağlarda gecə 2-5° şaxta, gündüz 2° şaxtadan 3°-dək isti olacaq.
✓ **Mingəçevir, Yevlax, Göyçay, Ağdas, Kürdəmir, İmişli, Ağcabədi, Beyləqan, Sabirabad, Biləsuvar, Saatlı, Şirvan, Hacıqabul, Salyan, Neftçala rayonlarında** bəzi yerlərdə aralıq yağintılı olacağı gözlənilir. Ayrı-ayrı yerlərdə intensiv olacağı, axşam sulu qara keçəcəyi ehtimalı var. Bəzi yerlərdə duman olacaq. Qərb küləyi əsəcək, bəzi yerlərdə aralıq güclənəcək. Gecə 4-8°, gündüz 10-14° isti olacaq.
✓ **Masallı, Yardımlı, Lerik, Lənkəran, Astara rayonlarında** gün ərzində bəzi yerlərdə aralıq yağintılı olacağı gözlənilir. Ayrı-ayrı yerlərdə intensiv olacağı, dağlıq ərazilərdə qar yağacağı ehtimalı var. Aralıq duman olacaq. Şimal-şərq küləyi əsəcək, ayrı-ayrı yerlərdə aralıq güclənəcək. Gecə 5-9°, gündüz 9-13°, dağlarda gecə və gündüz 3-6° isti olacaq.

✓ Tam təsərrüfat hesablı "Təhsil Texnologiyaları Mərkəzi" "Təhsil Texnologiyaları Mərkəzi" MMC-yə çevrilmə yolu ilə yenidən təşkil edilir.

ALLAH RƏHMƏT ELƏSİN

"Xalq qəzeti"-nin baş redaktorunun birinci müavini Qüdrət Pirişev Milli Məclisin sabiq deputatı

ƏRƏSTUN CAVADOVUN

vəfatından kədərliyini bildirir, mərhumun ailəsinə və yaxınlarına dərin hüznlə başsağlığı verir.

Ağcabədi rayonundan Rafil Hüseynov Bakının Qaradağ Rayon İcra Hakimiyyətinin başçısı Süleyman Mikayılova qardaşı

BAĞIR MİKAYİLOVUN

vəfatından kədərliyini bildirir və dərin hüznə başsağlığı verir.

"Qərbi Azərbaycan İcması"-nın sədri, Azərbaycan Respublikası Milli Məclisinin deputatı Əziz Ələkbərli və İcmamızın İdarə Heyəti Odlar Yurdu Universiteti rektorunun köməkçisi, dosent Füzuli Həsənova həyat yoldaşı

TURAC XANIMIN

vəfatından kədərliyini bildirir və dərin hüznə başsağlığı verir.

Azərbaycan Respublikası Hərbi Prokurorluğunun rəhbərliyi və kollektivi Abid Şərifova oğlu

ELÇİN ŞƏRİFOVUN

vəfatından kədərliyini bildirir və dərin hüznə başsağlığı verir.

Azərbaycan Respublikası Hərbi Prokurorluğunun rəhbərliyi və kollektivi Bakının Qaradağ Rayon İcra Hakimiyyətinin başçısı Süleyman Mikayılova qardaşı

BAĞIR MİKAYİLOVUN

vəfatından kədərliyini bildirir və dərin hüznə başsağlığı verir.

Ağcabədi rayonundan Rafil Hüseynov Şirvan Apellyasiya məhkəməsinin sədri Vəli Abdullayev qardaşı

MUSTAFA ABDULLAYEVİN

vəfatından kədərliyini bildirir və dərin hüznə başsağlığı verir.

BAŞ REDAKTOR

ƏFLATUN
AMAŞOV

TELEFONLAR:

Reklam və elanlar: 493-82-21

Qəbul şöbəsi: 493-24-75
Məsul katib: 493-61-02
Texniki şöbə: 493-59-64

Mühasibatlıq: 498-85-29
E-mail: xalqqazeti@gmail.com
info@xalqqazeti.az

+994(51) 280-16-44

"Xalq qəzeti"-nin kompüter mərkəzində yığılıb və səhifələnib, "Azərbaycan" nəşriyyatında çap olunub.

ÜNVANIMIZ:

AZ-1000, Bakı şəhəri, Bülbül prospekti, 30.
Şəhadətnamə 022273

İNDEKS 0282
TİRAJ 4788
SİFARIŞ 688
QIYMƏTİ 40 qəpik

Növbətçi redaktor
Əli NƏCƏFXANLI
Çapa imzalanmışdır
00:00